ויכוח בר"ץ על התוכנית:
צדי צוקר מחייב ורן כהן שולל

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

דדי צוקר, חבר ועדת הכספים מטעם ר"ץ, אמר אתמול, כי ימליץ בפני סיעתו לתמוך במרבית עקרונות התוכנית הכלכלית החדשה במידה ותרגומן המעשי יענה לקשיי המשק ולא יפגע בשכבות החלשות. צוקר הדגיש, כי ר"ץ לא תיגרר לוויכוח בין הליכוד למערך, שכן זה התדרדר לוויכוח מפלגתי, שלא לפי טובת המשק.

לעומת זאת הודיע רן כהן, יו"ר סיעת ר"ץ בהסתדרות, כי הוא שולל בחריפות את התוכנית הכלכלית בשל הפגיעה הקשה שהיא עלולה לגרום לשכבות החלשות, לנכים, לגימלאים ולמרבית השכירים במדינה, ובשל יערה הגלוי להעשיר את העשירים ולפגוע ברווחה, בחינוך ובביטחון.

יום א', י"ט בכסלו תשמ"ז, 21 בדצמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13222 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

בליכוד מאשימים את שמיר שלא היה מעורב בגיבוש התוכנית כפרס בשעתו

דוד לוי מתקיף: זו טעות פוליטית ■ ההסתדרות תיצור רצף של סכסוכי־עבודה ■ תיתכן הקמת ועדת מומחים לשיפור הרפורמה במס ■ רה"מ יחתור למנוע עימות פוליטי

מאת דורית גפן,
כתבתנו לענייני מפלגות

ראש־הממשלה, יצחק שמיר, תקף בחריפות את שרי הליכוד שנעדרו מהישיבה המיוחדת שכינס ביום ששי לדיון לקראת הצגת התכנית הכלכלית בממשלה היום. מן הישיבה נעדרו השרים אריק שרון, יצחק מודעי, ואברהם שריר. שמיר הזועם אמר, כי שרים שאינם באים לישיבות מוטב שיתפטרו מהממשלה.

באותה ישיבה מתח השר דוד לוי ביקורת חריפה על פרטים רבים בתכנית האוצר וטען, כי תהיה זו טעות פוליטית חמורה אם הליכוד יתמוך בה במתכונתה הנוכחית. לוי הדגיש את ההתנגדות הרחבה לתוכנית, המקיפה את מפלגת

(המשך בעמוד 2)

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים, ואבשלום קוה,
אייל שגב, ויצחק שור, כתבי „על המשמר"

הממשלה מתכנסת היום לדיון בתכנית הכלכלית של משרד האוצר על רקע מתיחות הולכת וגוברת בתוך הליכוד והתנגדות מצד שרי מפלגת העבודה לכמה מהסעיפים המרכזיים בתוכנית. סגן ראש הממשלה דוד לוי תקף בסוף השבוע בחריפות את התכנית וקרא לה משגה פוליטי. נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו רמז, שהוא מתנגד לעלות הגבוהה של הרפורמה במיסוי ואילו באוצר ובבנק ישראל מחפשים מקורות בכירים דרך להרציא את עגלת הרפורמה מן הבוץ.

(המשך בעמוד 2)

משה אריאל שלגי (מכסה פניו בטלית), נהגו של רב ישיבת „שובו בנים" והחשוד בהצתת תחנות אוטובוסים מובא ביום ו' לבית־המשפט לשחרורו בערבות (צילום: רחמים ישראלי)

המשטרה לא מצאה נשק ב„שובו בנים"
קריאות לפעול נגד המחתרת וכהנא

מאת בצלאל עמיקם,
כתב „על המשמר",
ומוטי בסוק, כתבנו בכנסת

משיטה משטרתית על שתי ישיבות ברובע המוסלמי שבעיר העתיקה עלתה חרס.

ביום שישי בבוקר הגיעו חוליות שוטרים ובידיהם צווי חיפוש לשתי ישיבות „שובו בנים" ו„התפוצות" שבעיר העתיקה, בעקבות מידע מודיעיני על נשק בלתי־חוקי בין כותליהן. כאמור לא מצאו השוטרים דבר.

בישיבת התפוצות תפסה המשטרה דיסקטים של מחשב הישיבה עליהם רשומים פרטיהם של כל התלמידים הלומדים בה. כן נתפסו תיקים ובהם הפרטים של התורמים לישיבה, כפפות, סרט דבק, חבל וכן כלי עבודה. לדברי אנשי הישיבה המשטרה לא חיפשה בכל הישיבה.

סמוך לשעה 11 הסתיים החיפוש בישיבת התפוצות והשוטרים עזבו את המקום. החיפושים הדהימו את אנשי הישיבה ומאוחר יותר, כאשר הגיע למקום צוות של הטלוויזיה הישראלית, הם התקיפו את אנשי צוות הטלוויזיה ולצלם נשברה היד.

(המשך בעמוד 2)

צה"ל: ניפחו את שאירע ב„אנצאר־2" ● עמוד 4

ידיים בכיסים — סיכון בטחוני בחברון ● עמוד 3

פרישת שוטרים תגרום לסגירת תחנות ● עמוד 19

רפורמה במעשיהו — 40 הועברו לבתי־כלא סגורים ● עמוד 20

קראוס: דרוש טיפול שורש בחדירה לרובע המוסלמי

„שנה זוהלת עקבית של חדירה לרובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים, על־ידי ישיבות שהן בחלקן קיצוניות ועל־ידי יהודים חרוכשים שם דירות. הדבר גורם לחיכוכים בין יהודים וערבים. הפתרון לכך אינו בידי המשטרה, ולכן ביקשה המשטרה להעלות את הנושא בישיבת הממשלה, כדי לטפל בכך טיפול שורש" – אמר ביום ו' מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, בישיבת מליאת מועצת העיתונות ב„בית סוקולוב" בתל־אביב.

המפכ"ל ציין, כי יש למשטרה מידע מודיעיני על פעילות אנשי הישיבה, שבה למד אליהו אמדי המנוח, אשר נרצח בעיר העתיקה. ביום רביעי עצרה המשטרה מכונית, שממנה ברחו חשודים, ובה נמצאו ממצאים שקושרים אותם לישיבה. ישיבה זו קיצונית ביותר, ובה לומדים גם עבריינים ובכלל זה טייסים ואנשי שב"כ לשעבר. כמה מהתלמידים היו גם בעבר בטיפול נפשי.

המפכ"ל עמד על הקושי של המשטרה בפיזור הפגנות לאחר עצרות אבל, שבהן משתתפים בני המשפחות של הקורבנות. „משטרת ישראל לא מקבלת בקלות החלטה על הנפת אלות, ועליה לפעול לפי החוק, כאשר מדובר בתחום האזרחי", אמר המפכ"ל.

(המשך בעמוד 2)

לבלום גל עכור

רוב הסימנים מעידים על כך, שבירושלים וסביבותיה מתארגנת מחתרת יהודית לאומנית חדשה, קיצונית ומסוכנת בהרבה מקודמתה. הפעם מדובר בגורמים הקשורים והמקשרים בין שלושה עולמות: עולם הישיבות החרדיות ביותר („השחורות"), עולם הפשע והסמים, והעולם הפוליטי האלים של כהנא ותנוכיו. בצומת הזרמים העכורים הללו עומדת הישיבה „שובו בנים", שהפכה כבר ליעד משטרתי רשמי, לאחר שגבר החשש כי בין קירותיה נרקמות תוכניות טרור אנטי־ערביות, וכי במרתפיה נאגר נשק; מן הצומת הזה מוליכות דרכים אפלות רבות ולכיוונים שונים. מכאן מתגבשת התופעה המפחידה של פאשיזם חרדי־קנאי חדש, פרימיטיבי ותוקפני, שיעדיו המדיניים זהים עם הקריאה לגירוש הפלשתינים, אותה נושאת על דיגלה תנועת „כך". הפאשיזם הזה פועל מחוץ למסגרותיו של הממסד הדתי־לאומי המקובל, הוא גם אינו קשור ל„גוש אמונים" על שלוחותיו הרבות; הוא יונק את כוחו משנאת ערבים עיוורת ומדתיות כיתתית וקנאית.

כיצד פועלת בגלוי מחתרת שחורה זו יכולנו לראות בלילות הפוגרום שעברו על העיר העתיקה לפני שבועות אחדים: הסיסמא „מוות לערבים" היתה לקריאה רמה שהוליכה את הבריונים להשתוללותם, המשטרה העדיפה אז לשמור על פרופיל נמוך, למרות שהיה ברור למדי, כי כל מי שמשמיע קריאה מעין זו במדינת ישראל, הוא בחזקת פושע וחובה להעמידו לדין. בינתיים הלכו והתרבו העדויות הנסיבתיות לכך, שלא התפרצות של זעם „ספונטאני" היתה כאן, אלא תוצאה של התארגנות מחתרתית ובלתי־חוקית ממושכת, ששורשיה ושלוחותיה מתפשטות למרחקים. למשטרה ולזרועות הביטחון האחרות נודע על כמויות לא מבוטלות של נשק חם, מוכן לשימוש, היוצא ונכנס את העיר העתיקה. נתגלו קשרים בין שורפי תחנות אוטובוס לבין שורפי החנויות הערביות; בין מיידי אבנים על אוטובוסים של „אגד" לבין מיידי אבנים על מכוניות של ערבים. ואין בכך כדי להפתיע. פאשיזם דתי לאומני אינו מכוון רק נגד בני עם או דת אחרת – בדרך כלל עזה שינאתו לא פחות, ואף יותר, כלפי מי שנתפסים ככופרים ובוגדים מבפנים. אפשר לחזות בוודאות, כי אם לא תדוכא המחתרת היהודית החדשה מהר וביעילות, יופנה נשקה נגד היהודים תחילה, והם יהיו לקורבנותיה הראשונים; יהודים החשודים כפרוקי־עול ואוהדי־פלשתינים גם יחד.

מאיר כהנא נראה שלשום בטלוויזיה אומר, ברוב התלהבות: הלוואי שתקום מחתרת יהודית חדשה. דברים אלו הינם הסתה למרד בפרהסיה. ניתן לאסור מיד חבר־כנסת, המשמיע אותם בפומבי: שום חוקי חסינות אינם חוסים על מי שמטיף לטרור ורצח. אין עוד מה להמתין להוכחות נוספות, די בחומר הראיות שהצטבר עד כה כדי להוציא את „כך" מחוץ לחוק, להעמיד למשפט את ראשיה, לעצור את החשודים בארגון המחתרת, באגירת נשק והשתתפות בפוגרום. ולבלום את הגל העכור כולו, בטרם עלה על גדותיו ויציפנו.

"יתכן שאל שווימר יוזמן להעיד בגלל היותו אזרח אמריקני"

מ"ז אינו שולל אפשרות שרייגן אישר מכירת הנשק תחת השפעת תרופות

מאת כתבנו בניו־יורק ודליה רפאל, כתבתנו בוושינגטון

אל שווימר, יועצו של רה"מ לשעבר, שמעון פרס, עלול להיקרא ולהעיד בארצות־הברית על התפקיד שמילא

(המשך בעמוד 2)

גורבצ'וב בישר לסחארוב על ביטול הגלייתו

מאת כתבי סוכנויות הידיעות

מוסקווה. – הפיסיקאי הסובייטי ממתנגדי המשטר, אנדריי סחרוב, ישוב למוסקווה בשבוע הבא, לאחר שהופסקה גלותו בעיר גורקי, שנמשכה 7 שנים.

(המשך בעמוד 2)

אנדריי סחארוב ואשתו, יכינה בונר, בתמונה משנת 1984 (צילום: א.פ.)

המדור הבינקיבוצי לשוויון הזדמנויות בין המינים | האגף להתיישבות ולשילוב אזורי בנעמ"ת | נעמת

נושא מעמד האשה, קשור לעבודתנו המשותפת. הן כמרוים בתנועה הקיבוצית והן בנעמת ובשילוב האזורי
ביום משותף זה אנו רוצים להכיר ולחזק יחד את הנושא ואת העוסקים במלאכה. לחזק את ההכרות עם נעמת בביתה. נשמח לראותך אתנו

יום עיון

בנושא: מעמד האשה

8.30 — התכנסות ושתיה
9.00 — פתיחה: מאשה לובלסקי, מזכ"ל נעמ"ת. „נשים בפוליטיקה"
תכנית עבודת המדור לחשמ"ו: אראלה למדן
שיתוף הפעולה בין האגפים — צביה בר־ציון
עו"ד חביבה אביגיא
רחל חן: „האשה במערכת יחסי עבודה", „נשים בחוק" (בדיני אישות)
13.30 — שעת סיום משוערת. מנחה: הדסה ולנפי
יום שלישי 23 לדצמבר 1986, בשעה 8.30 בבוקר
באולם בית ההסתדרות (קומה ז') רח' ארלוזורוב 93, תל־אביב
הציבור מוזמן

חייל נפצע בעת נסיון לערוף את ראשו בגרזן ברמאללה

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר", וכתבי עתי"ם

נער בן 16 ניסה אתמול לערוף את ראשו של חייל צה"ל בגרזן בכיכר המנורה ברמאללה.

החייל, סמל אריאל האוסלר בן 20, נפצע ומצבו בינוני עד קל. הנער התוקף נתפס כעבור זמן קצר.

האוסלר וחייל נוסף, אלי אטיאס, שניהם בשירות סדיר, היו בסיור שגרתי בכיכר המרכזית ברמאללה. לפתע התנפל על האוסלר אלמוני מצוייד בגרזן, הניף את גרזנו ופגע בעוצמה רבה בעורפו. האוסלר נפל שותת דם.

הפצוע קיבל טיפול ראשוני במקום והועבר בג'יפ של משמר הגבול לבית־החולים הדסה בהר הצופים ירושלים ומשם נמסר כי הוא סובל מחתכים עמוקים ומשבר קל בגולגולת. החתכים נתפרו כבית חחולים הדסה הר הצופים ובשעות הערב הועבר הפצוע למרפאה צבאית בירושלים.

כוחות צה"ל ומשמר הגבול הוזעקו למקום ופתחו בסריקות וחיפושים כדי למצוא שותפים למעשה.

ברמאללה נמשכו החיים כרגיל. לא הוטל עוצר ושקט יחסי שרר במקום לאחר האירוע. כוחות הביטחון ממשיכים בחקירת המקרה.

יחידתו של סמל האוסלר הובאה לאיזור רמאללה בתחילת השבוע. אתמול בבוקר יצא האוסלר עם חבריו לפלוגה למשימות סיור בעיר. הוא סייר בצוות יחד עם עוד חיילים. סמוך לשעה 11.30 הגיע הצוות לאיזור כיכר המנורה ושם התפצלו לזוגות. המקום היה הומה מאדם. סמל אריאל האוסלר היה יחד עם חברו, אלי אטיאס. בעודם הולכים באיזור הכיכר התנפל עליו לפתע משהו מאחור והיכה אותו בגרזן. „לפתע בא מישהו מאחור, נתן לי מכה בראש, לא ידעתי מה זה", סיפר אריאל האוסלר, „הוא היכה אותי שוב ואז הסתובבתי והוא היכה פעם שלישית והגרזן שיפשף את המצח".

למקום הגיע במהירות חובש פלוגתי אשר טיפל בו במקום ואחר כך הוא הועבר בג'יפ לבסיס צבאי ומשם באמבולנס לביה"ח הדסה הר הצופים.

סגן יו"ר הכנסת, מאיר כהן אבידור (ליכוד — חרות), דרש אתמול בהצעה דחופה לסדר היום לערוך דיון מקיף בנסיון ההתנקשות בחייל צה"ל ברמאללה.

החייל אריאל האוסלר שהותקף בגרזן ברמאללה (צילום: רחמים ישראלי)

„המשכורת שלנו שווה לארוחת צהריים אחת בהילטון - בלי טיפ"

אמרו מטפלות ויצ"ו שהפגינו אתמול בתל־אביב

מאת רונית מורגנשטרן, כתבת „על המשמר"

מאות מטפלות ממעונות ויצ"ו, שנותרו סגורים, ואיתן עשרות הורים, הפגינו אתמול מול בית ויצ"ו בתל־אביב בתביעה לחעלאת שכרן.

המפגינות נשאו שלטים בידיהן שבאחד מהם נאמר: „משכורתה של מטפלת שעובדת בויצ"ו במישרה מלאה של 8 שעות ביום, 45 שעות בשבוע, שווה לארוחת צהריים אחת בהילטון, בלי התוספת של הטיפ למלצר".

רבקה אומן, מזכירת אירגון עובדי ויצ"ו, וטובה צוקר, נציגתן בהסתדרות, דיברו על מצוקתן של המטפלות.

בשלב מסויים נכנסו מאות המטפלות אל תוך הבנין ו„כבשו" אותו – הן התגודדו בתוך הלובי, על המדרגות ובכל הקומה הראשונה. שרו שירי חנוכה ודרשו לראות את נציגות ההנהלה. כמה עשרות מטפלות נסערות שעטו במדרגות אל הקומה החמישית, שם נמצאים משרדי ההנהלה, וביקשו להתבצר בחדרה של מיכל מודעי, יו"ר ויצ"ו, שלא הגיעה בכלל לבניין. היו התקלויות מילוליות בין נציגות המטפלות ונציגות ההנהלה שמדי פעם לוו בדמעות.

חומר ההסברה החם ביותר בהפגנת עובדות ויצ"ו היה הכתבה שהתפרסמה אתמול במדור „על היום" ב„על המשמר". מאות עותקים מצולמים של הכתבה חולקו על־ידי המארגנות בין המטפלות.

היום יהיו כל מעונות ויצ"ו בארץ סגורים. בשבוע הבא יפתחו המעונותבימים א' ו־ג' בשעה 11.00 ובימים ה'־ו' יהיו סגורים. בשאר הימים יפעלו כרגיל.

145 עובדי מפעל „כרמו" בכרמיאל הוצאו במפתיע לחופשה מאולצת

1200 מטפלות מט"ב עומדות לפתוח בשביתה ● חוסל סכסוך העבודה ב„אמישראגז"

מאת כתבנו לענייני עבודה וכתב עתי"ם

145 עובדי מפעל „כרמו" בכרמיאל, המייצר מנועי „ואנ־קל" וחלפים לרכב, הוצאו אתמול במפתיע לחופשה מאולצת בת שבועיים, עד שיוכרע עתידו של המפעל, שנקלע באחרונה לקשיים.

בשיחה עם כתב עתי"ם מסר מזכיר מועצת פועלי כרמיאל, עזרא פיק, כי תחושתו היא שהמפעל עומד בפני סגירה, אף כי יש בידיו הזמנות בסך כ־5 מיליון דולר מחברות המכוניות פיאטואאודי.

מפעל האם בארה"ב, „וודטק", נקלע באחרונה לקשיים ו־1350 עובדיו פוטרו. הפרסום על המשבר שפקד את חברת־האם גרם לקשיים להנהלה המקומית, והיא החליטה בשלב זה על הוצאת העובדים לחופשה עד שיתבהרו העניינים. במפעל עצמו נותרו רק 15 עובדים לצורך עבודות אחזקה.

מזכיר מועצת פועלי כרמיאל, עזרא פיק, מסר, כי מאחר והמדובר במפעל שאינו מאורגן, אין ביכולת המועצה לטפל בעובדים ככלל, היות והם הוחתמו על חוזה אישי. עם זאת ציין, כי אם העובדים יפנו למועצה כל אחד באורח אישי, בתוקף היותם חברי הסתדרות, היא תוכל לטפל בעניינם.

מטפלות מט"ב — לשביתה

1200 מטפלות המאוגדות במט"ב (איגוד מטפלות הבית) עומדות לפתוח בשביתה כללית ביום שני הקרוב. על כך הודיע אתמול גרשום הרפנס, מחזיק התיק באיגוד המקצועי.

עובדות האיגוד הכריזו על סכסוך עבודה לפני שלושה שבועות בשל סירובה של הנהלת מט"ב להצמיד את שכרן לשכר האחיות הבלתי מוסמכות.

חודשה אספקת הגז

אספקת הגז ללקוחות חברת אמישראגז התחדשה אתמול בהיקף מלא בעקבות ישוב סיכסוך העבודה בין עובדי החברה לבין ההנהלה וחתימת הסכם עבודה קבוצי.

מרדכי גרוברג מן האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, המטפל בעובדי חברות הנפט והגז, ויוסף וישניה ממועצת פועלי תל־אביב־יפו, מסרו כי ההסכם, שתוקפו עד סוף מארס 88', למעט סעיף השכר שתוקפו עד מארס 87', מבטיח לעובדים תוספת שכר בשיעור של שבעה אחוזים ושני אחוזים נוספים לתנאים הסוציאליים, על־פי חלוקה שתקבע בהסכם בין ההנהלה לבין הוועד.

תלמידים תירגלו בהתגוננות נגד לוחמה כימית

תלמידי בתי־ספר תורגלו חשנה לראשונה באמצעי התגוננות נגד לוחמה כימית. התירגול כלל שימוש במסכות גז והשתתפו בו גם צוותי מורים.

אתמול נערכה התירגולת במסגרת „יום הג"א" שנערך בכל בתי־הספר בארץ.

התרגיל נפתח בשעה 10.30 בבוקר, כאשר צפירת אזעקה נשמעה בכל רחבי המדינה.

בכל בתי־הספר נערך תרגיל ירידה למקלטים והם שהו בהם כמחצית השעה. ביתה אחת בכל בית־ספר תרגלה גם יציאות חילוץ דרך פתחי החירום שבמקלטים.

במהלך התרגיל נערך גם נסיון ראשון מסוגו, שנועד לבדוק את תגובות התלמידים ומעשיהם, תוך כדי שהות של 4 שעות במקלט. ניסוי זה נערך בבתי־ספר בקריית־שמונה, בפתח־תקווה ובאר־שבע. מטרת הניסוי היתה לנסות פעילויות שונות של התלמידים ומוריהם. במהלך שעות השהיה, המורים בבתי־הספר הללו קיבלו הדרכה מיוחדת מפסיכולוגים. (עתי"ם)

19.12.86

מסך ראשון
אהבה צפון־אירלנדית

חנה מרון ויוסי ידין ניצבים במרכזו של מחזה המתרחש בצפון־אירלנד השסועה. העקובה מדם מלחמת אחים שאין לה קץ. בנה נהרג ובנו נורה, ואהבתם הסתורית פורחת בפגישות בבית־הקברות.

מלבד שני השחקנים המנוסים הללו יש צוות מצויין, הכולל את יצחק חזקיה, סנדרה שדה, רבקה גרימן וענת ואקסמן.

אבל לא קסמיה של חנה (הקיימים מימים־ימי ווזהרם לא הועם, אם כי היא מתאמצת קצת יותר מדי להיראות קשישה) ולא יכולתם של יתר השחקנים מסוגלים להפיח רוח חיים במחזה הרדוד הזה מאת קראהאם ריד, שהלן קאוט־האוסמן ביימה בצורה ריאליסטית ללא ייחודיות כלשהי.

החידה, איך אפשר להמשיך ולחיות בצילה של מלחמה ברחובות, יהיה זה בביירות או בבלפאסט, מסקרנת מאוד ויהיו אולי כאלה שיגידו שגם אנו, הישראלים, חיים במצב לא נורמאלי שכזה), לא נפתרה בהצגה זו. כל מה שניכר בדמויות זה שהן עצבניות ואינן מבינות את מצבן הקיומי. אוליי באמת האטימות הוא הפתרון.

על כן ההצגה נראית ארוכה ביותר, ומראש ניתן לשער מה יקרה לכל אחת מן הדמויות האומללות הללו בכל סצינה וסצינה.

רק פה ושם מנצנצת איזה הלצה אירית טובה. חבל שלא או'קייסי כתב את המחזה...

התפאורה המוקרנת בשחור לבן, שעיצב אוריאן ווקס, מרשימה ונאה ביותר.

גיורא מנור

בוחנים הגדלת מספר משרתי הקבע מההתיישבות העובדת

מאת הכתב הצבאי של „על המשמר"

צה"ל והתנועות ההתיישבותיות יקימו ועדה משותפת לבחינת אפשרויות הרחבת מעגל משרתי הקבע בצבא מקרב התנועות האלה — כך עולה מפגישה שקיים אתמול הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, עם מזכירי התנועות ההתיישבותיות ורכזי הבטחון שלהן.

בפגישה הוחלפו דעות ומידע בקשר למצבם של אנשי תנועות ההתיישבות בצבא והרמטכ"ל הבהיר להם, כי הוא מצפה שמקירבם יהיו יותר משרתי קבע, על אף שיחסית למספרם באוכלוסיה נותנות התנועות ההתיישבותיות נתח שווה למגזרים אחרים.

בהציגו את מצב חיילי הצבא הסדיר מקרב התנועות ההתיישבותיות, הביע הרמטכ"ל באוזני בני שיחו שביעות רצון מהיקף ההתנדבות לשירות קרבי ולקורסי הפיקוד.

בד"צ של העדה החרדית: שריפת תחנות — גזילה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

האם עידן שריפת תחנות האוטובוסים בירושלים הגיע לסיומו? האופטימיסטים מאמינים כי אמנם כן הדבר. השבוע יצא פסק־דין של בית־דין צדק של העדה החרדית האוסר שריפת תחנות ומגדיר זאת כ„גזילה".

לפסקי־הדין הללו יש הד רב בקרב הקהילה החרדית במאה שערים.

ההחלטה נובעת ממספר גורמים וביניהם המועקה הקשה של ציבור הנזקקים לתחבורה ציבורית וביניהם חרדים רבים. נימוק אחר הוא הרצון למנוע מעצרים של אברכים שנלכדו על־ידי המשטרה ונשלחו למאסר.

בימים האחרונים הוצתו בירושלים חמש תחנות אוטובוסים במקומות שונים בעיר.

עם זאת אין בפסק־הדין שום גזירה כנגד משיחות תחנות בצבע שחור במחאה על תמונות „תועבה".

הבעל בבית־כלא בצרפת והאשה כלואה בעגינותה

מאת רפאל גאון, כתב ברודום

ויקטוריה אטיאס בת ה־40, אחות בקופת־חולים בקריית־גת, אשר בעלה ז'אן פול אטיאס נסע לצרפת לפני תשע שנים בלי שהסכים לפני כן לתת לה גט לבקשתה, נכלא שם לפני כשנתיים ולמרות שהוסכם כי יתן לה גט כאשר הגיע לכלא בניצה, התחרט הרב ישמעאל כהן, שמטפל בהתנדבות בהתרת עגונות, וסירב לעשות זאת.

– העגונה של אסירי בתי־דין רבניים, שבראשה עומדת דניאלה ולנסי, פנתה לרה"מ שמיר, ממלא מקומו פרס, שרי המשטרה, המשפטים והדתות וביקשה לפעול בדחיפות להסגרתו של ז'אן פול אטיאס, כדי שאפשר יהיה ללחוץ עליו שיסכים לתת את הגט.

„אני רוצה שיסגירו אותו כדי שיכריחו אותו לתת לי גט שאני מחכה לו כבר 9 שנים. בשבועות אלה הוא עומד להשתחרר מהכלא ואני חוששת שהוא ייעלם שוב בלי להשאיר עקבות", אמרה ויקטוריה.

גם בית־דין רבני באשקלון רשאי במקרה זה להחליט על גט ממעמד צד אחד, אך זאת רק בהרכב של שלושה שופטים. מזכיר בית־הדין הרבני השיב לשאלתה של ויקטוריה, כי הדיין השלישי נמצא עכשיו בחו"ל „ואין לו מושג מתי יחזור".

3000 ד' בשנה — שכה"ל לסטודנט לאלקטרוניקה

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

שנת לימוד אלקטרוניקה באונ' ת"א עולה 3000 דולר, לעומת 1400 דולר שמשלם סטודנט רגיל. כך מסמאמר של רני נטרא מוועד הסטודנטים לאלקטרוניקה, ב„רוחב" — עתון הסטודנטים. עובדה זאת מראה לדעתו, שאין עניין למדינה במהנדסי אלטרוניקה, שכן שכר הלימוד הזה „סוגר" את המיקצוע בפני עשרות סטודנטים שמעוניינים ללמוד.

לדבריו הבעיה היא שלימודי האלקטרוניקה תופסים את כל זמנו של הסטודנט, והוא אינו יכול לעבוד בשום עבודה מכניסה כמו סטודנטים אחרים. נטרא מדגיש כי הלימודים קצרים בשנתיים מלימודים של מהנדס רגיל. המשק מרוויח הרבה מאד מעבודת מהנדסי האלקטרוניקה שכן לתעשיות האלקטרוניקה ערך מוסף גבוה מאד.

שכר הלימוד נקבע במקור ל־1800 דולר לשנה — סכום שהיה כבר אז כפול משכר לימוד רגיל. שכר הלימוד, בהיותו צמוד למדד, הגיע השנה לסך 3000 דולר ואי אפשר לדעת מה יהיה גובהו בשנה הבאה.

ברעם והאייזנברגים ייחקרו על־ידי החוקר המיוחד וולש

מאת כתבנו בניו־יורק

ניו־יורק. – תא"ל (מיל.) אברהם ברעם וישראל ונורי אייזנברג, כמו שאר נאשמי פרשת ניסיון הברחת הנשק לאיראן, המתבררת בבית המשפט הפדרלי בניו־יורק – עשויים להקרא לעדות בפני התובע המיוחד לורנס וולש, 74, שנתמנה בסוף השבוע לחקור את פרשת הקשר האמריקני ישראלי להספקת נשק לאיראן ולמימון ה„קונטראס".

ליאונרד סאנד, שופט בית המשפט הפדרלי שבניו־יורק, שבפניו מתברר משפטם של שלושת הישראלים ושאר נאשמי פרשת הברחת הנשק לאיראן – נענה לבקשת התביעה לאפשר לה פסק־זמן נוסף (שלישי במספר), כדי לשקול את המשך התביעה נגד הנאשמים.

כתבנו מציין, כי בפעם הראשונה מאז החל משפטם של „נאשמי ברמודה", קשר השופט הפדרלי ליאונרד סאנד את הפרשה המתבררת לפניו במישרין לחקירה המתנהלת בוושינגטון בדבר מעורבות הממשל האמריקני בעיסקות הנשק עם איראן בהעברת הכספים ל„קונטרס".

השופט הניו־יורקי קבע בדבריו במפורש, כי יש להמתין ולאפשר למשרד המשפטים האמריקני המטפל בתביעה נגד החשודים, להתייעץ עם התובע המיוחד ולהמתין עד שיתברר, האם יש בכוונתו לזמן את הנאשמים, או כמה מהם, לעדות.

החלטת השופט גרמה לאכזבה בקרב הנאשמים, שקוו לביטול התביעה נגדם, או להחלטה של השופט שתאפשר להם לשנות את תנאי שיחרורם בערבות, כדי שיוכלו לחוג את חג המולד ואת חג החנוכה עם משפחתם.

השופט סאנד לא שלל אמנם את אפשרות צאתם של הנאשמים מארצות הברית, אבל הערים קשיים טכניים ומשפטיים, כשעמד על הצורך להבטיח את חזרתם לארצות הברית במידה ולא יחזרו למשפט כנדרש.

בליכוד מאשימים את שמיר

מאת דורית גבן

(סוף מעמוד ראשון)

העבודה ושריה, את כל ההסתדרות ואת המעסיקים. לוי הציע לא בישיבה שלא להביא את התוכנית להכרעה בישיבת הממשלה היום ולהסתפק לפי שעה בדיון בלבד.

גורמים בליכוד טענו בסוף השבוע, כי ראש הממשלה יצחק שמיר לא גילה מעורבות מספקת בגיבוש התכנית הכלכלית החדשה וגם לא בהסברתה. אותם גורמים ציינו, כי אין כלל להשוות את פעילותו של שמיר עם זו של שמעון פרס, כאשר היה ראש־הממשלה. לדבריהם, היה פרס מעורב בכל שלבי התוכנית והטיל את כל יוקרתו להפעלתה ולהסברתה לציבור ולגורמים השונים במשק.

מקורביו של ראש הממשלה שמיר טענו לעומת זאת, כי שמיר מעורב בתוכנית הכלכלית ונותן את מלוא הגיבוי לשר האוצר משה ניסים. עוד אמרו, כי אותם שרים בליכוד המבקרים את שמיר יטיבו לעשות אם יבקרו קודם כל את התנהגותם הם. לדבריהם, יש בליכוד שרים הפועלים מתוך מניעים שאינם לגופו של עניין, אלא מתוך שיקולים פנים־ליכודיים הקשורים במאבקים אישיים. לדבריהם אותם מקורבים, אלה בליכוד המשבחים היום את שמעון פרס מתעלמים במכוון מכך, שכל שרי המערך נתנו בשעתו לפרס גיבוי מלא, בעוד שבליכוד אין המצב כך היום.

מאת כתבינו הכלכליים וכתבנו לענייני עבודה

(סוף מעמוד ראשון)

פקידים בכירים באוצר ובבנק ישראל מעוניינים במינוי ועדת מומחים כמו ועדת בן שחר שפעלה ב־1975, כדי לנסח הצעה חדשה לרפורמה במס, שתהיה מבוססת על העקרונות אותם מציע משרד האוצר. ועדה זו תוכל לפעול לצד ועדות משותפות לליכוד ולמערך, אם יחליטו שתי המפלגות להקים ועדות כאלה.

מקורות בלשכת ראש הממשלה אמרו אתמול, שספק אם יגיעו השרים לשלב ההצבעות, ואפילו ביום ראשון הבא ספק אם הדבר יהיה אפשרי. יחד עם זאת הדגישו אותם מקורות, שראש הממשלה יצחק שמיר נחוש בדעתו למנוע עימות פוליטי על רקע הויכוח על התכנית הכלכלית.

מקורות בממשלה אמרו אתמול, שאם תמונה ועדת מומחים, היא תצטרך לסיים את עבודתה על רפורמה במיסים בתוך כמה שבועות. הוועדה תבוא למעשה במקום מנהל הכנסות המדינה, אשר באוצר יש מי שמאשים אותו ואת העומד בראשו, ישראל כרון, בהסתבכות מיותרת.

יתרחבו סכסוכי העבודה

ראשי האגודים המקצועיים יכריזו היום ובמשך הימים הקרובים על סכסוכי עבודה במשק. החלטה על כך נפלה בהתייעצויות שהתקיימו בסוף השבוע בין ראשי האגף לאיגוד מקצועי עם היועצים המשפטיים של ההסתדרות.

באגף לאיגוד מקצועי מבקשים ליצור רצף של סכסוכים, אם תאומץ בסופו של דבר תוכנית השר ניסים.

תוכנית שרי האוצר והחינוך להטיל אגרת חינוך על ציבור ההורים מרוקנת מתוכן את המושג „חינוך חינם" — קבעה אמש יו"ר ארגון המורים העל־יסודיים שושנה באייר.

פרופ' איתן ברגלס, יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים, הצטרף גם הוא בסוף השבוע למבקרי התוכנית הכלכלית החדשה.

ייתכן ששווימר

(סוף מעמוד ראשון)

בפרשת הנשק לאיראן, בתוקף היותו אזרח אמריקני, מוסר „הניו־יורק טיימס".

בידיעה נאמר, כי גם לאורי לובראני, המשמש כיום כיועץ משרד־הביטחון לנושאי דרום־לבנון, היה תפקיד מרכזי ביצירת הקשר עם הגורמים האיראניים. לובראני, כמו נימרודי, הצליח לשמור על קשרים באיראן של חומייני.

בעלת הטור, פלורה לואיס, טוענת, כי „המוסד" הישראלי הוחזק מחוץ לתמונה ולא היה מעורב כלל במבצעים בהם שימשה ישראל כמתווכת בין ארצות הברית לאיראן ועובדה זו הגבילה, לדבריה, את יכולתה של ישראל לנתח את המידע שהגיע לידיה.

לואיס טוענת, שערב הסעודית מילאה בפרשה זו תפקיד מרכזי יותר ממה שפורסם עד היום, והיא מגלה כי עוד לפני שהחל מבצע הספקת הנשק האמריקני לאיראן, גישו הסעודים אחר האפשרות לרכוש נשק בישראל ולספקו לאיראן.

סעודיה, שתמכה בפומבי בעיראקים, שיחקה בשנים האחרונות משחק כפול, ובין היתר ניסתה לברר אצל האיראנים האם סילוקו של סאדאם חוסיין מהשלטון בעיראק — מבלי להביא לחיסולה של מפלגת הבע"ת — עשוי לספק את האירנים ולהביאם לשולחן הדיונים למשא־ומתן לסיום המלחמה.

התובע הכללי של ארה"ב, אדווין מיז, אמר לחברי ועדת המודיעין של הקונגרס, כי ייתכן שהנשיא אכן אישר את מכירת הנשק מישראל לאיראן כבר בחודש אוגוסט, אבל אינו זוכר זאת כיוון שבאותה התקופה היה תחת השפעתם של סמי הרגעה.

מיז, שזו לו הפעם הראשונה מאז החלה החקירה, שהודה כי ייתכן שהנשיא רייגן אכן אישר את מכירות הנשק מישראל לאיראן כבר בחודש אוגוסט 85, כפי שטוען רוברט מקפרליין, אמר, כי באותה תקופה היה רייגן מאושפז עדיין בבית־החולים לאחר ניתוח הסרת הגידול הסרטני ממעיו, או שכבר היה בביתו, אלא שהיה עדיין תחת השפעתם של הסמים המרגיעים שפגעו בזכרונו.

הקלטות בבית־הלבן

בבית הלבן קיימת מערכת תקשורת מתוחכמת שיכולה להקליט שיחות טלפון, ישיבות ולשמור הודעות ומסמכים ממסוף המחשב של המועצה לבטחון לאומי, ויתכן שבמערכת קיים מידע אודות עסקת הנשק עם איראן — מסרו מקורות ל„וושינגטון פוסט".

מערכת ההקלטה ב„חדר המצב" של הבית הלבן שימשה להקלטת כמה „שיחות מפתח" בנושאי מדיניות חוץ עם הנשיא רייגן, ע"פ מקור אחד, למרות שידוע שמספר ישיבות בנושא האיראני התקיימו ב„חדר המצב", לא ידוע המקור האם ישיבות אלה אכן הוקלטו.

גורבצ'וב בישר לסחארוב

(סוף מעמוד ראשון)

בינתיים לא ידוע אם יוטלו עליו הגבלות כלשהן כאשר יחזור.

מקורות מהימנים אמרו, כי סחרוב, שעמד בראש התנועה למלחמה על זכויות האדם אשר דוכאה על־ידי הק.ג.ב. בשנות ה־70, יחזור למוסקווה באמצע השבוע.

ההחלטה על שיחרורו של המדען, 65, בעל פרס נובל לשלום, פורסמה רשמית במוסקווה ביום שישי, והיא עולה בקנה אחד עם מאמצי מנהיג הקרמלין, גורבצ'וב, לשפר את תדמיתה של ברית־המועצות בתחום זכויות־האדם.

לא ברור אם יוטלו הגבלות כלשהן על סחארוב לאחר שישוב למוסקווה, ואלם פרשנים אמרו, כי יש סימנים שגורבצ'וב יעשה מאמץ עליון כדי „לשקם אותו".

ההערכה מתבססת, בין היתר, גם על הדברים שמסרה קרובתו של סחארוב בארה"ב, טטיאנה יענקלביץ, כי המודיעין התקשר אליהם עוד ביום רביעי וסיפר כי גורבצ'וב עצמו התקשר אליו בטלפון ומסר לו על שיחרורו מן הגלות.

טאטיאנה יענקלביץ, הבת של אשת סחארוב, ילינה בונר, אמרה, כי לא נלוו כל תנאים לשיחרור. סחארוב סיפר, כי גורבצ'וב אמר לו: „תחזור לעבודתך הפטריוטית, למחקר בתחום הפיסיקה".

השיחה לארה"ב הגיעה מטלפון חדש שהותקן בדירתו של סחארוב בגורקי, שם התגורר יחד עם רעייתו שבע שנים תחת השגחה משטרתית.

במוסקווה הודיע סגן שר־החוץ, ולאדימיר פטרובסקי, במסיבת־עיתונאים, כי סחארוב רשאי לחזור למוסקווה מן הגלות בעיר הסגורה גורקי ולשלב לעבודתו באקדמיה הסובייטית למדעים.

ביטול גלותו של סחארוב בא לאחר מאבק ארוך למימוש זכויות האדם שלו, בעקבות בידודו והגלייתו ללא משפט בינואר 1980 לעיר גורקי הנמצאת במרחק 400 ק"מ מזרחית למוסקווה.

סחרוב, 65, מילא תפקיד חשוב בפיתוח פצצת המימן הסובייטית הראשונה ב־1953.

תוך כדי עבודתו המדעית שהקנתה לו שם עולמי, התייצב בראש תנועת ההתנגדות לפגיעות בחופש הפרט של המשטר הסובייטי, תנועה שנמחצה על־ידי הק.ג.ב. בסוף שנות ה־70.

„דקמרון" גרמה לסגירת אולמות הרצליה בשבת

מאת רונית מורגנשטרן, כתבת „על המשמר".

הקומדיה „דקמרון" לא הותרה להצגה בערב־שבת בהרצליה. מעיריית הרצליה נמסר שהקומדיה נאסרה להצגה בערב שבת משום אופיה ובגלל חוק העזר העירוני שאינו מתיר מופעים בערב שבת.

מפיקת ההצגה, צביה טיילור, תגיש תביעה נגד עיריית הרצליה ונגד יוסף אהרון, בעל בית הקולנוע „רוד" בהרצליה. לדבריה, כשניסתה לחפש אולם אלטרנטיבי להצגה נמסר לה שהוצא צו סגירה כללי בימי שישי בערב לכל אולמות המופעים בהרצליה.

אלי לנדאו, ראש עיריית הרצליה, אמר ל„על המשמר" בתגובה, כי מי שמנע את ההצגה ביום שישי הייתה האופוזיציה העירונית בראשות מפלגת העבודה ומפ"ם. לנדאו: לדברי חברי המועצה מטעם מפלגת העבודה, מפ"ם וסיעת „דגל" הדתית, ביקשו לכנס את מועצת העיר שלא מן המניין כדי למנוע את העלאת המופע בערב שבת. „היה כאן עניין פוליטי לנגח את אלי לנדאו," אמר. „לא כינסתי את המועצה וניתנה הוראה לבטל את ההצגה. במקביל הוצאנו צו האוסר את מופעי „מופת" המתקיימים בערבי שבת באולם מועצת הפועלים בהרצליה. שיהיה שוויון".

משחק כפול

בתגובה לדברי ראש העיר אומר יושב ראש סיעת מפלגת העבודה במועצת העיר, יהודה עזר: „ראש העיר משחק כאן משחק כפול. הם רוצים לסחוב לצידם את הגוש הדתי כאופוזיציה. תמכנו בנציג הסיעה הדתית בתנאי שיסכים להצגה ביום חול. הוא חבר אופוזיציה כמונו וניתן ללכת לקראתו בצעד קטן. אנחנו בטוח לא בעד כפייה דתית. לפני שלושה חודשים הורידו הצגה על־פי הוראותיו של לנדאו, שפעל בגלל כפייה דתית".

נציג סיעת מפ"ם במועצת העיר, ניסים ניסים, שגם שמו שורבב כמי שהתנגד להצגה בערב שבת, אומר בתגובה: „שקרים. אמרתי לנציג „דגל" בצורה חד־משמעית שאני תומך בכינוס המועצה לדיון בעניין, אם כי הבהרתי לו שעמדתי מנוגדת לעמדתו. זכותו לבקש דיון. אני תומך בשום אופן באי העלאת מופעים בערב שבת. ולגבי דקמרון אני סבור שזו הצגה נחמדה מאוד".

השבוע יקיימו מפלגות ר"ץ ושינוי ומשתתפי הצגת דקמרון עצרת משותפת מול קולנוע „רוד" נגד הכפייה הדתית. הערב תתקיים בכורת „דקאמרון", לאחר הצגת ההרצה, בבית החייל בתל־אביב.

המשטרה לא מצאה

(סוף מעמוד ראשון)

מפקד משטרת ירושלים, תת־ניצב יוסף יהודאי, אמר לכתב עתי"ם בתום החיפושים, כי הם בוצעו במסגרת החקירות שמנהלת המשטרה כמעט קרוב לחודש מאז רצח תלמיד הישיבה, אליהו אמדי, ואפילו לפני הרצח. לדבריו, עוד מוקדם להעריך האם מה שנמצא בישיבות יהיה לו ערך בחקירה והדבר יוודע במהלך השבוע.

שלגי שוחרר בערבות

בית־משפט השלום בירושלים שיחרר ביום ו' בצהריים, בערבות של 3000 ש"ח, את משה אריאל שלגי, (35), תושב הרובע היהודי הלומד בישיבת „שובו בנים", שנעצר ביום ד' בחשד שהיה קשור להצתות תחנות האוטובוסים בשבועיים האחרונים.

מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, פנה אתמול למשטרת ישראל וליועץ המשפטי לממשלה, לצאת מן המחתרת העמוקה שבה הם שרויים ולפעול בצורה נמרצת נגד המחתרת היהודית החדשה הפועלת בגלוי.

נגד כהנא

ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) פנתה אתמול ליו"ר הכנסת, שלמה הלל וקראה לו לפעול להסרת חסינותו של מאיר כהנא. לדעתה, יש להעמיד אותו לדין בגין קריאתו בטלוויזיה בליל שבת, להקמת מחתרת יהודית חדשה בשטחים. גרוסמן סבורה, כי יש להעמיד את כהנא לדין בגין הסתה למרד, הסתה גזענית או כל חוק אחר הבא להגן על אופיה הדמוקרטי של המדינה.

גם מזכיר תנועת מעג"ה, יהודה ולדמן, פנה אתמול ליו"ר הכנסת ולשר המשטרה, לפעול במהירות להסרת חסינותו של ח"כ מאיר כהנא להעמידו לדין ולהושיבו מאחורי סורג ובריח.

ועדת הפנים של הכנסת תדון ביום הרביעי הקרוב באפשרות כי בשטחים ובמזרח ירושלים קמה ופועלת מחתרת יהודית חדשה.

קראוס: דרוש טיפול־שורש

(סוף מעמוד ראשון)

רב־ניצב קראוס הטעים, כי כל הנושא הוא עדין, משום שאין עליו הסכמה לאומית. המשטרה פועלת לפי הנתונים בשטח, מבלי לקבוע עמדה בנושא הפוליטי. אך על רקע זה מתעוררת תמיד ביקורת על פעולותיה מצד זה או אחר.

לתלן אמר, כי ריבוי המקרים של דקירת יהודים בסכינים על ידי מחבלים, מחייב הצבת כוחות ניכרים של המשטרה בעיר העתיקה. אך מאידך אי־אפשר להציב שוטר בכל פינה, להפוך את ירושלים ל„עיר במצור", ובכך לפגוע בתיירות ובחיי המסחר התקינים.

(עתים)

ביתנו אבל במות חברנו

מאיר בן־יעקב

ההלוויה היום יום א' 21.12.86, בשעה 15.00

המשפחה
וקיבוץ דן

ביום השנה למות חברתנו היקרה

צפורה בארי ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום ג' 23.12.86, בשעה 15.00

המשפחה
וקיבוץ מסילות

לאמא אליסה, לנלסון ולכל המשפחה
אתכם באבלכם במות

חיים אורביץ ז"ל

ההלווייה תתקיים היום, יום א' 21.12.86 בשעה 15.00
בבית־הקברות של הקיבוץ

בית להבות־חביבה

אנו מודיעים בצער על מות חברנו היקר

דב אופיר

ההלוויה תתקיים ביום שני כ' כסלו תשמ"ז 22.12.86
בשעה 14.00

קיבוץ בית־זרע

"על המשמר" עתון יומי
על – همشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2. Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 225125—6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

ועד הפעולה הארצי של הורי ילדי המעונות בויצ"ו הודיע שלשום להנהלת ויצ"ו, כי ינקוט אמצעים, כולל משפטיים, אם לא ייפתחו המעונות לאלתר ובאורח סדיר. לאחר שמעונות הילדים של ויצ"ו הושבתו כליל ביום ו', נקבעה פגישה בין נציגות העובדות וההנהלה להבוקר. העובדות הודיעו כי בכל מקרה, המעונות ייפתחו היום בשעה 11. (צילום: חנוך גוטמן)

ידיים בכיסים? סיכון בטחוני!

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

בחודש שעבר אסרו כוחות הבטחון על עוברים ושבים במרכז חברון, להלך כשידיהם בכיסים — מסרו אישים בחברון.

ההסבר היה, שבכיסים מחביאים סכינים, ותחיבת היד לכיס מהווה סיכון בטחוני. במקרים שונים, לא ידעו צעירים על האיסור שבתחיבת היד לכיס וקיבלו מכות.

מקורות צבאיים שאישרו את הידיעה ציינו, כי האיסור היה פרי יוזמתו של מפקד בשטח, בלי שקיבל על כך אישור מן הממונים עליו. כאשר נודע הדבר לאלוף הפיקוד, בוטלה ההוראה והאחראי לה ננזף.

דחייה של כמה חודשים בפתרון ל„מנועי בית־שמש"

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

הפתרון למצוקתו הקשה של מפעל מנועי בית־שמש ייוודע רק בעוד חודשים אחדים. על כך נודע ממקור מוסמך, בעקבות מינוי ועדה מיוחדת לבדיקת מצב המפעל על־ידי הממשלה, בסוף השבוע.

בישיבת הממשלה ביום ה' נדונו הצעות לרכישת המפעל על ידי הגורמים הבאים: התעשיה האווירית, קונצרן כור, מפעלי „אורמת" לייצור טורבינות ביבנה, סטף ורטהיימר, קבוצת „אלול" ומפעלי אלכס הכטמן מחיפה. הצעת התעשיה האווירית נדחתה בגלל התנגדות חברת „פרט אנד ויטני", השותפה במפעל. כן ירדה מעל הפרק הצעת כור, שאינו רוצה לרכוש את המפעל והסתפק בהצעה לנהלו במשך שנתיים בלבד. הצעת מפעלי אלכס הכטמן נדחתה משום שהוברר כי אין באפשרותו לשקם את המפעל ולהבריאו.

ההצעות שנותרו הן של קבוצת „אלול", הכוללת את קבוצת המשקיעים של איתן רף ואהרון מאיר של חברת אושם טימינג, וחברת תא"ת (תעשיית אביזרי תעופה), של מפעלי סטף ורטהיימר ושל מפעלי אורמת.

הממשלה מינתה ועדה מיוחדת לבדיקת ההצעות. בראש הוועדה עומד גיורא גוית, לשעבר מנכ"ל בנק הפועלים, שהתמנה בשבוע שעבר למנכ"ל בנק הבנייה בע"מ שבבעלות מרכז הקבלנים והבונים.

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 4
דניאל בארנבוים, מנצח
זמרים אורחים:
מקהלת התזמורת מפריס
התכנית:
בטהובן: סימפוניה מס' 9
תל־אביב:
היכל התרבות 8.30 בערב
סדרה ד': מוצ"ש. 20.12.86
סדרה ה': יום א'. 21.12.86

קונצרט חגיגי
מנצח, סולנים ומקהלה כמו בסדרות ד' וה'
התכנית:
בטהובן: סימפוניה מס' 9
תל־אביב, היכל התרבות
יום ב' 22.12.86 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 5
זובין מהטה, מנצח
ברברה הנדריקס, סופרן
כריס מריט, טנור
חוזה ואן־דאם, בריטון
המקהלה של תזמורת פריס
התכנית:
היידן: „בריאת העולם"
ירושלים, בנייני האומה
יום ג' 23.12.86 8.30 בערב

קונצרט חגיגי
זובין מהטה, מנצח
ברברה הנדריקס, סופרן
כריס מריט, טנור
חוזה ואן־דאם, בריטון
המקהלה של תזמורת פריס
התכנית:
היידן: „בריאת העולם"
תל־אביב, היכל התרבות
יום ה' 25.12.86 8.30 בערב

קונצרט היובל
זובין מהטה, מנצח
שלמה מינץ, יצחק פרלמן
איזאק שטרן, כנרים
בתכנית מיצירות: בך־חיים, וויולדי, מנדלסון, דבוז'ק, ובר, סן־סאנס וראוול
תל־אביב, היכל התרבות
יום ו' 26.12.86 1.30 אחה"צ

קונצרט חגיגי
זובין מהטה, מנצח
ולטראוד מאייר, מצו־סופרן
שלמה מינץ, כנר
נשים מתוך המקהלה הפילהרמונית ת"א
מקהלת הילדים „פעמונים"
תל־אביב, היכל התרבות
מוצ"ש 27.12.86 8.30 בערב
התכנית:
מוצרט: קונצ'רטו לכנור מס' 4
מאהלר: סימפוניה מס' 3

קונצרט חגיגי
זובין מהטה, מנצח
אייזק שטרן, כנר
מסטיסלב רוסטרופוביץ', צ'לו
התכנית:
מוצרט: קונצ'רטו לכנור מס' 3
בלוך: „שלמה"
ברהמס: קונצ'רטו לכנור ולצ'לו
תל־אביב, היכל התרבות
יום א' 28.12.86 8.30 בערב

קונצרט חגיגי
זובין מהטה, מנצח
עמנואל אקס, פסנתרן
פנחס צוקרמן, כנר
לין הארל, צ'לן
התכנית:
באך: קונצ'רטו לכנור ב־לה מינור; סאן־סנס: קונצ'רטו לצ'לו; בטהובן: קונצ'רטו משולש
תל־אביב, היכל התרבות
יום ב' 29.12.86 8.30 בערב

קונצרט חגיגי
זובין מהטה, מנצח
יצחק פרלמן, כנר
התכנית:
בטהובן: הפתיחה „אגמונט"; פרוקופייב: קונצ'רטו לכנור מס' 2; בטהובן: קונצ'רטו לכנור
תל־אביב, היכל התרבות
יום ג' 30.12.86 8.30 בערב

קונצרט גאלה
זובין מהטה, מנצח
רוברטה אלכסנדר, סופרן
פלורנס קואיוור, מצו־סופרן
שלמה מינץ, כנר
יצחק פרלמן, כנר
בתכנית מיצירות:
ורדי, מוצרט, קרייזלר, היידן, סאן־סאנס, זלצר, ביזה וסוזה
תל־אביב, היכל התרבות
יום ד' 31.12.86 8.30 בערב

ח"כי רצ מבקשים הארכת תוקף ההכרזה שנקש הוא בר־הסגרה

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים וכתבי עתי"ם:

חברי הכנסת מר"צ פנו ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה שיפנה לבית־המשפט העליון ויבקש להאריך את תוקף ההכרזה לפיה וויליאם נקש הוא בר־הסגרה.

הפנייה ליועץ המשפטי לממשלה הוגשה שלשום לבג"ץ, שידון בעתירת חברי הכנסת מר"צ נגד החלטת שר המשפטים שלא להסגירו לצרפת.

נציג הח"כים, עו"ד אברהם גל, טוען בפנייה ליועץ המשפטי לממשלה, כי תוקף ההכרזה לפיה נקש בר־הסגרה יפוג ב־2 בינואר, וקיים חשש כאילו יפוג תוקף ההסגרה בטרם יוכרעו השאלות הכרוכות בעתירה.

בפנייה נאמר עוד, כי צו עיכוב היציאה מהארץ שהוציא בית־הדין הרבני נגד ויליאם נקש, בטענה שאשתו תיוותר עגונה אם יעזוב את הארץ, הוצא שלא כדין. „מדובר בצו בטל מעיקרו, בהיותו לוקה בשורה של פגמים מהותיים, לרבות מתן הצו באופן פיקטיבי ובמטרה להפר את החוק, תוך חריגה מסמכות ובניגוד לחוק".

בית־הדין הרבני בירושלים והנהלת בתי־הדין הרבניים, מסרבים למסור את פסק־הדין שבו ניתן צו עיכוב היציאה מהארץ נגד וויליאם נקש, לבקשת אשתו רינה.

פרטים אלה עולים מתוך בקשה שהגיש ביום ו' פרופ' עו"ד שמעון שטרית לבג"ץ. שטרית הוא נציגם של 11 מרצים וחוקרים מהאוניברסיטה העברית בירושלים, שעתרו נגד החלטת שר המשפטים שלא להסגיר את וויליאם נקש לצרפת. פרופ' שטרית מבקש מבג"ץ להורות להנהלת בתי־הדין הרבניים ולבית־הדין הרבני בירושלים למסור לידיו את ההחלטה וכן את הפרוטוקולים של ההליך המשפטי „לצורך בדיקת חוקיותו".

בטיעון לבג"ץ שהגיש שטרית בשם קבוצת ה־11 נגד ההסגרה נאמר כי „בית־הלורדים הבריטי פסק כי יש להסגיר אדם למדינה אחרת למרות שיש חשש לחייו אם יוסגר".

המדובר בבקשה שהגישה קפריסין לבריטניה, להסגיר לרשותה אדם שהואשם בקפריסין בחטיפה לשם דרישת כופר ובהחזקת נשק שלא כדין. לאחר שהאיש הוכרז בר־הסגרה, ערער בפני בית־הלורדים הבריטי בטענה כי אנשי המחתרת הקפריסאית יתנקשו בחייו בכלא. עוד טען האיש, כי יישפט בקפריסין על יסוד ראיות כוזבות.

פרופ' שטרית קובע כי מדובר במקרה זהה כמעט לחלוטין למקרהו של נקש, הנדון עתה בבית־המשפט הגבוה לצדק. בית־הלורדים בהרכב של 5 שופטים, פסק כי למרות החשש לחייו של האיש בכלא — יש להסגירו לארצו.

125 ישראלים כלואים בצרפת בלי התנכלויות

מאת בצלאל עמיקם

מאה עשרים וחמישה ישראלים כלואים עתה בבתי־סוהר בצרפת. אנשי שגרירות ישראל בפאריס, המטפלים טיפול שיגרתי באסירים אלה מצאו, כי איש מהם לא קבל על התנכלות על רקע לאומני.

טענה זו תישמע מחר במסגרת העתירות שהוגשו לבית־המשפט העליון נגד שר המשפטים אברהם שריר, המסרב להסגיר את נקש לצרפת.

סיכוי טוב לטחאן להחלץ מעונש מוות

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

עו"ד צבי לידסקי, ששב בסוף השבוע ממשפט הערעור על גזר־דין מוות, שניתן ליוסף טחאן בקהיר באשמת הברחת 1 ק"ג הרואין למצרים, מעריך כי טובים הסיכויים שהערעור יתקבל והדיון יוחזר לבית־המשפט המחוזי, לדיון נוסף.

כדברי ההנמקה של הסניגור המקומי בערעור הוסבר, כי החלטת בית־המשפט בעניינו של טחאן היתה מוטעית משום שהתבססה על עובדות שגויות. טחאן לא הורה כי התכוון להבריח את הסם מבומביי למצרים אלא התכוון להעבירו באוטובוס לישראל.

עו"ד לידסקי, שנחלץ לרכז את ההגנה המשפטית בהתנדבות, אמר: „מצווה היא להציל כל נפש מישראל וזו בהחלט מצווה להציל יהודי מחבל תלייה מצרי".

יש עוד סיבה לחטוף אבוקדו

קח פרי ותגיד, לי בריא!

1.85 ש"ח לק"ג
מחיר מירבי לצרכן
המבצע על זני אטינגר ופוארטה

מבצע אבוקדו ברשתות:
קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרכל,
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע.

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

צה"ל: „אנצאר 2' — עיוות מנופח

תרעומת בצה"ל על הפצת השמועות על התעללות כביכול במחנה מעצר גדול בעזה: „עיוות מנופח. 200 חשודים בהתפרעויות הוחזקו במיתקן מאולתר שפעל שבוע ופורק"

מאת רפי גאון.
כתב „על המשמר" וכתבנו הצבאי

מקורות צבאיים בכירים הבהירו בסוף השבוע, כי השמועות בדבר הקמתו, לכאורה, של מחנה מעצר ברצועת עזה, המכונה „אנצאר 2", אינו אלא עורבה פרח. אותם מקורות הביעו חשש, שמדובר בדיס־אינפורמציה מכוונת, אשר נועדה ללבות יצרים ברצועת עזה, שם עברו בשקט־יחסי מהומות השבועות האחרונים.

לאחר הפירסום באמצעי התקשורת על הקמת מחנה מעצר שזכה לכינוי „אנצאר 2" ברצועת עזה וכו מאות אנשים הסובלים עינויים והשפלות, טענו אמש מקורות צבאיים בכירים לשורה של עיוותים שנופחו בלי היכר — לדבריהם — תמונת־מצב חולפת שהיתה נכונה חלקית רק למשך כשבוע ימים. אותם מקורות סיפרו, כי במהלך ההתפרעויות ברצועת עזה בעקבות הריגתם של שני סטודנטים תושבי הרצועה בקמפוס ביר־זיית, נעשתה פעולה נרחבת במגמה לעצור ולחקור את המסיתים ואת מובילי ההתפרעויות דווקא במטרה לא להידרדר למעצרים נרחבים או להטרדת האוכלוסיה. במסגרת מגמה זאת, נעצרו אז על סמך מידע מודיעיני מובילי ההתפרעויות והמסיתים. וכאלה שנראו כראש ההתפרעויות בעת ביצוען — בסך־הכל בסביבות 200 איש, שלא נמצא להם מקום אחזקה בחדר המעצר הרגיל ובבית הכלא המקומי, כנהוג לגבי עצירים בטחוניים ברצועה. למשך ימים אחדים הוקם מיתקן מאולתר בצמוד למיתקן קיים והופקדו עליו אנשי משטרה צבאית וחיילים לאבטחה עד תום הליכי החקירה להגשת כתבי־אישום. להרתעה ולהחקור.

המקורות הצבאיים אמרו עוד, כי העצירים צוידו בשמיכות, מזון ומשקה ומקץ 48 שעות באו אנשי הצלב־האדום לבקרם. לאחר שהעירו על מחסור במיתקני רחצה ושירותים, הוקמו מיד מיתקנים נוספים כאלה.

המקורות הצבאיים הבכירים הדגישו, כי בכל הידוע, לא היו מקרים של התעללות ובכל מקרה, ככר בראשית השבוע שעבר לא נותרו במקום אלא 14 איש. ביום ג' שעבר פורק המיתקן הזמני סופית.

בצה"ל הובעה תרעומת על הוצאת הדיבה על אנשי הצבא ששמרו במיתקן הזמני. הגורמים הבכירים הצביעו על האיפוק והתבונה שהפגינו חיילי צה"ל ומפקדיו באיזור רצועת עזה ובמיתקן זה, בו היו בין 200 העצורים רבים ממשוחררי עסקת ג'יבריל שהתגרו חמורות בחיילים.

● מנכ"לי החקלאות של ישראל ויוון (צילום: י.פ.פ.א)

יוון תשתף ישראלים בפיתוח מקורות מים

מאת יוסף גלילי. כתב „על המשמר"

„נשתף מומחים ישראלים בפיתוח מקורות מים ואנרגיה באיי יוון" — אמר ג'ורג' דרייס, מנכ"ל משרד החקלאות היווני, בתום סיור מקצועי אינטנסיבי של חמישה ימים במפעלי מים והשקיה אזוריים במושבים ובקיבוצים בישראל, בהדרכתם של מומחי משרד החקלאות ותה"ל.

בישיבת סיכום משותפת שנערכה בסוף השבוע במלון „דן", אמר מנכ"ל משרד החקלאות היווני, כי בואה של המשלחת בת שבעה מומחים הוא ביקור־גומלין לסיורו של מנכ"ל משרד החקלאות הישראלי, מאיר בן־מאיר, ביוון. שני הביקורים תרמו לקידום שיתוף הפעולה בין שתי המדינות בתחום החקלאות ובכלל. הוא הוסיף, כי „בשנה האחרונה התפתחו היחסים בין שתי המדינות בצורה מרשימה ולתועלת הדדית".

בדברי הפתיחה, ציין מאיר בן־מאיר, כי בשלב הבא יתמקדו מומחי שתי המדינות ביישום תוכניות שנדונו בין שתי המשלחות ויועמקו חילופי הידע בחקלאות, אשר הם בגדר של שפה בינלאומית המובנת לחקלאים.

צו־מניעה נגד הקיבוץ

דרוזי מבוקעתה: קלע־גולן מתכוון לנטוע על אדמותי!

גורמים ישראליים: רוב המסמכים מזויפים; צעד תעמולתי של אוהדי סוריה

מאת יהודה צור.
כתב „על המשמר"

תושב דרוזי מהכפר בוקעתה ברמת־הגולן, הגיש צו־מניעה נגד קיבוץ קלע־גולן, שלטענתו, מתכוון לנטוע עצי־תפוח על אדמות עליהן הוא טוען לבעלות.

קיבוץ קלע־גולן, השוכן כ־3 ק"מ מצומת ואסת באיזור אלוני־בשן, קיבל השנה אישור לנטוע 200 דונם עצי תפוח, ליד קיבוץ מרום הגולן. מדובר בשטח־אש שהצבא הפשיר לשימוש אזרחי למען חיזוקו הכלכלי של קלע־גולן. צעד זה הוא יוצא מן הכלל, שכן זה זמן רב אין ניתנים אישורים לנטיעות תפוחי־עץ בגלל עודף פרי בישובים היהודיים. הדרוזים נטעו 3000 דונם תפוחי־עץ ללא אישור. התושב הדרוזי טוען, כי ברשותו מסמכים המוכיחים שהאדמה בבעלותו.

גורמים אוהדי ישראל בקרב הדרוזים מסרו, כי ככל הנראה, מדובר במסמכים שמקורם בסוריה. אותם הביאו בתקופה האחרונה סטודנטים דרוזים ששבו מלימודים שם. זו הסיבה, לדעתם, שעד כה לא הוגשו משך 20 שנה מסמכים על בעלות על שטחים בהם הוקמו ישובים ישראליים.

גורמים ישראליים סבורים, כי בחלק גדול מן המקרים מדובר בזיופים. אם המסמכים היו אמיתיים, מזמן היו מביאים אותם לישראל — אמרו אותם גורמים. לטענת הגורמים הישראלים, מדובר בצעד תעמולתי של אוהדי סוריה בגולן, במטרה לגרום תסיסה מחודשת באיזור.

השנה, שנת שמיטה, נמנעים ישובים בגולן מלבצע נטיעות ועבודות חקלאיות ארוכות־טווח גם אם אין מדובר בישובים דתיים. זאת, כדי לשמור על יחסים טובים בינם לבין החילוניים. בעקבות השמועה על כוונת הדרוזים להגיש צו־מניעה, חששו הרבנים בקהילות הסמוכות לתת אישור לנטיעה, ואכן, אלה נמצאו. אחד הרבנים מצא, שאם מדובר בבעיה של חזקת ליהודים על הארץ — הדבר קודם לשנת שמיטה והוא נתן אישור לנטיעה.

בסיורים שנערכו השבוע על־ידי גורמים במשרד הבטחון עם ראשי ישובים בגולן, הובאה שורה ארוכה של הוכחות על כך שדרוזים בגולן נוטעים עצים ומבצעים עבודות חקלאיות גם בשטחי־אש וליד עמדות צה"ל, ללא אישור. ראשי ישובים בגולן תובעים שמנהל מקרקעי־ישראל ונציבות המים יטפלו בהקדם בחריגות החמורות — לדבריהם — של הדרוזים בגולן.

תושבים דרוזים בגולן אמרו בתגובה, כי כל האדמות עליהן מבצעים הדרוזים עבודות חקלאיות שייכות לדרוזים עצמם. מדובר באדמות שמאז ומתמיד היו בבעלותם. אלה שטחים שלפני דורות רבים היו בבעלות הדרוזים ובמקרים רבים יש עליהם מסמכים והוכחות אחרות.

האשמות הדדיות בוועידת הוועד להגנת האדמות

מאת קאסם זייד
כתב „על המשמר"

ועידת הוועד להגנת האדמות שהתקיימה אתמול בנצרת, הסבה לבמה להתקפות על מצועי יום האדמה והתנגדה המתקרמות לשלום. הדוברים ערכו חשבון נוקב עם קבוצה

[illegible]

המרכזי, אמר כי הוועידה נחשבת למסגרת הרחבה והחשובה ביותר של הציבור הערבי והיא מאגדת בתוכה א כל המסגרות והתנועות הלאומיות הערביות. לדבריו, כל מי שאינם מיוצגים בוועידה הם מחוץ לקונסנזוס של הציבור הערבי בישראל. זייד בינה את התקופה של הוועד להגנת האדמות „מסע מטורף", המכוון לליבו של הציבור הערבי וכל הציבורים נגד הוועד הם דברי משתפי פעולה עם שירותי הבטחון.

GUARDIAN EASTERN INSURANCE COMPANY LIMITED

ABRIDGED FINANCIAL REPORT FOR THE YEARS ENDED 31ST DECEMBER 1985 AND 1984

A. ABRIDGED DATA OF THE HEAD OFFICE IN ENGLAND
Abridged balance sheets as at 31st December 1985 and 1984

In thousands of Pounds Sterling

	1985	1984		1985	1984
Investments	1,115	2,115	Share capital, reserves and surplus	920	672
Other Assets	1,264	677	Life Assurance funds	1,459	2,120
			Holding company	—	
			Other liabilities	—	—
	2,379	2,792		2,379	2,792

BUSINESS AND REVENUE FOR THE YEARS
DETAILS OF INSURANCE
ENDED 31ST DECEMBER 1985 AND 1984

	1985	1984
Life assurance premium	65	964
Profit from life assurance	30	26
Provision for taxation	10	6
Profit after provision for taxation	20	20

The short term insurance business has all been reinsured with the holding company and certain fellow subsidiary companies.
Investment income, assets and liabilities, except those included in the balance sheet, were transferred to the above companies.

B. DETAILS OF GENERAL INSURANCE BUSINESS IN ISRAEL
Adjusted to the effects of inflation

	1985	1984
Liabilities in Israel	559	582
Approved investments in Israel	534	763
Deficit (Surplus) of Approved Investments	(25)	181
Unapproved investments in Israel	163	183

The complete and detailed audited report can be obtained on application to Betuchot Insurance Office Ltd. 33 Rothschild Blvd. Tel Aviv
This report published in accordance with the Insurance Business Law and Regulations of 1986

Representatives in Israel
BETUCHOT INSURANCE OFFICE LTD.

...טת תל־אביב

...אי לובלין
...צחת שמה של
...־שילדקרויט ז"ל
...לוי שנספתה בשואה

טקס זכרון וחלוקת מילגה לזיכרה של בלה מנדלסברג־שילדקרויט ז"ל

דברים: ד"ר דינה פורת, אוניברסיטת תל־אביב.
עו"ד חיים קוסובסקי־שחור, מטעם האגודה.
דוד שטוקפיש, מטעם ארגון יוצאי לובלין.
רוזקה קורצ'ק, מזמתנדרת האנטי־נאצית בפולין, מטעם „מורשת".
זיוה שלו. מקבלת המילגה לשנת תשמ"ז, על עבודתה [illegible]

טוסיה אלטמן ז"ל, מהתנהלה הארצית של „השומר הצעיר" בוורשה בימי המלחמה והמרד

ביום שלישי, כ"א בכסלו תשמ"ז, 23.12.86, בשעה 7.00 בערב, באולם 10 [illegible] רוזנברג (ליד מוזיאון בית התפוצות). אוטובוסים: 25, 27, 74 [illegible]

לחטוף שפעת ולמות

● חיסון עכשיו – לא אפקטיבי, עד שזה ישפיע, „הפולש" ממילא ילך לטפס על עם אחר

לא שווה את המאמץ

ד"ר משה דרוקר, אפידמיולוג מבית־החולים בילינסון בפתח־תקווה, מעריך שהשפעת התפשטה בראש ובראשונה בין החולים בגילאי בית־הספר. זו קבוצה שאינה נחשבת בעלת סיכון גבוה ולכן לא קיבלה חיסון.

לדבריו, מספר החולים מקרב הגילאים המבוגרים קטן, יחסית. ואולם, הכל יכול להשתנות תוך ימים אחדים. דרוקר אינו רואה בכך תופעה חמורה יותר מאשר בשנים קודמות.

ניתן למנוע את התפרצות המחלה על־ידי חיסונים נרחבים? ד"ר דרוקר, סבור שלא. זריקות חיסון מקבלים אלה הנחשבים לבעלי סיכון גבוה. כלומר, מי שמצב בריאותם או גילם עלולים לגרום לכך שהמחלה תהיה עבורם קטלנית. בשל המחיר ובשל סיבות אחרות, לא כדאי לחסן את האוכלוסיה כולה. גם, הפעם לקו בשפעת מי שנחשבים לבעלי דרגת סיכון נמוכה. ד"ר דרוקר טוען, כי החיסון אמנם מעניק הגנה, אך לא מוחלטת. תמורת המחלה אינה כזו הצריכה להטיל על המערכת הרפואית מאמץ כה גדול.

אשר למקרי המוות, אין ביטחון של 100 אחוז כי אמנם מדובר במוות משפעת. אין מבצעים בדיקות מעבדה אצל הנפטרים כדי לקבוע שאכן היתה זו הידבקות מנגיף השפעת. לפחות חלק מהנפטרים שלקו בשפעת, היו חולים כרוניים, קשישים, חולים בדלקות ריאה — אשר גם ללא שפעת היו הולכים לעולמם. מבדיקות שנערכו בקרב חלק מהחולים — מספר דרוקר — נקבע כי מדובר בנגיף שפעת מזן סינגפור — דיהון 1986.

אשר לשיעור האישפוזים, אין גידול משמעותי, אף כי מחדרי המיון נשלחים חולים רבים למחלקות השונות. לעומת זאת, יש עליה רבה לחדרי המיון של בתי־החולים.

מאיזה גיל רצוי לחסן?

דרוקר: מגיל 12 ומעלה יש לתת זריקה אחת. לילדים מתחת לגיל זה יש לתת שתי זריקות חיסון. הזריקה השניה אחרי המתנה של חודש ימים. אין לחסן ילדים מתחת לגיל חצי שנה. בין כה ובין כה, הדבר אינו רלבנטי השנה, משום שבין זריקה עד קבלת „כושר חיסוני" חולף זמן. עד שהכושר הזה יהיה קיים, השפעת „תעזוב אותנו", כפי הנראה.

השפעת מופיעה גם באירופה ובארה"ב, מאשר בחוף המזרחי של היבשת. האפידמיולוגים הישראלים אינם יודעים מה מתרחש אצל השכנים — בירדן ובסוריה. ארגון הבריאות העולמי עדיין לא העביר נתונים.

י. ש.

הפולש מסינגפור

מאת יוסף שמי

החורף בא ויש שפעת. האנשים ממורמרים. למה אין זריקות חיסון? האם לא ידעו שבחורף מופיעה ה„גריפה"? באמצעי התקשורת מפרסמות ידיעות על ריבוי מקרי שפעת, על עליה במספר הפונים לחדרי המיון בבתי־החולים. ד"ר עלמה אבני, העומדת בראש מדור בריאות הציבור במשרד הבריאות, טוענת, כי אין מגיפה, יש עליה של אחוזים ספורים בלבד במספר החולים לעומת החורף שעבר. היא דוחה את הנתונים המתפרסמים על מספר החולים הנפטרים והסיבוכים הנגרמים בעקבות הידבקות בשפעת. אך העיתונות בשלה — 49 נפטרים בנובמבר, ומספר גבוה עוד יותר בדצמבר. לפי עיתון אחר מתו כבר 89 אנשים רק בדצמבר — סך הכל 150 קורבנות „הפולש מסינגפור". ד"ר עלמה אבני: השפעת־מזן־סינגפור אינה קשה מן הרגיל.

מגיפת שפעת כלל־עולמית נרשמה לראשונה ב־1510 ואחר־כך ב־1531. במאה שלנו היו מגיפות כלל־עולמיות בשנים 1900, 1918, 1957, 1968 ו־1977. הפנדמיה (מגיפה כלל־עולמית) מ־1918, שמרצה מיד עם סיום מלחמת העולם הראשונה, הפילה 21 מיליון חללים ברחבי תבל. לפי המשוער נגרמה התמותה הגדולה בשל צירוף מקרים של הופעת זן חדש של נגיף וכן קיום ריכוזי אוכלוסיה של אחרי תלאות המלחמה, כמו רעב, שהיתה לטרף קל לנגיף. במדינות מסויימות כונתה המגיפה הזו בכינוי „ספרדייה" — על פי המקום המשוער של הופעת הזן החדש של הנגיף.

פתאום בא נגיף חדש

וירוס השפעת אינו אחיד, יש סוג A וסוג B. גם סוגים אלה משתנים. משתנות השכבות החיצוניות של הנגיף. החומר החיסוני המעורר תגובה אימונולוגית של הגוף מורכב מנגיפים מוחלשים. הנגיף ההפכפך משנה צורה ואז החומר החיסוני המוזרק לגוף מעורר תגובה אימונולוגית נגד הוירוס שהיה, אך לא נגד זה המופיע אחרי שינוי מוטציה. מכאן האיחור באספקת זריקות חיסון נגד הנגיף „הטרי". בספטמבר ובאוקטובר מכרו בבתי־מרקחת זריקות חיסון נגד שלושה זני שפעת שהופיעו בזה אחר זה בשנים האחרונות. פתאום „התגלגל" אלינו נגיף מזן „סינגפור". החיסון שקיבלו רבים אינו מועיל. ויצור חומר חיסוני אחר דורש זמן, מה גם שמדובר בכמויות עצומות. סחורה כזו לא קונים כעתודה. עם זאת אין הצדקה לשיבוש כה חמור באספקה כפי שזה קרה השנה. השאלה היא, האם היתה כאן הערכה מוטעית בנוגע לכמות הדרושה או אולי מדובר במצוקה כספית, המאפיינת בשנים האחרונות את מערכת שירותי הבריאות. לא היה כסף ולכן לא רכשו את הכמויות הנדרשות, ולא הוזמן התרכיב במעבדות ישראליות.

האם הזן החדש של השפעת שונה מקודמיו? האם הוא מסוכן יותר? מדוע אין זריקות חיסון בכמות הדרושה? מי כלול ב„אוכלוסיית הסיכון"? מה הם הסימפטומים של המחלה וכיצד יש לטפל בלוקים בה? והאם מדובר במגיפה? ■ מדריך מקוצר ל„שפעת סינגפור"

כל אלה שכבר קיבלו זריקת חיסון חייבים לקבל זריקה נוספת, הפעם נגד זן סינגפור. הדבר נכון במיוחד לגבי „אוכלוסיית סיכון" — בעיקר קשישים, חולים כרוניים, תשושים וכן כל העובדים עם חולים. את הזריקה השנייה יש לקבל שבועיים אחרי הטיפול החיסוני הראשון, מי שלא קיבל את הזריקה הראשונה צריך לקבל ביחד את שתי הזריקות. גם אנשים העובדים עם קהל, כגון נהגי אוטובוסים, כרטיסנים בבתי־קולנוע, מורים וגננות, עובדים בבתי־אבות ובתי־הארחה, חייבים לקבל חיסון כדי לשמור על עצמם מפני סכנת ההידבקות בשפעת.

לא להתנשק...

השפעת מתאפיינת בחום גבוה מאוד, בכאבי גרון ושרירים ובשיעול. למעשה אין הרבה מה לעשות, אלא לשכב במיטה, לשתות הרבה, לקחת „אקמול". המחלה מדבקת. היא עוברת מאדם למשנהו דרך טיפות רוק ו„ענפל הפרשות" המתפזר מהחולה כשהוא משתעל, מתנשק או סתם מדבר עם הזולת. בתקופה זו יש להיזהר מנשיקות, ואף מלחיצת הידיים, כי גם זו אפשרות להידבקות.

הופעת מזן החדש אינה שונה בהרבה מזה שהיתה בעבר. גם היא עלולה לגרום לדלקת הגרון, הלוע, הסימפונות והריאות.

נגיף השפעת ההפכפך משנה כמה „פריטים" על פני הכרום שלו והשינוי הזה גורם לכך שהכושר האימונולוגי שרכש לו הגוף בזמן מסויים, תוך כדי היחשפות לנגיף, אינו עומד לו בעת הזיהום החוזר.

השפעת מופיעה בצורה אפידמית. היא מתחילה במספר רב של לוקים במחלה. אחרי כמה שבועות מגיעה התחלואה לשיא ואחרי שישה שבועות המחלה מסתיימת. כשמופיע זן חדש של הנגיף מתפתחת פנדמיה, כלומר מגיפה בקנה־מידה עולמי. המגיפה המופיעה במקום מסויים פוגעת קודם־כל בילדים. במרפאות מופיעות אמהות עם ילדיהן הלוהטים מחום, משתעלים ומזיעים. אחרי הילדים מגיעים גם המבוגרים יותר. במהלך מחלת השפעת מתרבים מקרי דלקת ריאות, החרפת מחלות ריאות כרוניות ואי־ספיקת הלב. אצל מעשנים וכן אצל קשישים השפעת מקבלת אופי חריף יותר. המגיפות מופיעות כמעט תמיד בחורף. בחצי כדור־הארץ הצפוני בחודשים אוקטובר־אפריל, בחצי־כדור הארץ הדרומי — במאי־ספטמבר.

...ולא לעשן

הנגיף עובר „בדרך האוויר" עם טיפות הפרשה. כשהוא „מתנחל" אצל אדם נוסף הוא מפעיל מנגנון אימונולוגי, אם הוא קיים. לפעמים הוא מסולק מדרכי הנשימה בצורה מכנית. בדרכי הנשימה יש מערכת שלימה של ריסים המסלקים זיהומים שונים. אצל המעשנים מערכת זו של ריסים בדרכי הנשימה משותקת, מכאן תדירות גבוהה יותר של הידבקות בקרב המעשנים.

בין חדירתו של הנגיף לגוף לבין סיום הדגירה עוברים 18־72 שעות. החום המופיע מעיד על ריבוי של הנגיף במערכת כלי הדם ועל ההרס שהוא גורם לתאי המאחסן. ריבוי תאים הרוסים בתוך הדם גורם לחום גבוה, כאבי שרירים, חוסר תיאבון ועוד. ללוקה בשפעת יש כאבי־ראש חזקים, צריבת העיניים, רגישות לאור, דמיעה ועוד. השיעול הוא „יבש" ומכאיב ויש הפרשה מוגדלת מהאף. השלב החריף נמשך בדרך־כלל שלושה ימים. אחרי־כן יש ירידה בחום. קורה שיש התרפה חוזרת המלווה בחום גבוה. ללוקה בשפעת יש לו גם נפיחות בבלוטות הלימפה של הצוואר.

אחרי התקופה האקוטית של 3־5 הימים הראשונים מתחזקים השיעול, כאבי הגרון והתשישות. מצב זה עלול להימשך עד שבועיים ואף יותר. התמונה הקלינית דומה בשפעת מסוג A ו־B.

„סינדרום ריי" ושאר סיבוכים

אצל הילדים המחלה מופיעה בצורה חריפה יותר, עם חום גבוה יותר, לפעמים מעל 40 מעלות, בלוטות הלימפה מתנפחות יותר, דלקת הגרון חריפה יותר, אך נדירים יותר סיבוכים אחרים, כגון דלקת ריאות, אי־ספיקת הלב וכדומה.

הסיבוכים האפשריים של המחלה הם דלקת ריאות, אי־ספיקת מערכת הנשימה ועוד. דלקת הריאות יכולה להיות על רקע זיהום נגיפי וגם חיידקי או מעורב. רק בשני המקרים האחרונים יש טעם בנטילת אנטיביוטיקה. סיבוך אחר הוא הופעת סינדרום ריי — פגיעה במערכת העצבים המרכזית ובכבד. יש חוקרים התולים את קולר האשמה באספירין. סיבוכים נוספים הם דלקת שרירים, דלקת שריר הלב או קרום הלב (PERICARDITIS). במקרים נדירים מופיעה דלקת המוח.

הטיפול בשפעת בצורתו השמרנית מסתכם בנטילת אקמול, שכיבה במיטה, שתיה ומנוחה. במקרים קשים נותנים לחולים תרופה נגד הנגיף בשם אמאנטאדין. אך טיפול כזה אפשרי רק בתנאי אישפוז, שכן יש תופעות לוואי ויש צורך במעקב צמוד אחרי תגובת המחלה. אם מופיעות הפרעות קשות במערכת הנשימה או בכלי הדם אין מנוס מאישפוז. לפעמים יש צורך בטיפול נגד החום והשיעול. הטיפול בחום גבוה אצל ילדים נעשה לפעמים על־ידי אמבטיה קרה. חולים כרוניים, תשושים ואנשים שלקו במערכת הנשימה וכלי הדם יש להכניס ליחידות טיפול נמרץ.

הטיפול הטוב ביותר הוא כמובן טיפול־מונע — קבלת תרכיב חיסון נגד שפעת, נגד נגיף המופיע בשטח. התרכיב מורכב מנגיפים מוחלשים והוא יעיל בכ־80 אחוז מהמקרים.

הבהלה חיסלה את החיסונים

פרופ' יאיר יודפת מ„הדסה" ירושלים, בסוף השבוע שעבר, בתוכנית „ערב חדש":

● שפעת סינגפור מתאפיינת בכאבי־ראש ושרירים חזקים, בחום גבוה, בשיעול חזק בתחילת הופעת המחלה, שיעול הנמשך גם לאחר מכן כשבועיים ימים. יש הרגשת חולשה כללית אחרי הימים הראשונים, גם לאחר ירידת החום.

● הטיפול פשוט ביותר — אקמול, מנוחה, שתיה, שכיבה במיטה.

● השפעת תוקפת הפעם צעירים, אך אינה פוסחת על הקשישים והילדים.

● אין מספיק תרכיבי חיסון גם משום שהקיצוץ פגע במשרד הבריאות. מבית־החולים להסתדרות בירושלים וביקשו 15 אלף דולר לשם כיסוי הוצאות הכרוכות בהכנת תרכיב החיסון. הכסף לא נמצא ועכשיו צריך לרוץ ולייבא את התרופה מחו"ל, וזה מן הסתם, עולה יותר.

שרת הבריאות שהיתה אורחת „ערב חדש" בעניין הקיצוץ בתקציב הבריאות ונשאלה בעניין זה, אמרה כי אז עוד לא כיהנה בתפקידה הנוכחי ולכן אינה יכולה להשיב. היא הבטיחה לבדוק.

אלמוזלינו אמרה עוד, כי יבוא תרכיב החיסון בכמויות רגילות צריך היה להספיק, „אך הציבור נבהל משום־מה, התנפל על בתי־המרקחת ורכש כל מלאי שהיה".

אולי הבהלה פרצה משום שכתבו בעיתונים על הסוג החדש של השפעת. התקשורת, התקשורת...

מבתי־המרקחת נמסר, לעומת זאת, כי כמות הזריקות שנשלחה היתה מעטה עד כדי גיחוך בהשוואה להזמנות.

יוסף שמי

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

„הקצב מבגדד" מאבד בשר

מאת חיים מרגלית

סיפורי הנשק לאירן הסבו אותם ל„משפחתיים" ומוכרים באמצעי התקשורת. על חומייני יודעים כולם. עתה עלו לחדשות שמות יורשיו. האייתוללות רפסנג'ני ומונטזרי, ראש הממשלה חמאני. שלא לדבר על השרשבין לעסקות עם אירן, סוחר הנשק הסעודי האשוגי, חבר ועמית לנמרודי „שלנו". עיראק, לעומת זאת, לוטה בתודעתנו בערפל. אך קשה להתעלם ממנה: 15 מיליון תושבים, הכנסות מנפט שעמדו ב־1980 על 30 מיליארד דולר, משטר של מפלגה אחת — מפלגת אל־בעת' הסוציאליסטית ומנהיגה צדאם חוסיין א־תכריתי, בן 50, נמרץ ש„ידוי בכל".

בתודעה, או בידיעות שלנו, מצטייר צדאם חוסיין כשליט אכזר מאין כמוהו בעל יד קשה. הדו"חות של „אמנסטי" אינם מחמיאים למשטרו בעיראק רבבות אסירים, מאות נרצחים, וזה אינו הכל.

ביום רביעי האחרון, 17.12.86, במסגרת הסמינר על „השפעת ירידת מחירי הנפט על המזה"ת־התיכון", שארגנו „מרכז דיין" והמכון ללימודים אסטרטגיים על שם יפה באוניברסיטת תל־אביב, שמענו הרצאות שהוקדשו לעיראק.

„עיראק עכשיו" היה נושא הרצאתה של עפרה בנג'ו, חוקרת בכירה שעיסוקה עיראק ולוב, במכון ללימודים אסטרטגיים ומקודם חוקרת בכירה במכון „שילוח". משטרו של צדאם חוסיין בן ה־50 הוא הממושך והיציב בעיראק — קבעה עפרה בנג'ו. לדבריה, היציבות הושגה במידה רבה על־ידי דיכוי אכזרי של מתנגדי המשטר וחיסול המתנגדים בידי שליחים־רוצחים. מתנגדיו של חוסיין מכנים אותו „הקצב מבגדד". (על משקל „הגנב מבגדד", הזכור לטוב מסיפורי „אלף לילה ולילה"). לאחר שהתבסס שלטונו של חוסיין בתחילת 1980 „הואיל בטובו" לערוך בחירות לאסיפה הלאומית. בחירות שהותרה בהם רשימה מועמדים אחת שאישרה הנהגת אל־בעת' ומובן שרק מועמדיה נבחרו.

מוח אסטרטגי

עליית מחירי הנפט בסוף שנות ה־70, כתוצאה מהמהפיכה באירן, (ינואר 1979), הפכו את עיראק למעצמת הנפט השנייה בגודלה אחרי סעודיה. בתחילת 1980 הגיעה תפוקת הנפט של עיראק ל־2.5 מיליון חביות ליום. „כדאי לזכור". אמרה, בנג'ו „כי בשנת 1972 היו הכנסות הנפט של עיראק בסך 800 מיליון דולר לשנה. בשנת 1978 — 15 מיליארד, ובשנת 1980 הם הגיעו הכנסות מנפט ל־30 מיליארד דולר. הכנסות אלה הניעו את צדאם חוסיין לדבר על עיראק כ„מספר 1" בעולם הערבי. וכבואת הרוצה לתפוס את מקומה של מצרים „המנודה", בגלל הסכמי השלום עם ישראל. צדאם חוסיין הגדיר עצמו כבעל מוח אסטרטגי, ולמרות שלא היה איש צבא, הוא שם עצמו כמפקד העליון של הצבא העיראקי וכאדריכל המלחמה נגד אירן. מתוך הרגשה כי כוחו רב, החל לנהל מדיניות מאוזנת בין מזרח למערב, תוך והתרחקות מהגוש הסובייטי, שעיראק היתה קשורה אליה בחוזה ידידות ועזרה הדדית משנת 1968.

בנג'ו מזכירה, כי צדאם חוסיין רואה עצמו כיורש של טיטו, שהיה מנהיג המדינות הבלתי מזדהות, את יחסי האיבה המסורתיים עם סעודיה וירדן החליף חוסיין ביחסים ידידותיים. עם ירדן, בגלל הסיוע הכספי שהושיט לה ועם סעודיה בגלל הפחד המשותף מבריה"מ (אפגניסטן) והפחד מאיראן של חומייני, שמסכן את השלטון בשתי המדינות.

בנג'ו קובעת, כי לצדאם חוסיין היה דחף

עיראק קיבלה מכה חזקה, אך מחזיקה מעמד — טוענת מנהיגה הבלתי מעורער, צדאם חוסיין ● עפרה בנג'ו מן המכון ללימודים אסטרטגיים סוברת אחרת: ההכנסות מנפט ירדו פלאים, ההוצאה לביטחון התנפחה והמוראל הלאומי בשפל המדרגה

לצאת למלחמה. הוא, שמעולם לא שירת בצבא וניהל מאבקים נגד הצבא, ביקש להרחיב את בסיס שלטונו על־ידי השתלטות על הצבא. צדאם חוסיין צפה מלחמה קצרה. כיום, ממש קשה להבין זאת, אבל או, בסוף 1980, חומייני לא היה עדיין כליכוד וכאירן עצמה התנהלו מאבקים פנימיים בין „חילוניים", שבראשם עמד נשיא איראן לשעבר באני סאדר. לבין „הדתיים", שבראשם עמד חומייני ונאמניו. טבאני סאדר ולחומייני התנגדו חברי מפלגת „טודה" הקומוניסטית, שהיו חזקים מאד בזמן השאח. למשקיף מהצד היתה אירן יכולה להראות כפרי בשל, שיפול מהעץ לאחר ניעור קל. העיראקים קיוו לנצחון מהיר. הוא לא בא.

לדעת בנג'ו, 1986 היא השנה הקשה ביותר שעברה על עיראק. במלחמה הם אינם מנצחים והכלכלה נפגעה קשות בגלל הנפילה הנוראה של מחירי הנפט, ענף התוסס 90 אחוז מהכנסות עיראק. מהידיעות המגיעות משם מתברר, שיש עייפות נוראה ואובדן תקווה לסיום המלחמה. אשר לנפט, בגלל המלחמה ירדו כמויות היצוא ב־40 אחוז. זאת בנוסף לירידה במחירו. גם דרכי הגישה נפגעו: אי־אפשר לייצא נפט דרך המפרץ הפרסי ואי־אפשר לייצא נפט דרך סוריה בעלת־בריתה של אירן.

העיראקים אף הקימו שני מפעלים אדירים, צינור נפט לכיוון תורכיה המוביל את הזהב השחור לנמלי הים־השחור, וצינור נפט לחוף ים־סוף בסעודיה לנמל יאנבו. אם נשווה את 1980, לפני המלחמה, ואת 1986, התוצאות הן נוראות לעיראק. ב־1980 היו הרזרבות — 35 מיליארד דולר. ב־1986 הרזרבות שואפות לאפס. על עיראק רובץ חוב של 65 מיליארד דולר. ההכנסות מנפט היו ב־1980 קרוב ל־30 מיליארד דולר, ב־1986 תהיה הכנסה מנפט 9 מיליארד דולר. ב־1980 היה היבוא הצבאי כ־14 אחוז מכלל היבוא. ב־1983 היה היבוא הצבאי כ־44 אחוז.

לגבי 1986 אין איש יודע מספרים מדוייקים אך היבוא הביטחוני מתקרב ל־40 אחוז מכלל היבוא.

מדיניות צנע

צדאם חוסיין טוען אמנם, שעיראק לא נפגעה כל כך מנפילת מחירי הנפט. לאחר שש שנות מלחמה הוא לא נפל מראש הסולם, כמו אלג'יריה, למשל, ששברה ידיים ורגליים. עיראק קיבלה מכה חזקה. אך היא מחזיקה מעמד.

אלה הם דיבורים מן השפה ולחוץ, אומרת בנג'ו. בעיראק מנהלים מדיניות צנע חמורה ביותר. היא הפסיקה את הסיוע שהיתה נותנת למדינות וארגונים שונים. אין לה כסף. על אזרחי עיראק אסורה היציאה לחו"ל. אפילו עלייה לחאג' למכה מותרת רק למבוגרים מעל גיל 55. גיוס פועלים מחו"ל נבלם. ולא רק זאת, אלא שמתחילת השנה כבר עזבו את עיראק 200 אלף פועלים מצריים מתוך מיליון וחצי שהגיעו לשם בשנים הטובות.

בנג'ו מציינת במיוחד את השתלטות הנשים על המשק העיראקי. אם ב־1980 הן היו רק 6 אחוז מכלל העובדים, ובמיוחד בחינוך ובבריאות, עתה תופסות הנשים בעיראק 25 אחוז מכלל העובדים. גם בתעשיה ממלאות הנשים תפקיד ממשי מאוד. גברים ממורמרים טוענים, לדברי בנג'ו, שעיראק הפכה לרפובליקה של נשים.

מגמה אחרת שהולכת ועולה עקב המלחמה היא חיזוק הסקטור הפרטי. מאז עלתה מפלגת הבעת' לשלטון, ב־1963, הולאמו התעשיה והקרקעות. עתה נאלץ צדאם חוסיין לפתוח את עיראק לסקטור הפרטי, והוא אף מעודד אותו. בסקטור הפרטי שותפים עתה גם ראשי הבעת'. מקורות קומוניסטיים במחתרת פרסמו שיש היום בעיראק 780 מיליונרים, ו־90 אחוז מהם הם ראשי מפלגת הבעת'.

משטרו של צדאם חוסיין מעודד את הילודה וקורא לנשים ללדת חמישה ילדים לפחות. משפחות מרובות ילדים מוזמנות לכנסים, ואימהות לשנים־עשר ילדים הופכות לגיבורות תקשורת. זה נעשה כדי לחזק את המוראל בעיראק, שירד באופן מיוחד בשנתיים האחרונות, מאז שהאירנים כבשו את נמל פאו, ככניסה למפרץ הפרסי. לדעת בנג'ו, עיראק היתה מוכנה עכשיו ללכת לפשרה עם אירן. אירן היא שאינה מוכנה לשום פשרה.

לא אויב מספר אחת

ד"ר אמציה ברעם אינו רואה את עיראק כאויב קשוח ובלתי מתפשר עם ישראל. בהרצאתו סיפר על שינויי סגנון בהתבטאות עיראק כלפי ישראל. לדבריו, האויב מספר אחת של עיראק היתה ועודנה סוריה, למרות המלחמה עם אירן. אירן היא מספר שתיים. על ישראל מדברים בעיראק מתוך ריחוק, למרות הפצצת הכור הגרעיני ב־1981 ולמרות הסיפורים האחרונים על אספקת נשק ישראלי לאירן.

בראיון ב־1982 אמר צדאם חוסיין אמר שעיראק מבינה שצריך לשחרר את־ירושלים, אך באמצעים מדיניים. באפריל 1983 הוא ציין כי אפשרי שלום עם ישראל אך ורק לאחר שישראל תבין שאסור לה להתפשט, תיסוג לגבולות 67' ותבין שאסור לה לפגוע בכבודה של עיראק. מאז 1985 יש החרפה רבה בעמדת עיראק נגד ישראל. חייסר רמאדן, שר ההגנה, וסעדון חמאדי, האידאולוג מספר אחת, יצאו בהצהרות תמיכה באש"ף ובשחרור מלא של פלשתין. הפרלמנט העיראקי החליט לאחרונה החלטה נחרצת נגד ישראל. כל אלה לדברי ברעם, בצר הסכמת עיראק להחלטות פז, מראה שצדאם חוסיין מנהל מדיניות פראגמטית.

תוצאות פגיעתו של טיל אירני בבגדד. צדאם חוסיין צפה מלחמה קצרה (צילום: אי.פי)

הביורוקראטיה מנצחת את התזמורת

מאת יצחק שור

„הנהלת רשות השידור הולכת להרוג את תזמורת ירושלים רשות השידור. היא מגלה אטימות כלפי המכשור האמנותי היפה ביותר שיש לה. אם המנכ"ל וראש אגף הכספים אינם יכולים לחיות עם המוסיקה, יש לפטרם" — דברים אלה אמר פרופ' ישראל אדלר, מן החוג למוסיקולוגיה באוניברסיטה העברית, בישיבתה של ועדת החינוך והתרבות ביום ד', 17.12.86. פרופ' אדלר הוזמן לישיבת הוועדה כחבר ועדת המוסיקה שליד רשות השידור.

לדברי פרופ' אדלר, אחרי שגאררי ברתיני סיים את תפקידו כמנהל מוסיקאלי, בסוף העונה הקודמת, היתה עדנה לאנשי הביורוקראטיה, אשר מצאו כי הגיע הזמן לנקום את נקמתם באנשי הרוח. הוא סיפר. כי תזמורת הרדיו של פאריס מתפקדת היטב, אף כי צרפת ידועה בביורוקראטיה הנוקשה שלה.

בישיבת ועדת החינוך לא נכח המנכ"ל אורי פורת, שחלה, אך נכחו מנהל אגף הכספים יוחנן צנגן, ומנהלת חטיבת המוסיקה „בקול ישראל", מיכל זמורה־כהן. יו"ר הוועדה, נחמן רז, נמנע מלהזמין את ועד נגני התזמורת.

הישיבה נפתחה בדברי חבר־הכנסת אהרון הראל, בעל הצעה לסדר היום של המליאה על מצבה הכספי של התזמורת. הוא ציין, כי לאור הקיצוץ מהווה תקציב התזמורת 1.75 אחוזים בלבד מהוצאות הרשות, ולכן גם אם יפוטרו כל הנגנים, לא תיוושע הרשות מבחינה כלכלית.

מיכל זמורה־כהן הודיעה, כי נוכח התקציבים המקוצצים, מדיניות הנהלת הרשות והנהלים הקיימים ברשות ביחס לתזמורת, היא מסירה מעל עצמה אחריות מקצועית לתזמורת. ראש האגף לתרבות במשרד החינוך, אבנר שלו, האשים את הנהלת הרשות באי קיום החוק, אשר מחייב אותה לפתח וליצור תרבות. עם זאת צידד שלו ביצירת מבנה חדש של התזמורת. לדבריו, מתנגד השר נבון נחרצות להוצאת התזמורת מכלל אחריות הרשות, וכי אין להעלות על הדעת סגירתה או ניוונה.

יוחנן צנגן אמר, שוועדת הכספים תובעת מהרשות להתייעל, וכך בדיוק היא עושה, גם ביחס לתזמורת. אף הכספים הכין הצעה לפיה תמשיך הרשות לתמוך בתזמורת, אך יהיו לה שותפים: משרד החינוך, קרן ירושלים והעירייה. לדבריו, לא יתאמצו הנגנים כל עוד הם מוגנים בחממה של הרשות, ומשכורתם מובטחת ללא קשר לעבודתם. העובדה שהתזמורת מקיימת שני קונצרטים בכל סידרה נובעת מן הקשיים בניהול התזמורת. למשל, תקנון העבודה קובע, שאם תזמורת יוצאת מחוץ לעיר עם 40 נגנים, מקבלים שעות נוספות גם ה־40 שלא נסעו.

מיכל זמורה־כהן: אתה צודק. אבל זה נעשה על פי הסכם שעליו חתום סמנכ"ל הרשות.

יוחנן צנגן: קשה לגייס את התזמורת למשימות של הרשות.

מיכל זמורה־כהן: לא קשה. מטילים עליה תפקידים (של נגינת מוסיקה קלה ישן) שאין היא מיועדת להם.

יוחנן צנגן: אני מוחה כנגד האשמות כאילו הנהלת הרשות מתכוונת לסגור ולחסל. גם משרד החינוך אחראי לתרבות ואין הוא נותן שקל אחד.

ח"כ הראל: במסמך של אגף הכספים ברשות מציע מוטי לוי להוציא את התזמורת מן הרשות.

יוחנן צנגן: הצענו להקטין בהדרגה את השתתפות הרשות, תוך חמש שנים.

אבנר שלו: ואז אין תזמורת.

ח"כ הראל: האם חלק מן האגרה יעבור לתזמורת, כאשר זאת תוצא אל מחוץ לרשות?

צנגן: לא נקטין את האגרה.

א. שלו: ולכך אתה קורא — „לעזור לתזמורת"?

היו"ר נחמן רז: מהו שיעור ההכנסה העצמית של התזמורת בישראל?

א. שלו: בקאמרית וכסינפונייטה נעה ההכנסה העצמית בין 35 ל־40 אחוזים. בפילהארמונית — סביב 80 אחוזים, אבל היא בנוייה על גרעון.

יו"ר הוועד המנהל של רשות השידור, מיכה ינון, הודיע, שכל חברי הוועד המנהל מתנגדים להוצאת התזמורת מאחריות הרשות. בלחץ ועדת המוסיקה הוקמה ועדה בראשות העורך־דין יחזקאל ביניש, כדי להמליץ לפני המנכ"ל מה לעשות. נחמן רז אמר שאין לו עניין לשמש מנתח שלאחר המוות של תזמורת ירושלים, ולכן הוא מוכן להמתין עד למסירת דו"ח ועדת ביניש בעוד שלושה שבועות, אך לא יותר.

על שולחן הוועדה הונחו ניירות עמדה של ועד נגני התזמורת וזו תמציתם:

א) דרוש תכנון לטווח ארוך. אם לא יקבעו עכשיו מי יהיו הסולנים והמנצחים בעונה הבאה יהיו הכוחות הטובים תפוסים. כיום מוקפאות כמעט כל ההתקשרויות עם מנצחים

ב) אין טיפול בהזמנת התזמורת לפסטיבל ברלין ב־1987, ולארצות־הברית ב־1988, לחגיגות ה־40 לקיום המדינה.

ג) המנהל, יהודה פיקלר, התפטר. יש לקבוע מנהל חדש. דרוש גם מנהל מוסיקאלי.

ד) התזמורת נמצאת בסכסוך עבודה עם הרשות על מסירת כרטיסי הזמנה לביתי משפחות הנגנים. הרשות מסרבת לקיים הסכם ונוהג הקיימים מאז הוקמה התזמורת.

ה) רשות השידור אינה מנהלת מסע פרסום ויחסי ציבור. חלה ירידה תלולה במספר המבקרים. קודם כל צריכה הטלוויזיה להירתם לטובת התזמורת.

ו) יש להשלים את התקנים. בשיאה הגיעה התזמורת ל־97 נגנים. כיום היא מונה 82. תזמורת סימפונית מונה כמאה נגנים. גודלה איננו נובע מהחלטות מנכ"לים וועדות, אלא מתחייב מן ההסטוריה של האמנות ומן ההרכב הכלי של היצירות.

חברה חדשה
מאת גדי יציב

סולידריות חברתית

סולידריות חברתית היא הזיקה המודעת, והרצונית, אשר קושרת בני־אדם זה לזה, ויוצרת מהם קבוצה חברתית ממשית, ניתנת־לזיהוי, בעלת קיום משל עצמה.

סוציולוגים נוטים להבחין בין היקפי הסולידריות החברתית ובין מקורותיה. הסולידריות הקיימת בין חברי קבוצה ראשונית, ביחוד בקרב בני משפחה אחת, שונה בדרך־כלל מזו הקיימת בין חברי קבוצות גדולות יותר ומורכבות. גם מקורות הסולידריות בקבוצה הראשונית שונים ממקורותיה בקבוצות גדולות: בראשונה נובעת הסולידריות מן הזיקה האישית, דהיינו מטיב הרגשות כלפי האנשים המקיימים את היחס, ואילו באחרונות היא נובעת בדרך כלל מן ההערכה כלפי התוצאות המקוות של היחס. את ההבדל הזה ניתן אולי להקביל להבדל בין סולידריות חברתית „אובייקטיבית".

אל ההבדל הזה התייחסו גם סוציולוגים רבים אשר ניסחו לו שמות־תואר שונים והגדרות רבות. מבין כל אלה רווחת במיוחד התייחסות לאבחנה של הסוציולוג הצרפתי־יהודי אמיל דירקהיים (1917־1858). בין סולידריות חברתית מכנית לבין סולידריות חברתית אורגאנית. הסולידריות המכנית מאפיינת חברות פשוטות ופרימיטיביות, בעלות רמות נמוכות של חלוקת־עבודה, והיא שואבת את תוקפה מ„המצפון הקולקטיבי" שהוא „הסדר המוסרי" המוסכם על כל חברי החברה. הסולידריות האורגאנית, לעומת זה, מאפיינת חברות גדולות ומורכבות, בעלות רמות גבוהות של חלוקת עבודה, והיא שואבת את תוקפה מן ההכרה בעצם חיוניותו הזכרותית של קיום הסכם בין כל חברי החברה. לנקודה אחרונה זו, של מקורות הסולידריות בחברות גדולות, הקדיש דירקהיים חלק ניכר מעבודותיו, ויש סוציולוגים המוצאים בנקודה זו סתירה כביכול בין עבודותיו הראשונות לבין חיבוריו המאוחרים־יותר, לרבות מאמריו הפוליטיים. דירקהיים יחס חשיבות מרובה לקיומה של מערכת נורמות מוסריות שתהיה בעלת משמעות לגבי כל חברי החברה; וניסה למצוא אקוויוולנט מודרני ל„מצפון הקולקטיבי" שאיפיין חברות בעלות סולידריות מכנית. בחיבורו „הסוציאליזם וסן־סימון" אף קבע דירקהיים, כי התנועה הסוציאליסטית חייבת להדגיש את כינונו של סדר חברתי בעל נורמות משותפות כאלה, ולהעדיף יעד זה על פני היעד של בעלות משותפת. הוא יצא כנגד הטענה שניתן להסתפק בסולידריות אובייקטיבית־טהורה הבנויה על יסוד חוזה שקיים כביכול בין בני־האדם לפעולה משותפת, כפי שטען לדעתו הרברט ספנסר. דירקהיים קבע כי כל חוזה הינו בר־תוקף אם, ורק אם, מתקיימים קודם כל יחסים קדם־חוזיים בין האנשים החתומים על החוזה, דהיינו — אם קיימת הכרה הדדית, מלכתחילה, בתוקפו המחייב של החוזה. המצב החברתי שממנו חשש דירקהיים הוא מצב של אנומיה, של העדר מערכת נורמות מחייבת, ומצב כזה נוצר לדעתו בשל המעבר הבלתי־תקין מסולידריות מכנית לחברה מודרנית בעלת סולידריות אורגאנית. כל הדיון הזה, המדגיש את טיבן של הנורמות המשותפות ואת התנאים לקיומם של בני־האדם אל נורמות אלה כתנאי לקיום סולידריות חברתית — שונה לחלוטין, כמובן, ובעצם גם נוגד, את גישתו של מרקס, אשר לא דן כלל בסולידריות החברתית כשלעצמה, אלא במבנה החברתי הצודק שעשוי להצמיח סולידריות כזאת.

החשיבות שנודעת למושג סולידריות חברתית היום איננה קשורה אכן לדיונים על מקורותיה, או על סוגיה השונים, אלא למחלוקת על מעמדה כנקודת־מוצא לכינון מסדות והסדרים חברתיים שונים. השאלה היא האם חברי החברה ערבים זה לזה עד כדי כך שברצונם לבטא ערבות זו בכינון הסדרים והאירגונים המתפעלים את חייהם המשותפים — או שהם בונים את חברתם על יסוד ההנחה בדבר תחרות בין־אישית בלתי מוגבלת, כשהערבות ההדדית מתבטאת רק במעשי רחמים וצדקה כלפי אומללים קיצוניים, אשר הצליחו לעמוד במבחנים חמורים של מסכנות ואביונות. רק בתשובה לשאלה זו נבחנת מידת דבקותם של בני־אדם בסולידריות החברתית כבעקרון המחייב אותם בהתנהגותם.

המהפך

תוכניות כלכליות, כמו תוכניות לפעולה בכל תחום, מנוסחות, מתקבלות ומבוצעות אך ורק על קרקע־גידול שמתאימה להם. קרקע הגידול של תוכנית כלכלית היא מערכות מושגי־היסוד ותפיסות־היסוד המקובלות בחברה. הדברים אמורים בתפיסות הבסיסיות ביותר לגבי מהו טוב ומהו רע, מה ראוי ומה מגונה, מה כדאי ומה איננו כדאי — ומהו המצב הרצוי ומהו המצוי. אין להעלות על הדעת מצב עניינים שבו מעלה הממשלה לדיון ציבורי תוכנית כלכלית אשר איננה הולמת את מערכות המושגים המקובלות בציבור. על אחת כמה וכמה שאין לתאר מצב עניינים שבו מצפה הממשלה לתמיכה ציבורית בתוכנית שאיננה עולה בקנה אחד עם תפיסות־היסוד ועקרונות־היסוד הרווחים בחברה. מבחינה זו, מבחינת תוכן תפיסות־היסוד שלנו, אנחנו עוברים מהפך. המהפך הוא הדרגתי, אבל רצוף ועקבי — מחברה בעלת תפיסת־יסוד המעלה על נס את עקרון הסולידריות החברתית לחברה המאמצת אל ליבה את עקרון הדארוויניזם החברתי.

המבחן להשקפת עולם: שיטת המס ולא מס־השפתיים

המבחן לטיבן של הנחות־היסוד המקובלות איננו כמות ההתבטאויות המילוליות בזכות הנחה זו או אחרת. המבחן האמיתי הוא המחוייבות המעשית להנחות אלה, והנכונות לגזור מהן את צעדי ד[illegible]דיניות. המבחן איננו איפוא מס־השפ[illegible]ים שמשלמים אצלנו ל„שכבות המצוי[illegible]", ול„ערי הפיתוח," ול„פועלי היצור" — אלא המבחן הוא המס ממש, מערכת המיסוי, או, אם תרצו, תוכן הרפורמה המוצעת בשיטת המס. סובסידיות למוצרי־יסוד הן ביטוי לסולידריות חברתית ואילו לקיצוץ בתקציבי החינוך והבריאות, המחייב תשלום אגרה או היזקקות למורים וה[illegible]טיים, זה ביטוי לדארוויניזם חב[illegible] העדפות־מיסוי למעוטי ההכנסה [illegible] ביטוי לסולידריות חברתית ואילו הקלות מיסוי לעתירי ההון הן ביטוי לדארוויניזם חברתי. אני מדגיש נקודה זו משום שנפוץ [illegible] היום הנוהג שראשי המ[illegible]ים במדיניות דארוויניסטית הם גם גדולי המזמרים עלינו, בוקר וערב, תישפוכת מילולית [illegible] בזכות הסולידריות.

מעבר למבחן [illegible] שלושה מבחנים עקרוניים המבחינים בין שתי תפיסות העולם.

המבחן הראשון: צדק או תפוקה

המבחן הראשון למידת הדבקות בעקרון הסולידריות החברתית היא הנכונות להעמיד למבחנו של עקרון זה כל תוכנית למדיניות כלכלית. ניתן לנסח זאת פורמלית כלהלן: לגבי לכל שתי תוכניות כלכליות נתונות, תוכנית א' ותוכנית ב', אם תוכנית א' מייצרת פחות תפוקה ויותר צדק, ואילו תוכנית ב' מייצרת יותר תפוקה ופחות צדק — עדיפה קבלת תוכנית א' בנקודת מוצא לנסיונות ולמאמצים ולהגברת התפוקה על פני קבלת תוכנית ב' בנקודת מוצא לנסיונות ולמאמצים להגברת הצדק. האמור מכאן הוא שאפילו היינו מניחים כי קיים ניגוד כלשהו בין יותר צדק חברתי לבין יותר תפוקה, בכל זאת היינו מעדיפים את התוכנית המרבה צדק. על אחת כמה וכמה אנחנו מעדיפים תוכנית זו כאשר אין אנו מניחים כי קיים ניגוד כזה. למעשה, ברוב המקרים אנו מניחים את היפוכו של דבר, כפי שיובהר להלן.

המבחן השני: זיהוי ואיתור יוצרי העושר

המבחן השני מתייחס לזהותם של יוצרי העושר הלאומי ולאופן איתורם. על פי תפיסת הדארוויניזם החברתי מתגלים היצרנים היעילים על פי כושרם הסתגל להסביבה הכלכלית אשר בה להם פועלים. מי שמגלה כישורים רבים יותר לניצול סביבתו כדי להפיק יותר רווח — הוא היזם היעיל שיוציא את המשק מן הבוץ, ויוביל אותנו לצמיחה כלכלית. יש כאן איפוא הנחה על אודות קיומה של „סביבה טבעית", נתונה, אשר רק בה מתגלים היעילים, יוצרי־העושר, על פי כישוריהם להסתגל אליה. לעומת זה, על פי תפיסת הסולידריות החברתית אין דבר כזה „סביבה טבעית". ה„סביבה" שבתוכה פועלים הכוחות הכלכליים היא מעשה ידי אדם. יתר על כן, החברה יוצרת את סביבה על פי טיבם וזהותם של הכוחות שעתידים להתגלות בה ולהזדהות בה כיוצרי העושר היעילים. זיהוי הכוחות שיובילו לצמיחה קודם לעיצוב הסביבה — וזו מתעצבת ונוצרת על מנת וכדי שהיעילים־ביותר יהיו כדמות ובצלם המוצאים חן בעינינו. אם נרצה, למשל, שאת הגידול בצמיחה יובילו עובדי הייצור ולא ספסרי הבורסה — בידינו הדבר, ולא משמיים.

המבחן השלישי: היחס בין פער חברתי לצמיחה כלכלית

המבחן השלישי מתייחס לקשר בין השיפור בעמדתם היחסית של החזקים והעשירים בחברה, לבין שיפור מצב החברה כולה.

הדארוויניסטים יטענו כי השיפור האבסולוטי ברמת החיים של כל האוכלוסיה קשור ישירות להרעה יחסית במצבם של החלשים יותר. במילים אחרות: החזקים, מושכים למעלה, תוך כדי הרחבת הפער החברתי, והחלשים משפרים את מצבם ברציפות, אבל בשיעורים קטנים יחסית לעומת השיפור גדולי המימדים במצבם של החזקים. עצם השיפור הגדול הזה במצבם של החזקים הוא התגמול הניתן להם בעבור תרומתם לשיפור מצבו של המשק כולו.

לא כן סבורים מי שהסולידריות החברתית היא העקרון המנחה אותם גם בניסוח תוכניות כלכליות: השיפור האבסולוטי ברמת החיים של כל האוכלוסיה קשור ישירות לגידול ביכולתה של כל האוכלוסיה להעלות תרומות גדולות יותר לשיפור זה. אנחנו מניחים כי יכולת התרומה צויה במידה שווה בקרב כל המעמדות והשכבות — ולפיכך מי שתרומתו האקטואלית, תרומתו בפועל היום, קטנה יותר — סימן הוא שעדיין טמונה בו יכולת־תרומה גדולה יותר ועדיין חבויות בו פוטנציות יצור מרובות יותר — אשר כל תוכנית כלכלית חכמה חייבת לשחרר אותן ולקרוא להן דרור. מסיבה זו, הקטנת הפער החברתי איננה רק מעשה מוסרי, אלא היא גם תרומה להקצאה יעילה יותר של כוח־האדם ושל יכולות התרומה הפרטיות של כל אחד מאזרחי המדינה.

לא גזירת גורל

כאמור לעיל, הממשלה הזאת לא היתה מסוגלת לזכות בתמיכת הציבור לשתי תוכניותיה הכלכליות, אילו מושגי־היסוד של אזרחי ישראל היו עדיין קשורים לעקרונות הסולידריות החברתית, כבעבר. עכשיו ניתן להוסיף לכך גם זאת: כל תוכנית כלכלית נוספת הבנויה על העקרונות המאפיינים את שתי התוכניות האחרונות — עוד מוסיפה ומגבירה את תוקפן של הנחות־היסוד הדארוויניסטיות. אם אכן אמת היא שאין תוחלת לכלכלת ישראל, אלא בביטול הישגי העובדים, ריסוק מערכת הרווחה וטיפוח העשירונים העליונים — פירוש הדבר הוא שנגזר לנו: לא זו בלבד שלנצח תאכל חרב, אלא גם חברה מכוערת היא גזירת גורלנו.

דרוויניזם חברתי

הדארוויניזם החברתי הוא שם־תואר כללי להלכי מחשבה והשקפות עולם שרווחו מאוד בסוף המאה ה־19 ותחילת המאה ה־20 בארצות הברית ובאירופה, ואשר היה בהן כביכול נסיון להחיל את תורת האבולוציה של צ'רלס דארווין (1809־82), על ההתפתחות ההיסטורית של החברה האנושית. למעשה קשה מאוד לאתר סוציולוג או הוגה־דעות רציני שאכן אימץ לעצמו החלה מדוייקת מעין זו. הדברים אמורים איפוא בקטעי תיאוריות, במאמרים, בנאומים — ובעיקר במערכות מושגים שרווחו מאוד בקרב בני התקופה. תפיסות „דארוויניסטיות" כאלה אף קדמו בזמן לפירסום תורתו של דארווין על מוצא המינים ב־1859. אף על פי כן, לאחר פירסום תורתו — נטלו ממנה רבים את קביעותיו על „המאבק למען ההישרדות" וניסו להשתמש בהן כדי לתאר את היחסים בין בני־האדם, וביחוד את היחסים בין קבוצות חברתיות, אומות, גזעים ודתות.

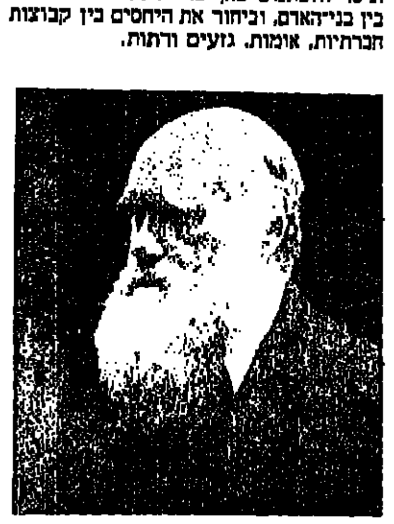

צ'רלס דארווין

נסיון זה נתקבל בקשיים עקרוניים רבים. ראשית, דארווין דיבר על הישרדות הכשירים־ביותר אולם לא נתן סימנים לזיהוי ולאיתור מוקדם של תכונת „הכשירות להישרד" — ולכן רק לאחר מעשה ניתן לדעת מי היה כשיר מלכתחילה. קשה היה לפיכך להצביע על קבוצה חברתית מסויימת ולומר עליה כי היא כשירה יותר מאחרות — שהרי גם כל האחרות שרדו עד היום ואין כל יסוד לנבא מראש על סיכויי ההישרדות השונים של קבוצות שונות. שנית, דארווין דיבר אמנם על כישוריהם המורשים של המינים השונים במאבקי ההישרדות, אך בה בעת הוא דיבר גם על השינויים שחלים בכישורים אלה במהלך האבולוציה. ועל התנאים הסביבתיים המשתנים, אשר ביחס אליהם יש להפעיל את כישורי ההסתגלות. אשר על כן, כל החלה של קביעה זו למערכת היחסים בין קבוצות חברתיות חייבת לקחת בחשבון כי אין קבוצה חברתית אחת ויחידה שנועדה לגדולה או לשלטון בכל שלב משלבי ההיסטוריה האנושית. גם הנסיונות השונים לשייך הוגי־דעות וחוקרים לאסכולה זו של „דארוויניזם חברתי" מופרכים ונכשלים בזה אחר זה כאשר בודקים היטב את כל דבריהם. הדברים נכונים אפילו לגבי הסוציולוג הרברט ספנסר (1820־95), אשר עליו מצביעים בדרך־כלל כאשר רוצים להדגים אסכולה זו. ספנסר אכן דיבר על האבולוציה החברתית כעל תהליך של הסתגלות המערכות החברתיות לסביבתן, תוך כדי דיפרנציאציה פנימית ואינטגרציה.

הוא הבחין בין שלב של חברה פשוטה, הומוגנית ו„מיליטנטית", לבין השלב המאוחר יותר של חברה תעשייתית, מורכבת והטרוגנית. רק בשלב הראשון, המוקדם, ולא בשלב השני, מאופיינת החברה על־ידי מאבק מיליטנטי על הישרדות וקיום. בשלב המאוחר יותר, טען ספנסר, תתפקד החברה על פי עקרונות של שיתוף פעולה ואלטרואיזם.

על אף העדרה של זיקה הגיונית ברורה לתורת דארווין, ועל אף העדר תורה סדורה שניתן לכנות אותה בשם „דארוויניזם חברתי" — בכל זאת היתה רווחת מאוד, כאמור, השקפת עולם שעשתה את טיעוניו של דארווין לסיסמאות. „הישרדות הכשירים־ביותר," „המאבק למען הקיום," ו„הברירה הטבעית," הפכו לאבני־יסוד בתפיסת עולם זו.

בגילוייה הפשטניים והפופולריים תוארה המציאות החברתית על־ידי בעלי השקפה זו כמלחמת קיום אכזרית, אשר רק הפיקחים, הקשוחים וחסרי הרחמים עשויים לשרוד בה.

כשהם דורסים את כל זולתם. בגירסותיה השונות תותאמה ההשקפה, מצד אחד, לתמיכה ב„שוק החופשי" והיוזמה הפרטית, אנשי ה„לסה־פר" הליברלים, ומצד שני — למצדיקי הפוליטיקה הכוחנית הבינלאומית, ומצדדי המדיניות האימפריאליסטית. רבים מייחסים לגישה זו השפעה של ממש על צמיחת הגזענות, הפאשיזם והנאציזם.

מדיניות שכר נוסח דרום־אמריקה

עצם ההמלצה, להעלות את שכרם של חברי הכנסת, ושל כל יתר היחסנים הצמודים אליהם, בכ־40%, בזמן שוועדה פנימית, בהשתתפות האוצר והסתדרות עובדי המדינה נאלצה לגנוז מסקנות של דו"ח על שחיקת שכרם של הגימלאים ביותר מ־30% משיקולים תקציביים — הינה בגדר שערורייה. למסור לוועדה בהרכב זה את הבדיקה והגשת ההמלצות, הטעונים אישורה של ועדת הכספים של הכנסת דומה להטלת התפקיד של שמירת החלב על־ידי החתול.

אשר לעיתוי הגשת ההמלצות ע"י הוועדה. המדינה נתונה בעיצומם של ויכוחים קשים ומרים בנושאים חיוניים לעצם קיומה, בטחונה ועתידה. האוצר נאלץ לקמוץ את ידו ולסרב לתביעות של משרדי הבריאות, החינוך והביטחון, גם כאשר מדובר הפעילות חיונית ביותר. המגמה לפגוע בחסכונותיהם וזכויותיהם של הגימלאים אינה יורדת מן הפרק. כל אלה לא הרתיעו את הוועדה הנכבדה מלהגיש המלצות שאם תתקבלנה, יתפח שכרם של חברי הכנסת בכ־40% ובעוד שנתיים ב־20% נוספים. זאת תהיה תמונה „מלבבת", בה ישתתף הצדק החברתי שהחל להשתרש בישראל בשנים האחרונות.

הוועדה נגעה אך ורק באופן מזערי בזכויות עתידיות של חברי כנסת חדשים ולא גרעה כמעט דבר מזכויות־היתר של הח"כים הנוכחיים. אף כי התכוונה ליצור רושם שהמליצה לצמצם זכויות־יתר מוקנות. זאת ועוד. הוועדה השאירה את ההצמדה של חברי הכנסת לשכר הממוצע במשק ובכך הנציחה אפליה וחסרת צידוק בין האליטה לבין כל מקבלי שכר האחרים במדינה. כאן אין מדובר בהפרשיות שכר, אלא בשתי שיטות של עידכון שכר, אחת ליחסנים והשנייה לפשוטי העם. ההמלצה לערכן את שכרם של חברי הכנסת רק ל[illegible] חדשים עתידה להגדיל את הכנסתם של חברי מועדון היחסנים ולהרחיב את הפער בינם לבין האחרים.

מדיניות זו הולמת את מדיניות השלטונות במדינות דרום־אמריקה. כהן הפער בין שכבות האוכלוסיה הוא היפוכו הקוטבי של מדיניות סוציאלית וגישה סוציאליסטית הקיימות במדינה נאורה. הלארגנטינה היינו ולבראזיל דמינו?!

שלמה דיאון,
יו"ר גימלאי משרד התקשורת.

לשים קץ לטרור משני הצדדים

אנו, צוות „הנוער שר שיר אחר", הפועל בעמק יזרעאל וסביבתו, מגנים את האלימות והטרור המשתוללים בימים האחרונים במדינת ישראל ובשטחים, מהם סובלים אנשים חפים מפשע. אנו מרגישים צורך, במיוחד עתה, לגנות אלימות בכל צורותיה. הן מהצד הערבי והן מהצד היהודי.

כקבוצה המארגנת מפגשים ופעילויות משותפות ליהודים וערבים, אנו חשים יום־יום את הכמיהה העמוקה לשלום משני הצדדים. בעיקר בקרב הנוער. אנו מביעים דאגה עמוקה לנוכח גל האלימות הגואה בימים האחרונים ומאיים לסחוף אף את המתונים יותר שבינינו, וקוראים לכל האנשים שירים בדבר להפסיק את פעולות הטרור לפני שיהיה מאוחר מדי.

דני גולצין, לואי זועבי, נצרת.

למה חותר חוסיין

חוסיין ידוע כמלך ערמומי ופיקח, שמטרתו הראשית היא שמירה על מעמדו ורכושו. הרעיון שירדן היא למעשה המדינה הפלשתינית, מבחינת הרכב אוכלוסייתה ומיקומה הגאוגרפי, מהווה איום של ממש על המשך שלטונו. על רקע זה יש להבין את להיטותו של חוסיין לבסס את הגדה המערבית כיישות הפלשתינית.

חוסיין „שכח", שלא ניתן להוליך שולל את ישראל, שתמנע היווצרות מדינה פלשתינית שנייה. על ישראל לכוון את המשאבים שהמלך מתכוון להזרים לגדה ליצירת תשתית בטחונית, כגון רשת כבישים משוכללת, שתאפשר שליטה יעילה בשטח וחיסול כיסי התנגדות וטרור.

מיכאל סיוון, ירושלים

קטע שהושמט

במאמרי „חברה מפורעת" „על המשמר", 17.12.86, בהשוואה בין ההנחה המפליגה שנתנו ראשי האוצר למעסיקים ולעצמאים בסך 5% מתשלומיהם לביטוח הלאומי לתקופה של 4 חודשים, הושמט בטעות הקטע הבא, המשווה את ידו הקפוצה של האוצר כלפי מקבלי הבטחת הכנסה: „מצד שני, 'כופפו' את ידיו של מנכ"ל הביטוח הלאומי כשביקש להוסיף 6 (שישה) ש"ח לחודש!!) לכמה מאות אלפי מקבלי הבטחת הכנסה, שנמצאים, כמובן, בתחתית סולם ההכנסה. כאן התעקשו פקידי האוצר. ואישרו רק 4 ש"ח לחודש, תוספת עבורים".

קטע זה מבהיר כי מצד אחד היו לאוצר מאות מיליוני ש"ח לתת לעצמאים, ומצד שני לא נמצאו לו 2.8 מיליוני ש"ח לאלה שבתחתית הסולם. השוואה המדברת בעד עצמה.

נחום שור, תל־אביב.

קולנוע

עצמאית בשטח

„משפט הנשרים" — קולנוע בן־יהודה בת"א

מאת יעל ישראל

היא מתוקת פנים. אך בהחלט לא יפיפיה. היא חביבה וחיננית. אך לא זוהרת. היא שנונה. קלת לשון ויש לה ראש על הכתפיים ואישיות מגובשת. אך היא איננה סמל סקס ובכל זאת היא הופיעה כזוגתו הרומנטית של סמל הסקס הגברי, ריצ'ארד גיר, ב„קצין וג'נטלמן". עכשיו היא שוברת לב גברי נכסף מאוד, בסרטה החדש „משפט הנשרים", שם היא גוברת בקסמיה הפשוטים ובאישיותה החזקה על קסמיה הפיזיים המוכחים של דריל האנה הסקסית, במצוד על רוברט רדפורד הנכסף.

הבחורה הרגילה הזו, טיפוס הנערה מן הבית השכן, היא דברה וינגר, שכמו כוכבות אחרות, בבר האמריקני כיום, משקפת טיפוס נשי עצמאי, קריירסטי, החלטי, אשה שקל להזדהות איתה, מפני שהיא את ואני, המעדיפה חליפת עסקים, ובבית־פיג'מה גברית רפויה ונוחה, כזו שלא מרשה לעצמה להתפנק יותר מידי, כי בבוקר מחכה לה סדר יום עמוס. אם זה נשמע כמו אשת נעמת דורותית, זה גם קצת נכון, כבר מזמן שהילת המיסתורין ורוק המיניות ניטל מדמותן של הכוכבות ההוליוודיות. מריל סטריפ, סאלי פילד, גלן קלוז, וינגר ואחרות מגלמות את דמות האשה האמריקנית של ימינו, זו המעדיפה תיק ג'ימס בונד ונעליים הגיוניות, על פני איזו כותנות לילה שקופה נוסח מונרו, ובריות אה־לה מיי ווסט.

שלא כעמיתותיה הנכנסות בצעד קל לעשורן החמישי, וינגר היא רק בת־32 וכבר כוכבת. פעמיים היתה מועמדת לאוסקר על תפקיד נערתו של גיר ב„קצין וג'נטלמן" ועל תפקידה כביתה חולת הסרטן של שרילי מקליין, בסוחטן הדמעות „תנאים של חיבה".

„משפט הנשרים" — בלשית ואוהבת רוברט רדפורד ודברה וינגר

עתה היא כובשת בצעד בוטח את תפקיד האישה הרגילה במותחן הרומנטי „משפט הנשרים". כפרקליטה נמרצת הנקלעת לפרשיית רצח ושחיתות, שהופכת לבלשית לעת מצוא וגם מוצאת אהבה. בערך כמו מה שעשתה גלן קלוז במותחן הרומנטי של השנה שעברה: „להב משונן".

וינגר היא פרקליטה ניו־יורקית צעירה ושאפתנית, רדפורד הוא תובע מזהיר, המועמד למשרת פרקליט המחוז ומבוגר ממנה ב־15 שנים טובות. שניהם עובדים על פרשה משפטית סבוכה, שהנאשמת בה היא דריל האנה („שבט דוב המערות") — אמנית מיצג, ארוכת איברים ומפתה, שאביה הצייר הנודע נהרג בשריפה בילדותה ומאז היא רדופת ביעותים ומנסה לגנוב מבעל גלריה יוקרתית את הציור היקר שהוריש לה אביה.

מיריבים, שאינם מהססים להשתמש בכל דבר במשפט, כדי להכשיל זה את זו, הופכים וינגר ורדפורד לבלשים ואוהבים. יחד הם פותרים את הפרשה המוזרה, וגם מגלים שיש להם הרבה מין המשותף. אומנם זה סרט מתח, אך חלק הארי שבו מוקדש לידידות האיטית הנרקמת בניהם. שהיא ההיפך מרומן כזק נוסח „הרומן הרומנטי", ומבשרת את עידן „היחסים הנורמליים" בקולנוע האמריקני, יחסים רגילים בין אנשים רגילים. לא עוד אהבה ממבט ראשון וניצוצות באוויר, אלא ידידות והערכה בין שני אנשים. שאפילו הלילה שרדפורד מבלה עם האנה לא יצליח להעיב עליו. וינגר כובשת את רדפורד בזכות חמימותה, אף שלא ניחנה בנתונים האידיאליים של 60־90־60, ועם זה כל אשה חרדה להזדהות.

באחד הקטעים היותר חביבים בסרט נראים וינגר ורדפורד, שטרם התיידדו, כל אחד בביתו ובגפו, סובלים מנדודי שינה ו„הורגים" לילה: הוא בריקוד סטפס נוסח ג'ין קלי על מרצפות האמבטיה והיא באכילה כפייתית של ג'אנק פוד, תוך כדי צפיה בטלוויזיה. וינגר עושה את זה בהחלט בחן משעשע, ובוודאי תכבוש לה מקום כבוד לצד סטריפ ושות'. בנתיים הספיקה להינשא לכוכב תימוטי האטון („הכבו ואיש השלג"), ואי אפשר בלי להזכיר את הנקודה הישראלית בעברה: וינגר, ילדה יהודיה מבית טוב (מברוקלין), הגיעה לארץ לפני 13 שנה מטעמים ציוניים, היא אפילו היתה בקיבוץ ושירתה זמן מה בצה"ל. אבל כנראה שקטיף הבננות והטירטורים בטירונות לא נראו לה והיא חזרה לגולה וכך הפסדנו שחקנית.

מוסיקה

יש איפה לשמוע מוסיקה

מאת דוד אור

פרוספריטי במקומות מפגש לאוהדי מוסיקה מתרחש בימים אלה. לבית ציוני אמריקה ובית אריאלה, בהם נפתחו בזמן האחרון שעות רסיטלים חדשות, מצטרפים בימים אלה מיסגרות חדשות.

בבית יד לבנים בחולון מצטרפת מיסגרת של קונצרטים במוצאי שבתות, ובבית ראובן נפתחים רסיטלים בימי שבת ב־11.30.

זוהי מיסגרת המקבילה ל 11/11 בצוותא — יש איפה לשמוע מוסיקה בעיר הזאת...

● חברת „לגו" העמידה את תערוכת „עולם הלגו" לרשות התזמורת הקאמרית הישראלית בחופשת חנוכה ואחריה. לקראת התערוכה בנתה החברה דגם של כנור וקשת, שהועמדו לרשות התזמורת הקאמרית. פתיחת התערוכה תתקיים בתיאטרון ירושלים ב־22.12 בשעה 18.00. מייד אחר קונצרט לכל המשפחה של התזמורת בניצוחו של אריה ורדי.

תערוכה

פיסול קלאסי וקריאת כף־היד

שלוש תערוכות בבית אורי ורמי נחושתן, אשדות יעקב המאוחד

מאת נ. הגריזי

במוזיאון עמק־הירדן, שבכניסתו ניצב הפסל „מסילה" של יגאל תומרקין, מוצגת בעת תערוכת פסלים. שהוא ניגוד גמור לאמנות מסוג זה.

עמרי עמרני, יליד הקיבוץ אשדות־יעקב־המאוחד, בן־32, מציג סדרת פסלים, בגדלים מכובדים עד מאוד, שמזכירים את הפיסול הבארוקי — ולא חשוב אם זהו בארוק של ברניני או של „קבוצת לאוקון" ההלניסטית.

עמרי עמרני, למרות גילו הצעיר, מאחוריו ניסיון אמנותי בשטחים שונים: בתערוכה נודדת של אמנים ישראליים, במדיסון סקוור, וגם במקומות אחרים בארה"ב הוא הציג, בהצלחה רבה (גם מסחרית), מרכזי קיר אמנותיים; ב־1981 חזר לציור באקריליק, רישום דיו ועיפרון והשתתף בתערוכות קבוצתיות שונות בארץ; ב־85' חשקה נפשו בפיסול פיגורטיבי, והוא יצא לאיטליה. שם למד אצל הפסל רנצו סנטולי בפייטראסנטא. הוא גם יצא לקאראלה, משם לקח מיכאל־אנג'לו גושי שיש ליצירותיו, למד משהו בהכרת האבן וכן בתורת תבליטי קיר. בסטודיו של מאסטרו סנטולי עשה מיספר עבודות וכן הביא עמו לארץ כמה גושים של שיש. בספטמבר שנה זו ערך תערוכת יחיד בקיסריה, בגלרית המצודה ועתה הוא מציג את יצירותיו — את פסליו ורישומיו הנוגעים לעבודת פיסול — באולם המרווח של „בית אורי ורמי".

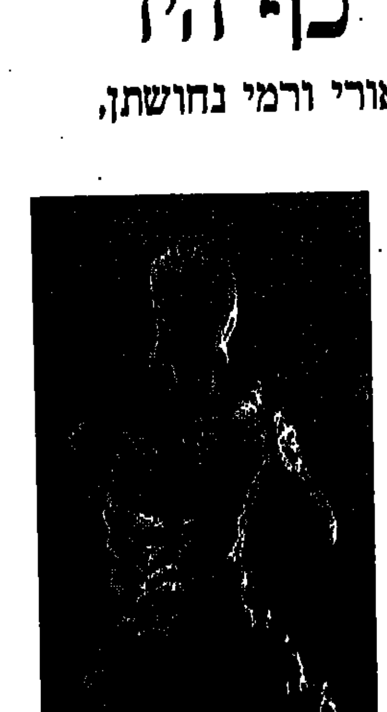

עמרי עמרני בבית אורי ורמי

מן השמות, שהוא נותן לפסליו, אפשר ללמוד כי עמרי הוא פילוסוף. רעיונותיו הפלאסטיים נובעים מתוכן ספרותי־פילוסופי, שהוא משתדל לתרגמו לשפת האבן: „קו האפס", „התלת הספקי־יהודית", „חשיפה". „פסל השלום", „רגיעה" וכו'.

צורותיו של עמרי מצביעות על חוסר מנוחה, התלבטויות, מאבק תמידי. „פסל השלום" — שהוא דגם כגודל של מטר אחד לחוון של 15־20 מטר (!), הינו שלום בהתלבטויות ופיתולים של שלוש דמויות המסמלות את היהדות, הנצרות, והאיסלם — אולי כאלה הם הסיכויים לשלום בין שלושת הרעיונות ותפיסות־העולם, יסורים על יסורים כמו ב„קבוצת הלאוקון" שהוזכרתי?

„קו האפס" — זהו יאוש תהומי של דמות צנומה מגבס היושבת על גזע כרות של עץ עתיק: „חשיפה" — שני פנים לדמותה של אשה: היא יפה מבחוץ, אך בצד האחורי של הפסל נראה הפן הפנימי של אישיותה. מסורבל ומכוער יותר. אפילו הפסל „רגיעה" המעצב שתי ידיים — אינו רגוע כלל ועיקר: ידו של גבר מרגיע את ידה של אשה. — אך התרגשות, שקדמה לרגיעה, עדיין לא פגה. ובכלל, עמרי אוהב (כאמנים איטלקיים וביחוד בארוקיים) לדבר בידיים — הידיים שלו מדברות.

עמרי עמרני הוא אמן צעיר, בהתחלת דרכו עם שאיפות גדולות. קהל המבקרים אוהב את יצירותיו, והוא מתחיל לפלס לו את דרכו לקונים ומצנטים ואין יצירותיו זולות מטבען. גיבוי הקיבוץ נותן לו סיכויים טובים ללמוד, להתקדם ולהתפתח, מה עוד דרוש לאמן איש־קיבוץ?!

וכשביריים מדובר: באולם הקטן של המוזיאון מציג חנניה פיינר מקיבוץ עין־גב 30 חתוכי־עץ, כולם ואריאציות על נושא כף־היד. לא פעם סקרנו את חיתוכי־עץ של חנניה פיינר, ואוהב לעבוד בסדרות. אכן, יליד גרמניה זה (1921), שעלה לארץ בשנת 1934, למד ב„בצלאל" והצטרף לעין־גב בשנת 1947 הוא עקיב בסגנונו. קשה לומר כי הכירומנציה מעניינת אותו, אך בהחלט אפשר לקרוא מכף־היד שלו — בתחריטיו — את אופיו של האמן, המצטיין בפשטות יסודית, בחיפוש. במיצוי הנושא עד תומו, בעבודה דייקנית, לא עצבנית, בעלת עוצמה — ופרטיות. אמן סגור בעצמו ובנושאו.

באולם מרווח, שנוסף בשנה זו למוזיאון, מציג דורון הלוי, איש בית־זרע בן 35 ואריאציות על נושא ארבע עונות השנה. לכל עונה רקע צבעוני אחר: אפור לחורף, כחול לאביב, ודרדר־אפור לסתיו וירוק לקיץ. על רקעים אלה מסתובבים ומתעופפים רקלים הלובשים לפעמים צורה של מטאטא, כלבים במצב רוח בהתאם לעונה, פרחים, חרקים וגם יצורים בעלי פרצופים אנושיים. כל זה מובא באמצעים שונים כמו קולאז', תבנית ליצור סילוטה לבנה של כלב, טביעות אצבעות — כמו עקבות חיות־בר, רישומי־עט או עיפרון. צבעי מים או גירים צבעוניים. בסיכום, משהו קליל, פיוטי, נחמד, אווירתי. עולם ומלואו: ארבע עונות השנה של ויוואלדי...

שלוש התערוכות פתוחות עד 3.1.87.

חגיגה יפנית בסינימטקים

מאת דני ורט

לאור התוכניות המוצלחות והמרתקות, הרטרוספקטיבות שערכו הסינמטקים לסרטי הבמאים ג'ון יוסטון וג'וזף לוזי, תבוא החגיגה הגדולה באמת בחודשים ינואר ופברואר, כאשר תוצג בסינמטקים תוכנית הסרטים היומרנית והמפוארת ביותר בכל שנות פעילותם עד כה. חמישים (50) סרטים ממיטב הקולנוע היפני הקלאסי, שעד כה לא הוצגו מעולם בארץ.

כרגיל, מובטחת השתתפותם של הסינמטקים של ירושלים ותל־אביב. בעוד שהסינמטק של חיפה מתלבט עדיין בשאלת ההצטרפות ועשוי כהרגלו להותיר את חובבי הקולנוע שם מחוץ לעסק. התוכנית האמורה מתקנת עוול מתמשך של שנים, כהן נמנע נתח נכבד של מיטב הקולנוע העולמי מצופי הקולנוע בארץ. מלבד אחדים מסרטיו של אקירה קורוסאבה ועוד טיפין של סרטים יפניים פה ושם כמעט ולא הוצגו סרטים יפניים בארץ. הסינמטקים ניסו להביא מדי פעם מסרטי יפן, אבל אלה היו נציגים בודדים כלבד שהעניקו רק היבט חטוף על תעשית קולנוע מפוארת ואדירה.

בין הסרטים שיוצגו יכללו יצירותיהם של אחדים מגדולי במאי הקולנוע של יפן, בניהם יאסוג'ירו אוזו, קנג'י מזוגושי, מיקיו נארוזה, היינוסוקה גושו, טאדאשי אימאי, טיינוסקה קינוגאסה, קוזאבורו יושימורה, קנטו שינדו ומאסאקי קובאיאשי. תוכנית הסרטים תתפרס החל מסרטים אילמים משנות העשרים ועד לכמה מיצירות המופת הגדולות של שנות החמישים והששים.

אגב, גם סרטים של קורוסאבה מאלה שלא הוצגו כאן עשויים להיכלל בתוכנית, אם כי לא ידוע עדיין אלו סרטים. זאת משום שאחד ממפיצי הסרטים בארץ רכש לאחרונה להפצה מסחרית רגילה כמה מסרטיו המוקדמים של קורוסאבה.

התוכנית הינה פרי מאמצים ממושכים ושיתוף פעולה בין ארכיון הסרטים וסינמטק ירושלים לבין הגברת הירוקו גובר, הנציגה של תעשיית הקולנוע היפני באירופה. גברת גובר תהיה אורחת התוכנית המיועדת, שאליה יגיע, כנראה, גם מר אלן מרשאן, עוזר מנהל הסינמטק הפריזאי, שסייע גם הוא באירגון התוכנית. עוד מתעתדים המארגנים להביא לסידרת הרצאות בצידה של התוכנית גם את אחד התיאורטיקנים העוסקים בהיסטוריה של הקולנוע היפני לסידרת הרצאות. חמישים הסרטים היפניים יהוו רק חלק ראשון של רטרוספקטיבה של הקולנוע היפני, שחלקה השני יובא לסינמטקים מאוחר יותר.

הצגה

דת, פוליטיקה ואהבה

„דקאמרון" על־פי סיפורי בוקאצ'יו, בבימוי רפי טיילור

מאת רונית מורגנשטרן

„דקאמרון", על־פי סיפורי הזימה של בוקאצ'יו, בעיבוד לעברית של דפנה אילת, עולה שוב על הבמה. לפני חמש שנים הוצג „דקאמרון" בהצלחה רבה בשלושה חודשים, עד שנפל בגלל חילוקי דעות בין השחקנים למפיק.

את ההפקה החדשה של „דקאמרון" מנהלת היום צביה טיילור. דפנה אילת כתבה את דברי הקישור בהפקה הקודמת, ובהפקה הנוכחית את הטקסט. גם שמעון שגיא היה שותף להפקה הקודמת ואחראי להלחנה ולניהול המוסיקלי של הנוכחית.

בימוי: רפי טיילור.

בהפקה הנוכחית מוצגים שישה סיפורים מתוך „דקאמרון" של בוקאצ'יו: „הרכייה", „ביאטריצה הנאמנה או הקבר הקדוש", „הפונדק" „הזמיר", „החבית", וה„גנן". ב„פונדק" וב„גנן" מופיעים השחקנים בעירום מלא, שבינתיים נאסר על־ידי הצנזורה. מפיקת המחזה מערערת על החלטת הצנזורה, שעוד קודם החליטה גם להגבילו לגיל 18 ומעלה. לטענתה, זו החלטה אנאכרוניסטית, לאחר שכבר הוצג עירום על במות התיאטרון בארץ, כמו ב„יסורי איוב" או ב„הויותיו של המורה לטבע".

מדוע שוב „דקאמרון"? צביה טיילור: „נפגשנו בטעות, דפנה אילת ואני, פעמיים באותו שבוע והחלטנו שאנחנו חייבות לעשות משהו ביחד. מכיוון שהיכרנו בהפקה הקודמת של דקאמרון, חשבנו באופן טבעי על ההצגה הזאת ועל אפשרות להעלות אותה שוב, בלבוש שונה מעט: יותר אקטואליה, יותר סאטירה על אקטואליה — על פוליטיקה, על הדת, על אהבה — מהי באמת? בגידות, ולכולן יש הצדקות. החלפנו סיפור אחד; במקום אורחות המלך, יש לנו היום הפונדק, והוספנו גם שני שירים."

כמה דקות עירום נטו יש בהצגה, שנאסר עליה להציג עירום מלא? טיילור: „יש בהצגה שתי דקות נטו של עירום מלא. אינני מבינה את הצנזורה — הם ירדו לגמרי מן הפסים. זה עירום עדין, וכשהם שוכבים האור מכובה — אני לא מועדון לילה."

כן עירום, לא עירום, כן יוצג בירושלים, לא יוצג — הוויכוחים האלה, שעל רקע פסילת הצנזורה את „החילוני האחרון" עוד תפסו תאוצה תקשורתית, עושים בינתיים יחסי־ציבור ל„דקאמרון". בסך הכל מדובר בסאטירה קלילה, לא פוגעת בשום ערך „מקודש" לאומי, או דתי־יהודי, אם כבר או דתי־נוצרי („נזירות חרמניות"), המבוססת על סיפורי־הזימה הקלאסיים של בוקאצ'יו. קצת סגנון של קומדיה דל'ארטה ודיאלוגים קטנים, לא מביכים מדי, עם הקהל, וגם מוסיקה — כל אלה מהווים מתכון בדוק להצלחה אצל הקהל הרחב. ולמכור כמה שיותר כרטיסים, זו גם מטרת ההפקה, שהושקעו בה למעלה מ־50 אלף דולר. הפקה יקרה יחסית, כשמדובר בתיאטרון מסחרי־פרטי.

עיצוב במה: שוקי זקס. תלבושות: פפי מרזל. עיצוב תאורה: דורון כהן. תפעול טכני: דינמיק בע"מ.

דקאמרון — אלברט כהן, עמליה לורוביץ ובתיה רוזנטל

שני שחקנים, שהשתתפו בהפקה הקודמת מאיישים את צוות השחקנים הנוכחי — רפי טיילור (שהוא גם הבמאי) ואביבה פז. לצידם משחקים אלברט כהן, ראובן גולדווסר, יוסי אשדות, בתיה רוזנטל, עמליה לורוביץ, אלי נעים.

למנוע ילדי אסירים להידרדר לפשע

מיספר ילדי האסירים מגיע לכ־3000. 45% מהאסירים הפליליים היהודים. כלומר, 1250 מהם בעלי משפחות. מקרב בעלי ממחצית האסירים הפליליים הערבים (כ־520 איש) הם בעלי משפחות. מקרב בעלי המשפחות לרוב אסירים יש ילדים.

אברהם הופמן, מנהל הרשות לשיקום האסיר, המביא את הנתונים האלה בגליון האחרון של „עבודה ורווחה" (בהוצאת משרד העבודה והביטוח הלאומי), טוען, שזו אוכלוסיה בסיכון גבוה ביותר, הרשות שמה לה למטרה לסייע ישירות כלומר להעניק ליווי חינוכי, נפשי ומתן חיזוקים לילדי האסיר. וגם לעזור לאשת האסיר בהתמודדות היומיומית כאם, עם בעיותיה בחינוך הילדים, ובהרגש לחיזוק הקן המשפחתי, כדי שלאסיר יהיה לאן לחזור כאשר ישוב הביתה.

הופמן מצא, כי אמנם סודרו ילדים למאות מוסדות ובמעונות יום, אולם רבים מסתירים את עובדת המאסר של אביהם ולאלה קשה לעזור. עד כה גם לא הייתה מודעות מספקת לכך, שאשת אסיר, הנמצאת במצוקה, עלולה להידרדר לעולם הפשע, ולכן חשוב לסייע לה כדי למנוע זאת.

לילדי אסירים בעייה של הזדהות עם האב. וקשה להשיב להם תשובה מספקת. הם חשופים לפגיעות בבית־הספר וקיימת אצלם תופעה של נשירה, כבר בכיתות הנמוכות. בסקר, שערכה הרשות לשיקום האסיר, נמצא כי אסירים הנמצאים 90 יום לפני שחרור טוענים ברובם (כ־70%), כי הדבר הטריד אותם ביותר הוא כיצד יקבלו אותם ילדיהם. ואם יש דבר שלמענו הם מוכנים להתאמץ, הרי זו „קבלתם חזרה" על ידי ילדיהם.

קיים פרוייקט חונכות לילדי אסירים, לעת עתה במסגרת מורלים, בבאר־שבע ובירושלים, שהוכיח נכונות מצד המשפחות לשתף פעולה, כדי לשפר את הדימוי העצמי של הילדים ולשפר הישגים בלימודים, קשרים עם חברים, עם האם וגם עם האב, שלא אחת הילד נוטר לו איבה.

האסירים — אם לשפוט לפי תשובותיהם לשאלה זו — אינם מעוניינים שילדיהם ילכו בעקבותיהם, רובם מגלים דבקות בילדיהם והמשטרה מנצלת עובדה זו, לא אחת, כדי להוציא הודעה מנאשם על ידי הבטחה להפגישו עם ילדו.

בצפון הארץ ערכה חברת קיבוץ ניסוי, שבו שימשו ילדים כמנוף לשיקום האבות. הרשות לשיקום האסיר מנסה לאתר את כל ילדי האסירים הזקוקים לעזרה כדי למנוע הדרדרותם לפשע.

מרים גורן

ראש משופר

„טוויסט" – שיער חופשי, גזוז בקצוות על מנת ליצור אורכים שונים ולתת נפח. גוונים עדינים של בלונד על שיער טבעי

סלסולים ותלתלים, ושיער ארוך מציגים את הקו החדש: חלק וקצר. או — חופשי כמראה הרטוב. או — גם זה וגם זה, כלומר — חלק של השיער חלק וקצוץ וחלק מסולסל. גם הצבעים הם גמישים: שולטים גוני אדום אש בצירוף בלונד־זהב: הפסים הבהירים עדיין באופנה והעיקר — אין צבע אחד אלא תשלובת של צבעים שונים. פעם צבעו הנשים את שיערותיהן כדי להסתיר את השיבה. היום צובעות בנות טיפש־עשרה את שערן, מה גם שיש צבעים הנעלמים אחרי חפיפות אחת. לדעת סקרלט שיפמן, אין השימוש בצבע מקלקל את השיער, גם לא החומרים לעיצובו.

למעצבי שיער סודות מקצועיים. אך מרק הייס מוכן לגלות, איך הוא מעצב ראש שבחלקו נראה כאילו מגולח בעזרת מכונת גילוח. כל התספורות עושים בעזרת מספריים קטנים וחדים, שמחירם מאוד גבוה (בין 50 ל־150 ליי"ש) וצריך להשחיז אותם כי הם משתחזים במגע של שני הלהבים. שאלתי את הבנות, אשר הציגו את התספורות החדשות, האם היו מוכנות להסתובב כך בעיר, ורק אחת ענתה בחיוב. כל האחרות חייכו מבויישות, והודו שזה אומנם נחמד לסורים — אבל הישראליות עדיין מרגישות טוב יותר עם תלתלים ארוכים.

„אל תקחו את האופנה כל כך ברצינות. במובן של דבר, אנו אוהבים להשתעשע, להיות יום כך ולמחרת קצת אחרת. הפאנק, כרבולת תרנגול, שילובי צבעים בשיער המקוצץ המתולתל, והערבוב של כל זה יחד, אינם מהלכים ברחובות. מי שבאמת רוצה לראות את כל האופנות המשוגעות ילך ל„קוון גארדן" בלונדון, איפה שהיה פעם שוק הירקות הגדול של העיר. שם הם מסתובבים, הצעירים אשר חפצים להתבלט, וכל מה שאיכפת להם זה להיראות מיוחדים. זאת לא אופנה אלא ביטוי למשהו". כך סקרלט שיפמן מומחית לצבעי שיער של חברת „וולה", שהגיעה לישראל מלונדון יחד עם שני עמיתיה, מהאקדמיה של וידאל ששון מומחים לעיצוב שיער: מרק הייס וג'ובאני אריירו. מטרת הצוות להציג כאן את התספורות החדישות ולערוך כמה ימי עיון למעוניינים כי בארץ פועלים היום כ־750 ספרים מורשים, ולא כל אחד יכול לצאת למסע היכרות של החידושים.

החידוש באנגליה הוא ה„אבר־עגילה" — החזרה לשיער חלק. אחרי כמה שנים של

חיה יוסף

מרק הייס, אמן המיספרים הקטנים

הנורווגים – חולים או היפוכונדרים?

הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה של נורווגיה פרסמה נתונים בעקבות מחקר רצוף שנערך בקרב מידגם של 10,500 תושבים. מתוצאות המידגם, שנערך אשתקד ופורסם זה עתה, עולה הנתון המדהים ביותר: מחצית הנורווגים סובלים ממחלה כלשהי. 46 אחוזים התלוננו כי מחלתם היא כרונית. לעומת זאת, בצורה תמוהה, איש מן הנשאלים לא היה בבית־חולים בתקופת המחקר, דבר שמציב סימן שאלה גדול באשר למהימנות התשובות של הנשאלים.

אחוז הנשים שהתלוננו על מחלה זו או אחרת היה גבוה מזה של הגברים — 51 אחוזים מן הנשים ו"רק" 47 אחוז מן הגברים. אחוז החולים עולה עם הגיל. כמובן: במחקר שהקיף את כל קבוצות הגילים באוכלוסיה התברר, כי אפילו תינוקות בעריסתם כבר חולים — מגיל 0־6 היה שיעור הילדים והתינוקות שחלו בתקופת המחקר 26 אחוזים. לעומת זאת, בקבוצות הגיל הגבוהות מעל 67 — עלה האחוז ל־79.

קבוצת המחלות הגבוהה ביותר היתה מחלות עצמות ושרירים — 17—16 אחוז. אחרי זו — מחלות הקשורות לפעילות הלב (11 אחוז), מחלות הקשורות בעור — 10 אחוז, מחלות פנים — 7 אחוז, דומה — מחלות הקשורות בעצבים. (האחוזים מתוך כלל האוכלוסייה).

אם אחוז החולים באוכלוסיה הנורווגית זהה כל העת — הרי כל נורווגי שני חולה. או שמא נכון יותר לומר כי חלק כלשהו גם מתחזה...

עלי כהן, קופנהגן.

זה מה שיש

לירושלים על כפות ידיו

אתם יודעים מה מצפה לכם ב„הללויה חנוכה" בחוויה הישראלית, שביפו? לא פחות ולא יותר מאשר הופעות אקרובט אוסטרי ולטר ואסיל, שבנוסף להופעותיו ב„חוויה" החליט להיות האדם הראשון בהיסטוריה שיעלה לירושלים על כפות ידיו. את המסע התחיל ואסיל בשבוע שעבר והוא מקדיש אותו לזכרו של אביו. שקבע שיא עולמי כאשר הילך על כפות ידיו מרחק של 400 ק"מ (הישג שנרשם בספר השיאים של גינס). מסעו של ואסיל הבן יסתיים בתפילה ליד הכותל, ואחר־כך, כאמור, הוא יחזור (ברכב) לתל־אביב ויופיע בחוויה הישראלית לצידם של אקימוטו, אשף הלהטוטים מיפאן, אנדראו מונס — מפעיל תיאטרון מריונטות מבלגיה ולה ג'רדן — איש־בובות מטוקיו.

בחלק השני תופיע להקת הכל עובר חביבי בתוכנית מיוחדת לילדים. כל זה, רבותי, בימים 27/12 — 3/1, שלוש פעמים ביום (בשעות 17,12,10) תמורת 22 ש"ח כרטיס ליחיד. כרטיס קבוצתי עולה 18 ש"ח אבל לא מסרו לי אם משפחה בת 8 נפשות זאת קבוצה, מן הסתם מתוך הנחה שהרבה משפחות כאלה לא יגיעו לשם.

מי שמעדיף בובות...

מי שמעדיף תיאטרון על אקרובט אוסטרי יש לו גם מה לחפש בחוויה הישראלית: במשך כל ימי החג יועלו במקום שתי הצגות חדשות של תיאטרון רות ובובותיה (המשלב שחקנים ובובות בהצגות שאורכן כשעה). ההצגות הן „הקוסם מארץ עוץ" ו„מיץ פטל". אין לי תצלום מהצגות אלה, אבל אם אתם רוצים להתרשם מהבובות — הרי להם תמונה מ„כיפה אדומה", הצגה אחרת של אותו תיאטרון. כרטיס כניסה להצגה: 7 ש"ח.

תיקון טעות

לפני משבועיים סיפרנו כאן על נשואיה הצפויים, בחג המולד, של אליזבת טיילור, האוטוביוסטית. משתבר שלא. הגברת טיילור ויתרה על הרעיון להנשא לשחקן הנאה ג'ורג' המילטון ולשתות היעוד (מאד יעוד), מרגנות שדוולקא המילטון התחרט. הסיפור החם ביותר (בעת כתיבת שורות אלה) הוא, קשר מבטיח מאד בין ליז לבין עמיתה למקצוע, רוברט וגנר, שהתאלמן בצורה טראגית לפני חמש שנים. מאשתו, השחקנית נטלי ווד, שהיתה, אגב, ידידה טובה של ליז טיילור... אז אולי בכל זאת תהיה חתונה מספר 8 רק שלא בכריסטמס הקרוב...

נופש בטבע

החברה להגנת הטבע מציעה בחופשת חנוכה רעיונות לנופש חורף ליחידים ולמשפחות. מי שרוצה לברוח לחיק הטבע מוזמן לבלות 3 עד 5 ימים, משולבים בטיולים מודרכים, באחד מבתי־ספר־שדה של החברה, (באילת, הר־הנגב, שדה־בוקר, מעלה־אפרים ואלון־תבור. המחיר: החל ב־183 ש"ח למבוגר ו־166 ש"ח לילד, כולל אכסון וכלכלה מלאה. בבית־ספר־שדה גולן יתקיים במשך 4 ימים נופש צפרים, לילדי כיתות ד'־ט', כולל צפיה מודרכת בעופות דורסים והאזנה לצפורי שיר. 190 ש"ח. פרטים בחברה להגנת הטבע.

כל הילדים יפים

„בתוך הרשת", עיתון פנימי לעובדי רשת קו־אופ הכחול, קיים במשך השנה האחרונה „תחרות הילדים היפים" ופירסם בכל גליון כמה תצלומים של „הפרחים היפים הגדלים בגינותיהם של עובדי האגודה". אני שונאת תחרויות יופי של ילדים ותחרויות על תואר האמא הטובה ביותר, כי כל ילד הוא הכי יפה וכל אמא הכי טובה — וזאת, כך הבינותי — גם דעתם של מארגני התחרות בקו־אופ השוטטים, — התבשרנו בגליון האחרון של „בתוך הרשת" — לא הגיעו לכלל החלטה לגבי הילדים היפים ביותר ועל כן הוחלט שכל הילדים שהשתתפו בתחרות ותצלומיהם התפרסמו בבטאון יקבלו פרס, לפני ההצגה המאורגנת בשביל ילדי העובדים בחג החנוכה על־ידי הנהלת האגודה וועד העובדים שלה. איזו החלטה חכמה! אני רק מקווה שהמארגנים ישכילו למצוא איזה צ'ופאר גם לילדים אחרים שיבואו להצגה... (צב"ש)

חגי טבע בירושלים

ומה מצפה לילדי ירושלים בחנוכה? עופות, חרקים, יונקים וזוחלים — כולם ב„חגיטבע", שמארגנת החברה להגנת הטבע בשיתוף עם הסינמטק הירושלמי והמחלקה לתרבות של העירייה. החגיטבע יתחיל ב־28/12 (נר שני של חנוכה) בסינמטק ויימשך שבוע, שבמהלכו ייערך מאראתון של סרטים, סיורים והרצאות על בעלי־חיים. תהיה גם תערוכה בשם „לעוף עם הציפורים" שהופקה במשותף עם חיל האוויר (דו־קיום בין מטוסים וציפורים). התערוכה היא לזכרו של יורם מוהליבר, מבחירי הגלשנים בישראל, שקיפח את חייו תוך גלישת אוויר בעת הכנת סרט על נדידת הדורסים בסתיו. במסגרת החגיטבע ייערכו סיורים (ללא תשלום) לאוסף הפוחלצים הנדיר של האב שמיץ ולפסיפס הציפורים המפורסם של הכנסיה הארמנית ועוד. עלון מפורט של התוכנית פלוס המחירים (המחיר הגבוה ביותר 6 ש"ח השתתפות ביום עיון) תוכלו לקבל בסינמטק הירושלמי.

גן החיות התנכי המשופר

עוד בירושלים: בגן החיות התנ"כי המשופר מתקני לונה פארק חדשים: רכבת על מסילה, מכוניות מתנגשות, קארוסלה איטלקית, אגם סירות פדאלים, אולי משהו שכחנו. פתוח בימי א'־ה' בין 9 בבוקר ל־5 אחה"צ, ביום ו' רק עד 14. בשבת, מן הסתם, סגור. ירושלים. מה לעשות...

חנוכיה בקניון

בקניון איילון, המשרת את כל גוש דן, מתכננים פרוייקט חנוכה גראנדיוזי: כל מיני הצגות ילדים, דוכני מכירה מיוחדים, שמחה וששון לכל המשפחה מ־10 בבוקר עד 7 בערב בכל ימי החג. בשעה 5 אחה"צ, בכל יום מימי החג, יודלקו נרות בחנוכיה גדולה, שתוצב במרכז הקניון. טומי לנג, מנהל האירועים של הקניון, התקשר עם מתנ"סים של האזור וכל הדלקת נר תלווה על־ידי מקהלת ילדים (או תזמורת ילדים) ושירה בציבור. למבוגרים כלבד מתכננים אירוע ארוך לתוך הלילה, עם שידור ישיר ברשת ג', תצוגות אופנה, ירדנה ארזי ושמחות אחרות וכל זה. לגמרי במקרה, בליל 31 בדצמבר, לכבוד נר חמישי של חנוכה והכרזה לאירועי לילה כאלה שלהבא ייערכו בלילות חמישי. יען כי אומר כני דקל, מנכ"ל הקניון, לאחרונה התחילו האנשים לבלות בלילות חמישי חצי מדינה לא עובדת בשישי, כנראה...

חנוכיה מודולרית

הרנים, מן הסתם, סברו שהם מיצרים עששיות דקורטיביות, אבל איך שכלי זכוכית אלה, מצויידים בפתיל טבול בכוהל צבעוני, הגיעו ל„טולמנ'ס" בכיכר המדינה התל־אביבי, החליט מי שהחליט שזאת יופי של חנוכיה מודולרית. פשוט לוקחים 9 עששיות, אלמנטים בודדים בגבהים שונים ומסדרים איך שרוצים. בין חנוכה לחנוכה ניתן להשתמש בעששיות אלה כנרות שבת, או נרות רומנטיקה, או נרות סעודה חגיגית. 8 או 9 ש"ח כל עששית והבעיה היא שלחנוכה צריכים 9.

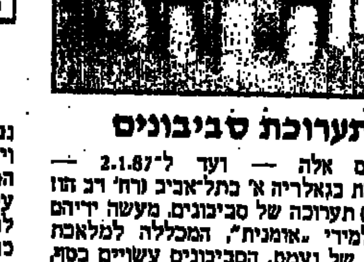

תערוכת סביבונים

בימים אלה — ועד ל־2.1.87 — מתקיימת בגאלריה א' בתל־אביב (רח' דב הוז 30 ת"א) תערוכה של סביבונים. מעשה ידיהם של תלמידי „אומנית", המכללה למלאכת מחשבת של נעמת. הסביבונים עשויים כסף, אלפקה, נחושת ופרספקס. בעיצובים חדישים ומקוריים ולצידם מוצגות חנוכיות מקרמיקה מעשה ידיהן של שולמית נני ואביגיל סמיט. התערוכה פתוחה בשעות 10־13 ובשבוע חנוכה גם בין 17 ל־20. בסיום התערוכה יינתן פרס לסביבון „המצטיין".

אחוות חג המולד

לכבוד חג־המולד התקיים באולם החדש „דור" בנצרת ערב איסוף כספים לטובת בית־הספר הבאפטיסטי. בהשתתפות כ־700 נכבדי העדה הערבית־נוצרית, ששילמו 130 ש"ח לזוג, תמורת ארוחת ערב בנוסח המזרח ותצוגת־אופנה מפוארת. את התצוגה תרמו מעצבים ישראלים, מישל ושרה אלדר מאופנת „פיאז'" וגדי ואפרת פז מאופנת אבזרי־„פנארי". שנענו לבקשתם של זוג העיתונאים תושבי נצרת, וירדה ולוטפי משעור, שיחד עם עורך־הדין טופיק קתילה ובנו של השופט המחוזי לשעבר אליאס קתילה) הקימו ועדה לסיוע להרחבתו של בית־הספר הבאפטיסטי. מבחינת הארוחה זו היתה „חאפלה" אמיתית, שהחלה בעשרות מיני סלטים, פלאטות פסטרמי, גבינות, וקערות של פיסטוקים ופיצוחים. הבשרים על־האש הגיעו אחרי הריקודים. את מסמר הערב היוותה תצוגת האופנה המפוארת, שהביאה דגמים חדישים מפארים: הרבה קטיפה, הרבה פאייטים, מבחר של שמלות נוצצות, מתאימות מאוד לנשפי הסילבסטר שבפתח. אורחי הכבוד של הערב היו נגואה בסיוני, אשת שגריר מצרים בישראל, סגנו מוחמד זגלול ורעייתו מהה, ויועץ השגרירות מוחמד קנאווי.

בתצלום: (מימין) הדוגמנית חני פרי, הגברת בסיוני והזוג אלדר מאופנת פאז'.

בין משביר לנעמת

במשך חודש דצמבר נערכות ברחבי הארץ תצוגות אופנה מטעם רשת „המשביר לצרכן", כשבצד האירגוני של כל אירוע מטפלות חברות נעמת, המפיצות גם את הכרטיסים. וכן יוכלו נשות רחובות לצפות בערב במבחר דגמי החורף הנמכרים ב־20 בתי הכל־בו של הרשת (כולל אופנת סנטימייקל של מרקס־אנד־ספנסר), במרכז הקהילתי שברחוב ש"י, ומחר — תעבור התצוגה למלון פלזה בטבריה, מחרתיים — במרכז קהילתי של נעמת בנתניה, ביום ד' — בבאר שבע, ב־27.12 באשדוד... וזאת רק הסיפא, למען ההגינות נזכיר שלפני כן היו תצוגות בראשל"צ, נצרת, נהריה, אשקלון, וקרית־שמונה. כל ההכנסות קודש למוסדות נעמת.

תה עם קינמון

בחוברת מאוד נחמדה שמפיצה חברת ויסוצקי (בשבילי רק תה) מצאנו את המירשם הבא:

2 כוסות תה חריף. מוכן; 2 כוסות מיץ תפוחים טבעי; דבש לפי הטעם; (לא הכרחי). 1 תפוח עץ קטן (חרמון); קורט קינמון.

מכינים 2 כוסות תה. ומוזגים לתוך סיר קטן. מוסיפים את מיץ התפוחים. את הקינמון ואת הדבש. מחממים. אך לא מרתיחים. מגישים בספלי זכוכית (4 מנות) מקושטים בפרוסות קטנות ודקות של תפוח...

תה ים תיכוני

4 כוסות תה מוכן; 4 טיפות תמצית רום; 1 כף צימוקים קצוצים; 1 כף שקדים קצוצים; דבש לפי הטעם.

נותנים את השקדים ואת הצימוקים בכמויות שוות ל־4 ספלי זכוכית. מוסיפים את תמצית הרום והתה. ממתיקים עם דבש, לפי הטעם. לגיוון: אפשר לפזר למעלה גרגרי אניס..

אור לעיוור ושקית תה

את המבצע המסורתי של „אור לעיוור" נבלה השנה תחת חסותה של חברת תה ויסוצקי, והיא ציידה את התלמידים המתרימים בכ־240 אלף מעטפות הכוללות עלון שמציע רעיונות להכנת תה ושקיק תה לדוגמה. בישראל חיים כ־8,000 עוורים (לא כולל נכי מלחמה), רבים מהם קשישים שאינם מתקבלים במוסדות רגילים. הכנסות „אור לעיוור" יוקדשו להקמת בית־אבות לעיוורים. מי שרוצה לתרום והמתרימים לא יגיעו אליו — יוכל לקנות בחנויות הרשת „סופר־פארם" קופסת נרות חנוכה (5 ש"ח) שתמורתה נועדה לאגודה למען העיוור.

בית"ר ירושלים – אלופת הסיבוב הראשון שני מחזורים למחצית הליגה הלאומית

מלמיליאן 3:4 בנתניה – 7 הפרש

★ בני־יהודה – רק 0:0 נגד מכבי פ"ת ★ הפועל פ"ת הישוותה מול מכבי חיפה 1:1
★ לוד הדהימה בבאר־שבע 0:1 ★ ז'אנו בדקה ה־90: הפועל ת"א – בית"ר ת"א 1:2
★ בתחתית: יבנה ניצחה ביפו 1:3 ★ מכבי ת"א – שמשון ת"א 1:1 ★ כפר־סבא – בית"ר נתניה 1:4

● לאומית

1. בית"ר ירושלים	13	9	3	1	18־31	30
2. בני־יהודה ת"א	13	5	8	—	11־18	23
3. הפועל כפר־סבא	13	6	4	3	13־20	22
4. הפועל פ"ת	13	6	3	4	10־18	21
5. מכבי חיפה	13	6	3	4	10־13	21
6. שמשון ת"א	13	4	8	1	7־13	20
7. הפועל לוד	13	5	4	4	8־13	19
8. מכבי ת"א	13	4	5	4	11־16	17
9. מכבי פ"ת	13	4	4	5	12־13	16
10. הפועל ת"א	13	3	7	3	11־10	16
11. בית"ר ת"א	13	4	3	6	18־13	15
12. הפועל באר־שבע	13	3	5	5	11־8	14
13. מכבי יבנה	13	3	5	5	16־12	14
14. מכבי נתניה	13	3	4	6	19־12	13
15. מכבי יפו	13	2	3	8	23־10	9
16. בית"ר נתניה	13	2	1	10	32־7	7

● כדורגל

בית"ר ירושלים דוהרת ואינה נעצרת. נצחונה הדרמטי אתמול בנתניה, על מכבי נתניה — 3:4, כבר זיכה אותה באליפות הסיבוב הראשון, שני מחזורים לפני תום מחצית הליגה הלאומית בכדורגל. גם בלעדי אלי אוחנה, שחלה בשפעת במלון בו שהו הירושלמים, הצליחו אורי מלמיליאן וחבריו לזכות בנצחון חיוני. מכבי נתניה, הגם שאיימה על המובילה, ירדה מהמקום ה־13 ל־14, מתחת לקו־האדום.

בית"ר ירושלים צועדת בראש עם יתרון בן 7 נקודות, לפני השנייה, בני־יהודה ת"א, שנאלצה להיפרד ביום שישי בפ"ת בתיקו 0:0 עם מכבי פ"ת, שנותרה במקום ה־9.

למקום הג' זינקה הפועל כפר־סבא (מ־6) בעקבות נצחונה הקל באיצטדיונה על סוגרת הטבלה, בית"ר נתניה — 1:4.

מאבק הצמרת בפ"ת, בין הפועל פ"ת ומכבי חיפה, הסתיים בתיקו 1:1, לאחר שהפתח־תקוואים הצליחו להשוות בדקה ה־78. שתי הקבוצות נסוגו בטבלת הליגה: הפועל פ"ת מהמקום ה־3 ל־4 ומכבי חיפה מה־4 ל־5.

למחמאות המחזור ראויה קבוצת הפועל לוד שחזרה מבירת הנגב עם נצחון מרהים של 0:1 על הפועל באר־שבע. ללוד היה זה נצחון רביעי רצוף והיא עלתה מהמקום ה־8 ל־7, בחלפה על פני מכבי ת"א. לעומת זאת הדרדרה הפועל באר־שבע מהמקום ה־11 ל־12.

ארבע הקבוצות התל־אביביות, שהתמודדו בבלומפילד, משכו רק 4000 צופים.

שמשון ת"א ומכבי ת"א נפרדו בתיקו 1:1. שתיהן ירדו בטבלה: שמשון ת"א מהמקום ה־5 ל־6 ומכבי ת"א מהמקום ה־7 ל־8.

שער בדקה ה־90 מרגלי מוריס ז'אנו הביא נצחון להפועל ת"א, על־אף שלא שיכנעה ביכולתה על בית"ר ת"א — 1:2. הנצחון הקפיץ את חניכיו של המאמן דוד שוייצר מהמקום ה־12 ל־10 ובית"ר ת"א נסוגה מהמקום ה־10 ל־11.

במאבק תחתית ביפו גברה מכבי יבנה על מכבי יפו — 1:3, ונחלצה מהאזור המסוכן: עלתה מהמקום ה־14 ל־13. יפו שקועה עמוק בתחתית — במקום "15.

24 שערים הובקעו במחזור סוף השבוע — שוויון למחזור הפורה העונה בליגה. עופר דגמי מיפו הורחק. אפרים ארביב הבקיע את השער האחרון בשנת 1986, לאחר שבשבת לא ייערכו משחקים בליגות. במקומם יהיו מאבקים בגביע־הטוטו (ראה ידיעה נפרדת).

מוריס ז'אנו (10) צוהל לאחר שהבקיע שער נצחון להפועל ת"א בדקה ה־90 לרשת בית"ר ת"א (1.2) (תצלום אריה קנפר)

משה גריאני נוגה שער למכבי ת"א במשחק התיקו עם שמשון ת"א, אתמול בבלומפילד (1:1) (תצלום: אריה קנפר)

שים לב

כדורגלנים סורחים

כדורגלנים בכירים רבים חיו בשבוע שעבר בחדשות. הם לא הצטיינו במשחקים. היפוכו של דבר. הם היו, כמו שאומרים, ב"מדור הפלילי". כלומר, הפרו משמעת. הועמדו בפני ועדות משמעת פנימיות. נקנסו והושעו. הדבר מוכיח כי הכדורגל שלנו, המבקש להיות מקצועני, סובל עדיין מליקויי־ילדות.

קפטן מכבי ת"א והנבחרת, אבי כהן, פגע באגודתו כשסירב לשחק במאבק היוקרתי נגד בית"ר ירושלים. הוא הורד מתפקיד הקפטן והורחק משני המשחקים בפועל. הכדורגלן הוותיק ברוך ממן ממכבי חיפה, שהסתכסך עם אגודתו, ובעיקר עם מאמנו, נקנס. במכבי נתניה בעיות עם שלום תקוה. במכבי פ"ת יש צרות עם הבלם ירון פרסלני. ישנם בוודאי מקרים נוספים שלא הגיעו לידיעת כלי התקשורת. בקיצור, הופעה מעוררת דאגה לגבי היחסים השוררים בין האגודות, שאפשר לכנותן כ"מעסיקות", לבין כדורגלנים, שנראו כי סרחו.

לא הכל דולף החוצה. אם ברוך ממן, למשל, תקף בראשי־חוצות את מאמנו שלמה שרף, הרי שמקורביו של אבי כהן טוענים שהכדורגלן מתהלך מתוסכל, עם "בטן מלאה", מאחר שאינו מעוניין בגילוי הצד שלו, מחשש שימתח את החבל יותר מדי.

אי־אפשר להצדיק אוטומטית את האגודות, אבל אסור לתת לכדורגלנים לעשות כרצונם. שחקן אינו רשאי לעשות דין לעצמו, ולא להופיע למשחק כמו שעשה אבי כהן, ערב העימות המסקרן נגד בית"ר ירושלים. גם אם חושב שלא נעשה עמו צדק, ואפילו שראשי האגודה נקטו לגבי חוזהו בסחבת, היה זה מישגה מצידו להודיע כמה שעות לפני שריקת הפתיחה שאינו משחק. אין זה הוגן כלפי מאמנו וכלפי חבריו, שתירגלו שבוע שלם כיצד לשחק נגד היריב ולפתע הוצא מהמכונה בורג חשוב.

חבל שכדורגלנים ותיקים יוצאים מכלילים, לעתים בגלל "פסיק בחוזה", או בגלל שחושבים שנפגעו ממאמן. אם לא תהיה משמעת לא יוכל להיות גם כדורגל מקצועני. והרי שחקן כמו אבי כהן הוא מראשי איגוד השחקנים. עליו להיות דוגמא לסדר, ולא לבאלאגן.

* * *

אדידס ומס הכנסה

אילו בדקו שלטונות מס ההכנסה כיצד נוהגות חברות מסחריות בעולם באשר מאמצות קבוצות ספורט ספק אם היו נוקטים בצעד כמו בשבוע שעבר. שלטונות המס מבקשים שחברות מסחריות ישלמו מסים על סכומי אימוץ של קבוצות ואגודות.

אני בעד סדר מוחלט בענייני מס בין האגודות, הכדורגלנים, הספורטאים ומס הכנסה. כמו שכל אזרח משלם מס כחוק לא צריכים כדורגלנים וספורטאים, המרוויחים סכומי־עתק, מעל ומעבר הנהוג במשק, ליהנות מהקלות.

בשטח זה, כך אומרים, יש כבר סדר. מרכזי הספורט התחייבו לחסל חובות ישנים ולפתוח דף חדש.

ישראל לא המציאה את אימוץ הקבוצות ע"י חברות מסחריות. במדינה, שאיננה תומכת בספורט בצורה רצינית, אי־אפשר לחרוג מהנוהג הקיים בעולם. אמת, חברות התומכות באגודות מורידות את הסכומים ממס ההכנסה. אבל גם אם מפרסמות את מוצריהן במודעות בעיתונים או בצורות אחרות — זה על חשבון המס. איני מכיר שחברת אדידס, המוציאה מיליארדים לספורט, היתה נוהגת כך אילו "התלבשו" עליה נציגי מס הכנסה.

החברות המאמצות מסייעות לספורט, ולכן אינן ראויות לעונש.

* * *

מפעל מבורך

הייתי בשבוע שעבר במרתון־טבריה. נהניתי לא רק מנצחונו של הישראלי יאיר קרני, שהיקנה לנו כבוד בזירה הבין־לאומית, אלא מהאירוע, בו השתתפו ספורטאים מ־22 מדינות. מארגניו ראויים ליישר־כוח.

היה זה המרתון העשירי שנערך בטבריה ובאזור הכנרת. העיר לבשה חג. היתה אווירה של אירוע ספורט גדול. על־אף מזג־האוויר הסוער והרוחות העזות נראו לאורך הדרך ילדים, בני נוער ומבוגרים, שהפסיקו את עבודתם לשעה־קלה כדי לצאת לעודד את הרצים.

דווקא אירועים מעין אלה, המפורסמים בעולם, מזכים את הספורט הישראלי החל במוניטין. בעתיד כדאי להגדיל את ההשקעה ולהביא רצים נוספים מהדרג העליון: כיום לא באים רצי מרתון רק כדי לרוץ. במידה מסויימת הריצה אצל המצטיינים היא מקצוע. ישנו הבסיס שניתן לבנות עליו אירוע גדול מימדים. חומר למחשבה לקראת מרתון ת"א, בתחילת 1987.

הרוח והגשם ניצחו בפ"ת

מכבי פ"ת — בני־יהודה ת"א 0:0

13 מחזורים מחזיקה בני־יהודה ת"א בהישג מרשים: היא טרם נוצחה. ביום שישי סיימה במשחק החוץ בתיקו אפס בפ"ת עם מכבי פ"ת.

הרוח העזה והגשם השוטף הפריעו לשחקני שתי הקבוצות, ובמיוחד לאלה של בני־יהודה. האורחים שלטו במחצית הראשונה ללא עוררין, אולם הרוח היתלה שוב־ושוב בכדור וסייעה בכך להגנת מכבי פ"ת. תמוה מדוע חלוצי בני־יהודה לא בעטו כמעט לשער מכבי פ"ת.

משה איזנברג, שהיה הפעם חלש, לא ניצל בדקה ה־10 מישגה של גדי מכנס ומול השוער עופר פביאן בעט כדור חלש שהורחק ע"י הבלם ירון פרסלני.

חלפו שלוש דקות ומשה עלו הכניע, בכדור־קרן מימין, את פביאן אולם השופט יהושע לויה (טוב) פסל את השער בטענה של עבירה על השוער.

הפתח־תקואים שהתגוננו יצאו להתקפות־נגד רק בשלהי המחצית. אייל בגלייטר לא דייק בבעיטתו, ממצב נוח, בדקה ה־29, וכדור־העונשין שלו, בדקה ה־36, לא מצא רגל מסיימת.

במחצית השנייה כשהרוח העזה נשבה בגב חלוצי מכבי פ"ת ניסו אלה לסכן את שערו של יעקב אסייג, אך לבד מבעיטתו של מנשה נוריאל בדקה ה־60 ניכר חוסר מחץ בחוד הפתח־תקואי.

מישל דיין, שהיה קרן־האור היחידה בבני־יהודה, יכול היה לחרוץ את גורל המשחק בדקה ה־74, לאחר שבעימות "אחד מול אחד" עם השוער הפתח־תקואי, בעט משבעה מטר לחוץ.

שתי הקבוצות ניסו להמר על התקפות ודור גורדנה מבני־יהודה בעט בדקה ה־81, בתום התקפה מתוכננת, מעל לשער.

בדקות האחרונות חששו שני המאמנים, ליאון קונסטנטינובסקי ממכבי פ"ת ויצחק שניאור מבני־יהודה, מספיגת שער. הם ניסו למשוך זמן, ע"י החלפת שחקנים. בדקה ה־88 החליף חוי שירזי את דור גורדנה בבני־יהודה, ובדקת הסיום תמיר דניאל את אסי בן־שמעון...

כרטיס צהוב חמישי העונה נשלף למגן מכבי פ"ת, אילן ז'אן.

על־אף מזג האויר הסוער באו 3500 צופים לאיצטדיון הפועל בפ"ת.

השחקן המצטיין: מישל דיין

● מכבי פ"ת: פביאן, אוזנה, פרסלני, גד מכנס, ז'אן, נוריאל, אביטל, ירחם, בגלייטר, ריפי כהן, בן־שמעון (דניאל).

● בני־יהודה ת"א: אסייג, סלמן, אריב, סגל, עלו, אייל חיים, מלחי, דיין, בן־טובים, גורדנה (שירזי), איזנברג.

משה רוזנברג

● מלך השערים

1.	אוחנה (בית"ר ירושלים)	10
–.	מלמיליאן (בית"ר ירושלים)	10
3.	יאני (הפ. כפר־סבא)	9
4.	ארביב (שמשון ת"א)	5
–.	בסון (הפועל פ"ת)	5
–.	בראיילובסקי (מכבי חיפה)	5
–.	מלכה (בית"ר ירושלים)	5
–.	מנחם (מכבי נתניה)	5

איליה קבע רק תיקו

הפועל פ"ת — מכבי חיפה 1:1 (1:0)

שני שערים, אחד בכל מחצית, חילקו את הנקודות במיפגש הצמרת בפ"ת, בין הפועל פתח־תקוה ומכבי חיפה.

חסרונם של זאהי ארמלי (פצוע) וברוך ממן (עונש) לא הורגש בשורות החיפנים, לפחות במחצית הראשונה, בה גילו האורחים עדיפות ברורה. דניאל בראיילובסקי ניווט כהלכה את התקפות קבוצתו וביחוד עשו צרות עופר מזרחי ואיתי מרדכי להגנת הפועל פ"ת החרידה והמבולבלת.

כבר בדקה ה־7 יכול היה עופר מזרחי הפעלתן והמבריק להוליך את קבוצתו ליתרון, אולם כדורו, שנבעט מרחוק, חלף כמעט מעל משקוף השער.

בראיילובסקי, בכמה מבצעים מרהיבים, הביא את חבריו למצבי הבקעה, אבל אלו נכשלו. בדקה ה־21 הובקע שער הפועל פ"ת. זה החל בפריצה באגף ימין של עופר מזרחי המצויין, שחדר לרחבה, חלף על פני שומרו האישי, קוושווילי, הסיט כדור לאיתי מרדכי, שבעט מקרוב לשער; גבע מרקוס, שהגיח בנסיון הרחקה, דחק ממטר את הכדור לשערו, שער עצמי אומלל — 0:1 למכבי חיפה.

הפתח־תקוואים, שפתחו חלש, התעוררו מתרדמתם בדקה ה־31, ובהתקפה בודדת הגביה אלון חזן כדור מימין, וניר לוין נגח לרוחב השער. רק בנס לא מצא הכדור את הרשת.

השטיפה שקיבלו שחקני הפועל פ"ת בהפסקה הועילה במחצית השנייה. חניכיו של המאמן אברהם גרנט היו ראשונים בכל קרבות המגע במחצית זו והירבו לתקוף מול מיגננה חיפנית. הלחץ המאסיבי של חלוצי הפועל פ"ת הניב את שער השוויון רק לאחר סידרת החטאות של ניר לוין ומני בסון.

בדקה ה־78 נשלח עוז איליה לרחבה, הגנת מכבי חיפה ציפתה לשריקה לנבדל, ועוז, מול אבי רן, לא נכשל וקבע מקרוב את תוצאת המשחק — 1:1. חלוקת נקודות צודקת.

במחצית השנייה היה המשחק נוקשה והשופט רחמים דינצי שלף חמישה כרטיסים צהובים לעברם של מרקוס, איליה, בורניוק וחזן מפ"ת ולבראיילובסקי מחיפה. 2000 צופים חזו במשחק שנערך בפתח־תקווה.

השחקן המצטיין: עופר מזרחי

* הפועל פתח־תקווה: רוני גדבי, קוושווילי, בורניוק, אלון, דוד לוי, איליה, מרקוס (ל. אברהם), חזן, מחפוד (קלמנוביץ), לוין, בסון.

* מכבי חיפה: רן, אוחיון, אלי כהן, קלינגר, מרילי, אבוקרט, ליאור רוזנטל, בראיילובסקי, איתי מרדכי, עופר מזרחי, סלקטר (גבעול).

עמי רוזנברג

בשבת – גביע־הטוטו

בשבת תהיה הפוגה במשחקי הליגה הלאומית בכדורגל. במקומם ייערכו משחקי גביע־הטוטו.

בליגה הלאומית: * בית א': מכבי נתניה — בני־יהודה ת"א; הפועל פ"ת — הפועל ת"א. * בית ב': שמשון ת"א — הפועל כפר סבא; בית"ר נתניה — מכבי חיפה. * בית ג': מכבי יבנה — מכבי פ"ת; בית"ר ת"א — מכבי ת"א. * בית ד': הפועל באר־שבע — מכבי יפו; בית"ר ירושלים — הפועל לוד.

בליגה הארצית: * בית א': הפועל עכו — הפועל חדרה; הפועל יהוד — הפועל ירושלים. * בית ב': בית"ר רמלה — הפועל טבריה; הפועל בית־שאן — הפועל חיפה. * בית ג': הפועל רמת־גן — מכבי עמידר; הפועל דימונה — מכבי שעריים. * בית ד': הכח רמת־גן — הפועל מרמורק; בית"ר נהריה — הפועל חולון.

● הניחוש הנכון

1.	מכבי יפו – מכבי יבנה	2
2.	הפ. באר־שבע – הפ. לוד	2
3.	הפ. כפר־סבא – בית"ר נתניה	1
4.	הפ. ת"א – בית"ר ת"א	1
5.	מכבי ת"א – שמשון ת"א	x
6.	מכבי נתניה – בית"ר י־ם	2
7.	הפ. פ"ת – מכבי חיפה	x
8.	מכבי פ"ת – בני־יהודה	x
9.	הפ. עכו – מכבי שעריים	x
10.	הפ. חיפה – הפ. חולון	x
11.	הפ. י־ם – הפ. חדרה	1
12.	מכבי עמידר – הפ. ר"ג	1
13.	הכח רמת־גן – הפ. בית־שאן	1
14.	בית"ר רמלה – הפ. יהוד	x

המשחק המרכזי

יגאל מנחם: שלושער לא הספיק מול המובילה

בית"ר ירושלים — מכבי נתניה 3:4 (1:3)

מאת דוד בכר

כדאי היה לבוא אתמול לאיצטדיונה החדש של מכבי נתניה. בית"ר ירושלים ומכבי נתניה היו שותפות למשחק כדורגל משובח, מלהיב, עשיר באירועים, שהסב הנאה רבה ל־8000 הצופים. בסיום — 3:4 למובילה מהבירה.

כל מה שמחפש אוהד כדורגל היה במשחק זה. שערים רבים, החמצות, שני "פנדלים", אירועים עוצרי־נשימה ליד שני השערים ומתח רב.

היה זה מסוג המשחקים שיחזירו את הקהל למגרשים. כשם שבית"ר ירושלים ניצחה יכלה התוצאה להיות הפוכה.

פתיחת המשחק היתה סוערת. כבר בדקה ה־6 נכבש השער הראשון, דווקא לזכות מכבי נתניה: יגאל מנחם קיבל מסירה ממרדכי חלפון, ומול השוער יוסי מזרחי בעט שטוח פנימה — 0:1.

היתרון הנתנייתי המפתיע החזיק מעמד דקה אחת בלבד. בדקה ה־7 שיגר יעקב שוורץ מירושלים מסירה קצרה ימינה, לעבר אבי גולדר, שבעט מתוך הרחבה לרשת הגבוהה — 1:1.

פתיחה מהממת.

בדקות אלה היה קצב המשחק ממש מסחרר. הכדור נע מרחבה לרחבה ולא היה ספק שיובקעו שערים נוספים.

בדקה ה־10 החמיץ חנן אזולאי בנגיחה מקרוב, לאחר קרן מסובכת של אורי מלמיליאן, ובדקה ה־12 בחן שלמה שירזי את יכולתו של השוער יעקב בלדב בבעיטה עזה מ־25 מטר; בלדב הדף בקושי רב את הכדור.

בדקה ה־19 כבר — 1:2 לבית"ר: מלמיליאן בבעיטת־עונשין אופיינית, מ־20 מטר, הותיר את השוער בלדב פעור־פה. שער נהדר.

בית"ר המשיכה ללחוץ ללא־הרף על שער נתניה. חסרונו של אלי אוחנה החולה לא הורגש כלל. סמי מלכה, אורי מלמיליאן ושלמה שירזי "חתכו" שוב־ושוב בהגנת נתניה, שחסרה את הבלם המנוסה חיים בר.

בדקה ה־23 יתרון בית"ר לידי מימוש: מלמיליאן הוכשל ברחבה ובעצמו בעט את כדור ה־11. במדוייק לרשת — 1:3.

במחצית השנייה השתפרה מכבי נתניה ללא הכר. רונן גבאי, קשר חוקה, נכנס במקום חיים לוי והחל להניע את התקפת קבוצתו, יחד עם בני לם. בדקה ה־53 אירוע מעניין: חלפון בעט לעבר שער בית"ר ירושלים; הכדור פגע בידו של שירזי; "פנדל" — זעקו ביציעים. השופט אריה פרוסט הורה בתחילה להמשיך לשחק אך בהתערבות הקוון מריק עפרון פסק על בעיטת־11 לזכות נתניה. יגאל מנחם לא נכשל וצימק ל־2:3.

בית"ר ירושלים לא נבהלה מהשער המצמק ויצאה להתקפות במטרה להגדיל את התוצאה ואכן, בדקה ה־65 התפתחה התקפה נאה של האורחים: אבי כהן פרץ באגף ימין, שיגר כדור־רוחב נפלא לסמי מלכה, שמשישה מטר בעט חזק למרכז השער ופנימה — 2:4.

כחלוף שבע דקות שוב צימקה נתניה והעלתה את המתח: בני לם, שהיה פעיל בדקות אלה, הרים כדור לרחבה, ויגאל מנחם נגח תוך כדי זינוק פנימה — 3:4. שלושער פרטי.

בדקה ה־75 ניתנה הזדמנות למכבי נתניה להשוות: רוני לוי הרים כדור לרחבה, ובני לם ניצב לבדו כחמישה מטר מהשער אך בעט מעל המשקוף. עד לסיום לא השתנתה התוצאה.

שפט אריה פרוסט, לעיני 8000 צופים, באיצטדיון מכבי נתניה.

השחקן המצטיין: סמי מלכה

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי (סריסה), אבי כהן, חנן אזולאי, אשש, שירזי, קרוש, שוורץ, מלמיליאן, סמי מלכה, גולדר, וונדרמלן (בוזגלו).

* מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, חיים לוי (גבאי), חסן, מהלוף, בוארון, לוזון, חלפון, לם, יגאל מנחם, רוני לוי.

שער ראשון אתמול בבלומפילד: כדורו של משה סיני מהפועל ת"א חודר לרשת לתדהמת מגיני בית"ר ת"א (1:2). (תצלום: אריה קנפר)

קרייס לא כיבד את דמתי

מכבי ת"א — שמשון ת"א 1:1 (0:0)

לאחר מחצית ראשונה חלשה ביותר בה הוצגה רמה ירודה, התעורר המשחק לאחר ההפסקה בזכות שער מהיר אותו כבש חלוץ מכבי ת"א, משה גריאני (48). השער עורר דווקא את שחקני שמשון שהישוו ל־1:1 ולא היו רחוקים מלנצח.

גדעון דמתי, השחקן המבוגר ביותר במגרש (35), הוכיח לצעירים ממנו כי יש להם מה ללמור. דמתי לחם במשך 90 הדקות, גבר על שומרו הקשוח, חי קרייס, שלא בחל באמצעים לעוצרו, ולא היה רחוק מכיבוש שערים לרשתו של בוני גינצבורג, שוער מכבי ת"א. גם ליגאל הלל, קשר שמשון, היו דקות מצויינות. שניים אלו היו מהבולטים במגרש.

במכבי ת"א היה פעיל משה גריאני, ולעתים גם ארנו לולו ויאיר סנדורי. לאבי כהן המושעה ולמוטי איווניר, שצפו במשחק מהיציע, היו בודאי השגות לגבי יכולת חבריהם. אולם אין ספק שהשניים יכלו לעורר את חבריהם הנידפים, אילו שיחקו בהרכב.

מספר הבעיטות של חלוצי מכבי ת"א לעבר שערו של אבי חדד היה זעום. במחצית הראשונה היו אלה סנדורי (9) ודריקס (13), ואילו במחצית השנייה, לבד משערו של גריאני, סוכן שער שמשון, פעם נוספת רק בדקה ה־90. תעודת עניות להתקפת מכבי ת"א.

מנגד היו חלוצי שמשון מסוכנים בהרבה. אלמלא ההחמצות של הלל, ארביב, דמתי ומזרחי, ומשחק, לעתים גם, של מגיני מכבי ת"א, היתה התוצאה שונה.

בדקה ה־33 נתפס גדעון דמתי בצווארו ברחבת שער מכבי ת"א, ללא תגובת השופט החלש יאיר טילינגר. דמתי היווה אובייקט לפגיעות של חי קרייס. כל מיפגש בין השניים הסתיים כשדמתי נותר שרוע על הדשא.

ההזדמנויות הטובות של שמשון היו בדקה ה־64, כשיגאל הלל בעט מ־35 מטר וגינצבורג הדף בקושי ובדקה ה־75 כשהלל היה קרוב לכיבוש, לאחר חילופי מסירות עם רמתי, שהסתיימו בבעיטה חזקה סמוך לעמוד השער.

בין ההחמצות נכבשו גם שערים. בדקה ה־48 פרץ אז לולו באגף שמאל; תוך כדי ריצה הגביה לראשו של גריאני, שציפה לכדור ומקרוב קבע — 0:1 למכבי ת"א. בדקה ה־66 הושג השוויון: אפרים ארביב קיבל מסירה ממשה זיתון בצד שמאל וללא היסוס בעט מהאוויר לרשת — 1:1.

ארבעה כרטיסים צהובים הונפו לקרייס, סנדורי ודוד אזולאי (מכבי ת"א) וליפתח הלוי (שמשון). 4000 צופים חזו במשחק באיצטדיון בלומפילד.

השחקן המצטיין: גדעון דמתי

מכבי ת"א: גינצבורג, קרמר (איתן לוי), קרייס, מנשה שמעוניב, דוד אזולאי, גולדברג, לולו, גריאני, סנדורי, דריקס, עודד מכנס.

שמשון ת"א: חדד, עובדיה, ברדה, אלי כהן, הלוי, אפרים שמעוניב, יגאל הלל, ארביב, שלמה מזרחי, דמתי, זיתון (יוסי כהן).

יצחק ויסהוף

שאפתנות ויעילות מול הססנות

מכבי יבנה — מכבי יפו 1:3 (1:2)

מכבי יפו בצרות. לעומתה, מכבי יבנה, מעודדת מנצחונה בשבוע שעבר על מכבי פתח־תקוה (2:3), המשיכה במסע ההיחלצות בשניצחה ביפו את מכבי יפו — 1:3.

מכבי יפו פתחה את המשחק בצורה נמרצת והטילה את יהבה על משחק פתוח ושוטף כשבחולייה הקדמית של התקפתה ניצבו דוד אמיגה, עופר דגמי, אלישע ציפרוט ומנשה מזרחי. ואכן, כבר בדקה ה־12 ניתנה ליפו הזדמנות להבקיע, כשנקבעה לזכותה בעיטת־עונשין כ־18 מטר משער יבנה. יוסי לוי הסיט את הכדור לחברו, אמיגה, אבל זה בעט באיזו־מפריע בחוזקה מעל למשקוף.

מכבי יבנה רשמה יתרון ראשון בדקה ה־19, לאחר אירוע מוזר: יבנה תקפה באגף שמאל: שחקן יפואי העיר כנראה דבר־מה לשופט יצחק בן־יצחק; לפתע, נשמעה שריקה שהורתה על בעיטת־עונשין טכנית מקו ה־16 לזכות יבנה. שלושה משחקני יבנה ניצבו ליד הכדור: אורי סלר הסיט לציון יעקב, שנגע בכדור והעבירו לראובן אלקבץ, בלם יבנה, וזה בעט שטוח לפינה הימנית של שוער יפו, נמרוד אברהם — 0:1 ליבנה.

בדקה ה־22 התנהלה התקפה מסוכנת של מכבי יפו באגף השמאלי; עופר דגמי, חלוץ יפו, פרץ לרחבת ה־16 של יבנה, הוכשל על־ידי מנשה עלואה, מגן יבנה, ולשופט לא נותר אלא להורות לעבר הנקודה הלבנה. את בעיטת ה־11 ביצע אלישע ציפרוט ללאדרופי — 1:1.

חלפו ארבע דקות ונקבעה בעיטת־עונשין לזכות מכבי יבנה מימין: ציון יעקב הגביה לרחבה, וצבי גורדון, שהושאל למכבי יבנה ממכבי תל־אביב, התרומם מעל מגיני מכבי יפו ונגח לרשת — 1:2 ליבנה.

מהעבר השני ניתנה בדקה ה־65 הזדמנות־פז ליפו להשוות, כשאמיגה בעט כדור חזק לשער יבנה: הכדור עבר את השוער פרדי לסנר, שהיה מחוץ לשערו וחלפון מיבנה הגיח וחילץ.

בדקה ה־72 נשלף הכרטיס האדום לעברו של עופר דגמי, חלוץ יפו, לאחר עימות עם מנשה עלואה, שומרו האישי. דגמי דחף את מרפקו לצלעותיו של עלואה וגם ירק בפניו. השופט בן־יצחק, שהיה קרוב לאירוע, שלף מייד את הכרטיס האדום לעבר דגמי.

היפואים נראו אומללים. ואכן, בדקה ה־89 הצליחה יבנה להגדיל את הפער ל־1:3 כשצבי גורדון בעט היטב לעבר שער יפו מ־20 מטר; השוער נמרוד אברהם שמט את הכדור, עליו השתלט סלר, שמקרוב בעט לרשת.

שפט יצחק בן־יצחק, לעיני 500 צופים, באיצטדיון גאון ביפו.

השחקן המצטיין ראובן אלקבץ

● מכבי יבנה: לסנר, בוארון, אלקבץ, סלומון, אבי פרץ, עלואה, ציון יעקב, חלפון (אוסמו), ועקנין, גורדון, סלר (שלום לוי).

● מכבי יפו: נמרוד אברהם, סלימן, דניאל, יוסי לוי, מאיר (בהן־צדק), אלקולומבריה, לניאדו, ציפרוט, אמיגה, מנשה מזרחי, דגמי (הורחק).

אלכס קליין

פרץ ניצל מישגה והפתיע

הפועל לוד — הפועל באר־שבע 0:1 (0:1)

קבוצת הפועל באר־שבע, שנחלה הפסד בשבוע שעבר מול בית"ר נתניה (2:1), התקשתה לתקן את הרושם הפגום במשחק־הבית אתמול מול הפועל לוד, בו נוצחה — 1:0.

האוהדים שהגיעו לאיצטדיון הביעו מורת־רוח מהחולשה שמגלים השחקנים בהופעותיהם בשבועות האחרונים. שחקני באר־שבע התקשו לתפקד מול שחקני לוד הנמרצים והשאפתנים.

באר־שבע פתחה את המשחק בצורה יעילה ומעודדת. המארחים היו קרובים להבקעת שערה של לוד, אך שמעון ביטון, בשתי הזדמנויות־פז החטיא, בדקות ה־4 וה־8. כדור ראשון פגע בעמוד, וחזר לשדה ועליו התקשה דב רמלר להשתלט. בפעם השנייה, כאשר הגנת לוד סברה שנפסק בנבדל, המשיך ביטון בריצה לעבר השער, וממרחק של כשישה מטר בעט אך השוער יעקב בנודיס הושיט רגל והציל.

משחקה של באר־שבע אתמול היה שבלוני, חסר דיוק ותכליתיות. שחקני הקבוצה הירבו להגביה כדורי־סרק למרכז רחבת השער, שם לא התקשו נעמן, יצחק בנודיס ושלמה חביב להרחיקם.

שחקני הפועל לוד ביצעו את ההוראות הטקטיות של מאמנם צבי רוזן ונקטו בשיטת ההתקפות המתפרצות. לוד השיגה שער מפתיע. אלי אוזן, במקום להרחיק בדקה ה־30 כדור מחוץ לרחבת שערו, העדיף למסור לשוער מריו זוכוביצקי, שיצא משערו; ויקי פרץ ניצל בלבול ומחוסר הבנה בהגנת באר־שבע ובעט במדוייק לרשת — 0:1.

לוד סגרה את הגנתה, במטרה לשמור על השער, והותירה בחוד רק את רונן הלל. באר־שבע לא מצאה תשובה מוחצת למשחק המגננה של לוד ונאלצה להיכנע.

שיפוטו של גבי לוי, לעיני 3000 צופים, היה מדוייק. לוי שלף אתמול שלושה כרטיסים צהובים לעברם של רפי בן־חמו ויוסי שושני מבאר־שבע וויקי פרץ מלוד.

השחקן המצטיין: אורי בנודיס

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דוירי, אילוז, אוזן (וייצמן), שושני, צרפתי, יובל אוחנה (משה בן־שאנן), חיון, ביטון, רמלר.

● הפועל לוד: יעקב בנודיס, יצחק בנודיס, נעמן, אורי בנודיס, שלמה חביב, שמואל, יעקב הלל, בן־ממט (הרדיש), שרביט, רונן הלל, פרץ (מאיר).

אברהם בר־לב

● ארבעה שייטים מהפועל שרונות־ים עומדים לצאת היום ללאס־פאלמס שבספרד, לשיוט חג־המולד בהולנדי המסורתי. הארבעה בהולנדי המעופש הם: יואל סלע ואלדד אמיר, והצמד השני, גיורא וגמן ושגיא יהלום.

כדורגלנים נעדרו בגלל שפעת

מאת יצחק ויסהוף

כדורגלנים רבים נעדרו אתמול מהרכבי קבוצות הליגה הלאומית והליגה הארצית בעקבות מחלת השפעת.

השפעת הפילה למשכב כדורגלנים ידועים, כמו אלי אוחנה, כוכב בית"ר ירושלים; אריה אלטר ויעקב אקהוויז מהפועל ת"א, וכן כדורגלנים נוספים.

גם השופט יעקב שיינר, שעמד לשפוט במשחק בין הפועל ת"א ובית"ר ת"א בבלומפילד חלה והוחלף.

ארבעה שערים ושפע החמצות

הפועל כפר־סבא — בית"ר נתניה 1:4 (0:2)

הפועל כפר־סבא לא התקשתה לנצח אתמול באיצטדיונה את בית"ר נתניה, 1:4, ובכל זאת ירדה בסיום המשחק מאוכזבת מהתוצאה. כפר־סבא ניצלה רק חלק זעיר מההזדמנויות שניתנו לה.

כבר בפתיחה אותתה כפר־סבא על כוונותיה. לא חלפו ארבע דקות והכדור הראשון נחת ברשת נתניה: נח אינשטיין הגביה כדור־עונשין ואלי יאני התרומם גבוה ונגח מעל לידיו של שמעון לביא לרשת — 0:1.

כפר־סבא המשיכה לתקוף ולהחמיץ. כל זאת עד לדקה ה־37. בדקה זו שלח יצחק מימוני כדור נבדל לסיימון, שמול לביא לא נכשל — 0:2.

גם במחצית השנייה לא השתנתה התמונה וכפר־סבא המשיכה לתקוף. בדקה ה־60 הגדילה את יתרונה כשיאני רחק מקרוב כדור־רוחב, שבעט מאיר נוהר — 0:3.

כפר־סבא הירפתה מעט ובדקה ה־77, באחת ההתקפות הבודדות הוכשל יוסי תשובה, ברחבה, ורובין לא נכשל בכדור ה־11 וצימק ל־1:3.

בהמשך לא ויתרה כפר־סבא, ובדקה ה־86 חתם נוהר את תוצאת המשחק — 1:4.

שפט בני כהן, לעיני 2000 צופים, באיצטדיון בכפר־סבא.

השחקן המצטיין: אלי יאני

● הפועל כפר־סבא: שמיר, ספורטה, מרגון, אופיר בן־חיים, אינשטיין, מימוני, יפה, תמיר בן־חיים, רביבו, סיימון, יאני (בן שיחק נוהר).

● בית"ר נתניה: לביא, מוזה, סאסי, פרוסי (טוביאנה), גולן, יונה, רובין, שמולברג, איצקוביץ (תשובה), עזורית ואדרי.

חיים לוי

מוריס ז'אנו — שוב הושיע

הפועל ת"א — בית"ר ת"א 1:2 (1:0)

אחרי פתיחה כושלת של משחקי הליגה חיסנה אותנו "דוביד" שוייצר למחזור ה־15. אז אמר: "תבואו ותראו את מיקומה ויכולתה של האלופה". אתמול, שני מחזורים לפני סיום הסיבוב הראשון, ראינו את הפועל ת"א גוברת 1:2 על בית"ר ת"א, אבל אם המשחק אמור להיות מפנה ליכולתה של האלופה, צריכים "האדומים" להודות לאלילת־המזל שהביאה להם שלש נקודות בדקה ה־90.

הפועל ת"א היתה אתמול פשוט גרועה. כל מה שעשתה לא היה אפילו קשור למה שנקרא במוגנת המקצועי: כדורגל. מול הפועל ת"א ניצבה קבוצה חלשה כבית"ר ת"א; קבוצה שנראתה מרימה ידיים עוד לפני הפתיחה. בית"ר לא חיפשה את שער הפועל ת"א; היא לא סיכנה אותו, לפחות לא במחצית הראשונה.

אחרי השריקה לפתיחת המחצית השנייה צורף יהודה קצב לחוליית־הקישור של בית"ר, שינוי שהפיח מעט רוח בשורות האורחים והביא לשער השוויון, שכמעט שהספיק לה לנקודת־ליגה, אבל רק כמעט.

הפועל ת"א, גם היא בהרכב חסר, ללא השוער אריה אלטר וללא הבלם יעקב אקהוויז החולים, הצליחה לכבוש ראשונה: משה סיני שלח כדור־עונשין מתוחכם לרשת בדקה ה־13, וזאת לאחר שרחמים עמרן לא הצליח להרחיק אותו. אחר־כך כאילו נרדמו חניכיו של שוייצר ולא הצליחו ליצור מצבים קורצים ליד שער האורחים, עד לדקה ה־42, בה שלח שוב סיני כדור־עונשין מסוכן, שסחט זינוק נאה של השוער אלי ג'רבי, שהדף לקרן.

המחצית השנייה היתה מעט טובה יותר מבחינתה של בית"ר. השוויון הושג בדקה ה־65: יהודה קצב הגביה כדור־קרן שני רצוף שהגיע לברוך ידיר, שניצב לא־מכוסה בקצה השני של הרחבה, ומקרוב רחק פנימה — 1:1.

הפועל ת"א קיבלה את השער כמיקלחת־צוננין. לפתע התעוררה וחיפשה שער־נצחון. וזה אכן הובקע ממש סמוך לשריקה המסיימת של המשחק: אלי כהן שיגר כדור חלש לתוך רחבת שער בית"ר, ומוריס ז'אנו, המושיע, רחק ברגל, ומקרוב קבע — 1:2.

שפט, גרוע מאוד, עובדיה צבי, לעיני 2000 צופים בבלומפילד.

כרטיסים צהובים נשלפו למשה סיני ולרמי ארמה מהפועל ת"א ולניחיאל אבן־צור מבית"ר ת"א.

השחקן המצטיין: מוריס ז'אנו

הפועל ת"א: טליאס, שוקרון, ענור, זאנה, פיונטי (לנדאו), ארמה, אלי כהן, ברנס, סיני, דאנו, שמתאי לוי (מוטא).

בית"ר ת"א: אלי גרבי, בן־נתן, צמח, ידיר, אבן־צור, יוסי מזרחי, עמרן, יחזקאל, נחמיאס, (קצב), זעירא (פז), ירון כהן.

אורי שטינבך

גביע המדינה להפועל ת"א

מתאבקי הפועל ת"א זכו אתמול בגביע־המדינה, לסגנון יווני־רומי, לאחר שצברו בסיכום 58 נקודות, לפני הפועל באר־שבע — 57 נקודות והפועל קרית־חיים — 29 נקודות.

זו השנה השנייה שהפועל ת"א זוכה.

לחשושים בבלומפילד: מה אומר אבי כהן, הבלם המושעה של מכבי ת"א, לחברו לקבוצה בעבר מוטי איווניר, שבא לחופשה מהולנד לישראל. אתמול בבלומפילד. (תצלום: אריה קנפר)

שייע פייגנבוים הוביל קבוצת הבירה לנצחון 7 רצוף

הפועל ירושלים כבר 3 — ניצחה את הפועל חדרה 1:2

שימו לב להפועל ירושלים בליגה הארצית בכדורגל. חניכיו של המאמן שייע פייגנבוים זכו בנצחון שביעי רצוף, מאז החל לאמן את הקבוצה, במאבק־צמרת אתמול בימק"א על הפועל חדרה — 1:2.

הפועל ירושלים ניצלה את תוצאות התיקו בשני משחקי צמרת נוספים: הפועל חיפה — הפועל צפריירים חולון 1:1; הפועל עכו־מכבי שעריים 0:0.

בדרבי רמת־גני גברה מכבי רמת־עמידר על הפועל רמת־גן — 0:1.

הפתעה בטבריה: קבוצת התחתית של בית"ר נהריה ניצחה את הפועל טבריה — 1:2.

הכח רמת־גן, עם מאמנה החדש בן־חור מזרחי, זכתה בנצחון סיום על הפועל בית־שאן — 0:1, ובית"ר רמלה נפרדה בתיקו 0:0 עם הפועל יהוד.

רק משחק התחתית ברחובות, בין הפועל מרמורק והפועל דימונה, נדחה בגלל בוץ במגרש.

יום של תיקו בצמרת: הפועל חיפה – הפועל חולון 1:1; עכו – שעריים 0:0 ★ עמידר – הפועל ר"ג 0:1 בדרבי

ליגה א'

דרום

● אשקלון: הפועל אשקלון־הפועל קרית־אונו 0:1 (0:1). יואל מסוארי, שחקנה הוותיק של הפועל אשקלון.

הנחיל אתמול הפסד ליגה שני ברציפות למוליכת הטבלה, הפועל קרית־אונו, בשער־נצחון שכבש בדקה ה־40. שפט שמעון לוי, לעיני 400 צופים.

● בת־ים: הפועל בת־ים—הפועל קרית־מלאכי 1:1 (0:1). השער לבת־ים: משה עובדיה (38). לקרית־מלאכי: דן גומברג (60). שפט סבע מרטור, לעיני 300 צופים.

● אזור: הפועל אזור־בית"ר באר־שבע 3:3 (2:1). לאזור כבשו: שלום אחיאל (8) וסמי הוד (55, 56). לבאר־שבע: חוטי (9); בסיס (45) ועטיה (61). שפט ציון אילוז, לעיני 50 צופים.

● ירוחם: הפועל ירוחם־הפועל ראשל"צ 1:3 (1:2). כבשו להפועל ירוחם: סמי לוגסי (6) ואלון אפריאט (42, 85). לראשל"צ: רמי לוי (11, בבעיטת־11 מטר). שפט קרוצ'י, לעיני 200 צופים.

● חולון: לזרוס חולון—הפועל בית־שמש 1:2 (0.0). שערים לחולון: יחזקאל דעבול (60) וכלימי שרביט (87). לבית־שמש: שמואל שמואלי (90). שפט מימון אסוליך, לעיני 200 צופים.

לא נערכו בגלל מגרשים בוציים: הפועל אור־יהודה—מכבי קרית־גת; הפועל רמת־השרון—הפועל רמלה.

הטבלה הדרומית
(לאחר המחזור הי"ג)

1.	הפועל קרית־אונו	5־16	18
2.	הפועל בת־ים	5־13	19
3.	הפועל אשקלון	6־12	18
4.	הפועל בית־שמש	13־16	14
5.	הפועל ראשל"צ	15־21	13
6.	הפועל אזור	13־16	13
7.	מכבי קרית־גת*	9־10	13
8.	הפועל קרית־מלאכי	6־10	13
9.	הפועל רמלה*	10־10	11
10.	הפועל ירוחם	17־16	11
11.	לזרוס חולון	18־12	10
12.	הפועל רמת־השרון*	14־7	8
13.	הפועל אור־יהודה*	11־8	7
14.	בית"ר באר־שבע	23־12	7

*משחק חסר.

צפון

● טירת־הכרמל: מכבי עפולה־הפועל טירת־הכרמל 0:1 (0:0). שער־הנצחון הובקע מרגלי יצחק לוי (47). שפט שמואל הרשטיין, לעיני 100 צופים.

● נתניה: הפועל קרית־אתא־הפועל טייבה 0:2 (0:1). שערים לקרית־אתא: אברהים חורי (20) ועמר (90). שפט מאיר בנישתי, לעיני 500 צופים.

● נצרת: מכבי אחי נצרת—הפועל רעננה 1:1 (0:0). לרעננה הבקיע: יוסי גיטלמן (61). לנצרת: חמוה אבו־ליל (67). שפט סיימון דנן, לעיני 1000 צופים.

● חיפה: בית"ר חיפה־מכבי טמרה 0:0. עמר מטמרה הורחק (86). שפט אמנון הויזמן, לעיני 300 צופים.

● טירה: הפועל טירה־מכבי אור־עקיבא 0:0. שפט יעקב לוי, לעיני 1000 צופים.

שני משחקים לא נערכו בגלל מגרשים בוציים: מכבי חדרה־הפועל עליה כפ"ס; הפועל בני־טמרה־הפועל קרית־שמונה.

הטבלה הצפונית
(לאחר המחזור הי"ג)

1.	הפועל רעננה	8־13	18
2.	בית"ר חיפה	10־17	16
3.	מכבי חדרה*	6־13	15
4.	מכבי טמרה	8־14	15
5.	הפ. ק. שמונה*	8־11	14
6.	מכבי עפולה	9־10	13
7.	הפ' בני־טמרה*	10־11	12
8.	מכבי נצרת	10־10	12
9.	הפועל טירה	13־12	12
–.	הפועל ק. אתא	13־12	12
11.	הפועל טייבה	20־12	11
12.	מכבי אור־עקיבא	12־6	10
13.	הפ' טירת־הכרמל	18־18	8
14.	עליה כפר־סבא*	18־11	8

*משחק חסר

הפועל חיפה — הפועל חולון (0:1) 1.1

שני שערים, 10 דקות מהפתיחה, ו־10 דקות מהסיום, הביאו לתיקו 1:1 במיפגש הביתי של הפועל חיפה מול הפועל חולון.

כתבנו יוסף גלזר מדווח על יתרון חולוני, שבא לידי ביטוי בשני כדורים למשקוף (!) שער הפועל חיפה מרגלי נסים חלפון (12) ומראשו של יוסי עמרני (63).

הפועל חיפה הוליכה לאחר פתיחה טובה — 0:1, משער שנכבש בדקה ה־10. דוד לוי בעט כדור־עונשין ממרחק של 22 מטר הישר לרשת.

חולון, שהיתה עדיפה במחצית השנייה, תקפה בראשות מאיר יעקבי, ובדקה ה־80 הגיעה עדיפותה לידי ביטוי, כשארז שקורקה דחק מקרוב לרשת — 1.1.

שפט משה אשכנזי, לעיני 2500 צופים, בקרית־אליעזר.

הפועל ירושלים — הפועל חדרה (1:1) 1:2

מי יעצור את חניכיו של שייע פייגנבוים מהפועל ירושלים? התשובה בשלב זה קשה. אתמול השיגו הירושלמים נצחון שביעי רצוף, והפעם 1:2 על קבוצת הצמרת של הפועל חדרה.

ריפעת טורק היה גיבור־נצחון הפועל ירושלים. טורק, במשחקו הנייד והפעלתני, כבש את השער הראשון כבר בדקה ה־7. מרדכי ועקנין, הפועל ירושלים, הוכשל ברחבת שער חדרה. השופט יצחק רוזנברג פסק על כדור־11 וטורק בעט בדייקנות פנימה 0:1.

חלפו חמש דקות ועמי אלחדד מחדרה הצליח להשוות לאחר התקפה מתפרצת של קבוצתו.

במחצית השנייה ניכר יתרון להפועל ירושלים, ובדקה ה־52 קבע אלי שכטר — 1:2, בנצלו כדור־רוחב של המגן־תוקף, יוסי תא־שמע.

בדקת הסיום נרשמה גם הרחקה: שמואל מחדרה הורחק לאחר שעלב בשופט רוזנברג.

1000 צופים חזו במשחק שנערך במגרש ימק"א.

הכח ר"ג — הפועל בית־שאן (0:0) 0.1

בן־חור מזרחי, מאמנה החדש של הכח רמת־גן, הצליח לזכות אתמול בנצחון בבכורה בליגה הארצית, כשקבוצתו גברה על הפועל בית־שאן — 0:1, משער שכבש עופר צעירי שלוש דקות לסיום.

על־אף עדיפותה של הכח לא בעטו חלוציה מספיק לעבר שער בית־שאן. כלם בית־שאן, שאול אוחנה, שימש כתחנה אחרונה עד לדקה ה־87. בדקה זו ניצל צעירי טעות בהגנת בית־שאן ומקרוב כבש את שער־הנצחון.

שפט יצחקי יחבס, לעיני 200 צופים, באיצטדיון וינטר.

מכבי עמידר — הפועל רמת־גן (0:0) 0:1

בדרבי של רמת־גן הוכיחה מכבי רמת־עמידר כי היא עדיפה על הפועל רמת־גן, בשניצחה 0:1, במשחק מהיר ועשיר באירועים.

כתבנו יוסף הכם מדווח על יתרון קל לרמת־עמידר שהניב שער נצחון בדקה ה־55. לאחר התקפה מתוכננת היטב ניצל שמעון תמם רפיון בהגנת הפועל ר"ג, ומקרוב הכניע את השוער ג'ילדרי.

הזדמנות להגדיל את התוצאה ניתנה לעמידר בדקה ה־64. השופט צבי שריר פסק על כדור־11, לאחר הכשלתו של עופר סרוסי. עופר מזרחי בעט וג'ילדרי הדף.

בדקה ה־89 נעץ שלום רחמים, השחקן הטוב במגרש, כדור אדיר במשקוף שער הפועל רמת־גן בבעיטת־עונשין מ־18 מטר.

רק 400 צופים חזו במשחק שנערך במגרש מכבי רמת־עמידר.

ארצית

(אחרי המחזור הי"ג)

1.	הפועל חיפה	9־19	23
2.	הפועל חדרה	14־20	22
3.	הפועל ירושלים	15־17	22
4.	הפועל יהוד	14־17	21
5.	מכבי שעריים	7־13	20
6.	הפועל חולון	8־13	20
7.	הפועל עכו	13־16	20
8.	מכבי עמידר	13־11	20
9.	הפועל טבריה	18־19	17
10.	בית"ר רמלה	14־12	17
11.	הפועל רמת־גן	10־6	16
12.	הפועל בית־שאן	16־12	15
13.	הכח רמת־גן	16־9	14
14.	בית"ר נהריה	11־7	11
15.	הפועל מרמורק*	20־13	11
16.	הפועל דימונה*	13־7	8

* משחק חסר.

בית"ר נהריה — הפועל טבריה (1:1) 1:2

ראובן הלד, שחקן־הרכש החדש של בית"ר נהריה, פרע אתמול שטר ראשון בנצחון החיוני המפתיע של חבריו — 1:2 על הפועל טבריה.

הלד כבש את שני השערים לזכות הכריה, אם־כי את השער הראשון במשחק הבקיעו דווקא שחקני הפועל טבריה. עמוס ברטר קבע כבר בדקה ה־3 — 0:1, בתום עירבוביה.

ראובן הלד הפעלתן השווה בדקה ה־30, לאחר שניצל טעות בהגנת טבריה — 1:1.

עשר דקות לסיום הצליח הלד, במבצע אישי מבריק, לקבוע את תוצאת המשחק — 1:2.

התוצאה מקפחת את שחקני הפועל טבריה ששלטו לכל אורך המחצית השנייה. רק יכולתו המעולה של שוער נהריה, צדוק אברהמי, מנעה מהם לכבוש שערים.

שפט שלמה יוסף, לעיני 500 צופים, בטבריה.

הפועל עכו — מכבי שעריים 0:0

במשחק שקול וחלש נפרדו קבוצות הפועל עכו ומכבי שעריים בתיקו ללא שערים.

1000 הצופים חזו ביתרון קל של מכבי שעריים, אולם חלוציה, אלי כהן ושמחה גר, לא יכלו להכניע את גיבור המשחק, שוער עכו, גיורא אנטמן.

בדקה ה־70 הורחק אלי צביאלי, בלם עכו, לאחר שפגע ללא כדור בשחקן יריב.

שפט יוסף דיאמנט, לעיני 1000 צופים, בעכו.

בית"ר רמלה — הפועל יהוד 0:0

במשחק משעמם וירוד נפרדו בית"ר רמלה והפועל יהוד בתיקו ללא שערים. שתי הקבוצות חימרו על משחק הגנתי ומי שסבל מכך היו 400 הצופים.

ורק מגן רמלה, יצחק קאו, התעלה כשתמך רבות בהתקפות קבוצתו, אך לא קיבל סיוע מחבריו.

● ההתאחדות הבין־לאומית בכדורגל (פיפ"א) הודיעה כי היא מתכוונת לבטל את כל מקומות העמידה באיצטדיונים בהם ייערכו משחקים מוקדמים לקראת הגביע העולמי בשנת 1994. הדבר יעשה כך כדי להילחם בחוליגניזם.

מאבקים מעניינים במחזור הליגה הלאומית – הערב

עימות תחתית בחיפה
שני משחקים ביד־אליהו

הדרוקרב בתחתית, בין קבוצות הפועל חיפה ומכבי רמת־גן, ברוממה, ירתק הערב, במחזור ה־15 בליגה הלאומית בכדורסל. שני משחקים יהיו ביד־אליהו: בית"ר ת"א נגד הפועל ת"א (6.45), ומכבי ת"א מול מכבי חיפה (8.30).

קבוצת הפועל חולון תעלה לבירה למשחק עם הפועל ירושלים; הפועל הגליל־העליון תבוא ליהוד למיפגש עם הפועל רמת־גן, ובגבת יתמודדו קבוצות הפועל איתן גבת ואליצור נתניה.

● קבוצות הפועל חיפה ומכבי רמת־גן, שיתמודדו הערב ב־8 בהיכל־הספורט ברוממה, צמודות בטבלה כשלכל אחת מהן 18 נקודות. השתיים נאבקות נגד ירידה. לכן יש משמעות מיוחדת לתוצאות הערב. הפועל חיפה, שנוצחה ע"י יריבתה בסיבוב הראשון (91:80), תשתדל לנצל את ביתיותה בעוד שמכבי רמת־גן תעשה כל מאמץ לחזור עם שתי הנקודות.

● הפועל ת"א, עדיין ללא מייק לארגי, תקיים הערב ב־6.45 ביד־אליהו דרבי־זוטא נגד בית"ר ת"א, אותה ניצחה בסיבוב הראשון 73:86. בית"ר ת"א היא היחידה בליגה הלאומית שמעודה לא גברה על הפועל ת"א. הערב תשתדל "לעשות היסטוריה" ולנצל את הרכב החסר של יריבתה. על הפועל ת"א להיזהר משני שחקניה המצויינים של בית"ר, רון דייויס ודויט ג'ונס.

● במשחק נוסף ביד־אליהו (8.30) תארח מכבי ת"א את מכבי חיפה. הבדלי האיכות בין שתי הקבוצות יורגשו היטב במשחק. מכבי ת"א, שהתאמצה בסיבוב הראשון כדי לגבור על החיפנים ברוממה (76:80), תשיג נצחון קל.

● ההפסדים רודפים בשבועיים האחרונים אחרי הפועל חולון שתשחק באולם במנחת בבירה (8) נגד הפועל ירושלים. לשני היריבים שאיפות מנוגדות: חולון תבקש להישאר בצמרת וירושלים תנסה להפתיע כדי להימלט מהתחתית. מאבק שקול. הירושלמים ישתדלו לנצל את אולמם ולאזן את העדיפות האיכותית של החולונים, שניצחו בסיבוב הראשון — 75.91.

● כדורסלני הפועל הגליל־העליון, שחגגו בסוף השבוע נצחון ברבע־הגמר בגביע על קבוצת הצמרת של הפועל חולון (76.84), ישחקו ב־8.30 ביהוד, נגד סוגרת הטבלה, הפועל רמת־גן. מצבם של המארחים בכי־רע. הם כבר עם "רגל אחת" בארצית, אך אין להניח שיקלו על יריביהם העדיפים מהגליל, שניצחו בסיבוב הראשון — 94:108.

● קבוצת הפועל איתן גבת מהתחתית, שתארח ב־8 באולמה את קבוצת הצמרת של אליצור נתניה, תיאלץ, קרוב לוודאי, להניף דגל־לבן. הנתניינים יבואו כפייבוריטים. רק התעלות־שיא של גבת תוכל לאזן את המאבק. בסיבוב הראשון — 94:107 לאליצור נתניה.

אפרתי וגרומי הצטיינו

השחיינית עירית אפרתי ממכבי ת"א קבעה את התוצאה השנייה בטיבה לגילאי 10 ב־100 מטר חזה — 1:17.4 דקה.

ההישג נקבע במפעל השחייה המסורתי לזכרו של אריה קרני, שנערך בחולון, בסיומו זכתה מכבי ת"א בגביע לצמיתות.

כדורסל

● הערב: בליגה הלאומית: הפועל איתן גבת — אליצור נתניה; הפועל רמת־גן — הפועל הגליל־העליון; מכבי ת"א — מכבי חיפה; בית"ר ת"א — הפועל ת"א; הפועל חיפה — מכבי רמת־גן; הפועל ירושלים — הפועל חולון.

● רביעי: בליגה הלאומית: הפועל ת"א — מכבי ת"א; אליצור נתניה — הפועל ירושלים; הפועל חולון — הפועל חיפה; מכבי רמת־גן — בית"ר ת"א; מכבי חיפה — הפועל רמת־גן; הפועל הגליל־העליון — הפועל איתן גבת.

הטבלה הלאומית
(אחרי 14 מחזורים)

1.	מכבי ת"א	1151־1501	28
2.	הגליל־העליון	1235־1300	24
3.	אליצ.נתניה	1282־1375	24
4.	הפועל ת"א	1199־1224	23
5.	הפועל חולון	1224־1285	23
6.	בית"ר ת"א	1267־1206	21
7.	מכבי חיפה	1237־1268	21
8.	מכבי ר"ג	1303־1236	18
9.	הפועל י־ם	1281־1223	18
10.	הפועל גבת	1298־1184	18
11.	הפועל חיפה	1305־1213	18
12.	הפועל ר"ג	1459־1226	16

אורתז ניצחה בליגה
ז'אלגיריס הפסידה בפליי־אוף

נצחון נוסף השיגה אלופת צרפת בכדורסל, אורתז, כשגברה בליגה הצרפתית על ליכוז' — 86:112.

אורתז, יריבתה של אלופת ישראל, מכבי ת"א, ב־7 בינואר, בצרפת, מוליכה כיום בראש טבלת הליגה בארצה.

יריבה נוספת של מכבי ת"א, אלופת ברה"מ, ז'אלגיריס קובנה, נחלה הפסד נוסף במשחקי הפליי־אוף בברה"מ כשנוצחה ע"י קבוצת מינסק — 86:72. הענק סבוניס שבר במשחק זה בפעם התשיעית בקריירה שלו את לוח הסל.

פילדלפיה הנחילה תבוסה צורבת לבוסטון 100:122

אלופת ליגת האן. בי. איי., הבוסטון־סלטיקס, נחלה בסוף השבוע תבוסה 122:100 מידי כדורסלני פילדלפיה־76.

מייקל ג'ורדאן שוב קלע מעל 40 נקודות, הפעם קלע ג'ורדאן 41 נקודות לסל אינדיאנה־ספיירס, והוליך את חבריו משיקאגו לנצחון — 88:97.

בסוף השבוע התקיימו שני מחזורים באן.בי.איי. לוס־אנג'לס לייקרס גברו על פורטלנד 115:131 (ביירון סקוט קלע 27 נקודות למנצחים); מילווקי ניצחה את אטלנטה — 95:104 (סיקמה — 18 נקודות למנצחים); ואשינגטון בולטס — גולדן־סטייט 110:128; ניו־ג'רסי נטס — ניו־יורק ניקס 93:94; סיאטל סופרסוניקס — יוסטון־רוקטס 100:114; סקרמנטו — לוס־אנג'לס קליפרס 113:117; דטרויט — סאן־אנטוניו 84:114; קליבלנד — יוטה־ג'אז 128:134; דאלאס — דנבר 118:141; סיאטל — פניקס 106:108; פורטלנד — יוסטון 112:115.

אילן חיפה ויפו בראש

קבוצת הכדורסל של אילן חיפה מוליכה בראש טבלת הליגה הלאומית בכדורסל לנכים, מחוז הצפון.

בסוף השבוע גברו כדורסלני אילן חיפה על אילן עפולה — 30:59.

במחוז הדרומי עלתה לפיסגה אילן יפו, שגברה על אילן לוד — 46:59, לאחר 23:25 במחצית.

"ד"ר ויליאמס" הגיע
עזרה ראשונה לוייט...

מאת אביהו שטירא

תאונת־דרכים בה התנגשה מכוניתו של טרי וייט, שחקנה הזר של הפועל הגליל־העליון, גרמה לחרס מוחלט של המכונית בה נהג הכדורסלן שחום־העור ולפציעתו הקלה.

המקרה אירע אור ליום שישי, מייד לאחר נצחון הגליל־העליון על הפועל חולון, ברבע־גמר גביע־המדינה. וויט יצא לת"א לבקר את חברו הטוב, ארל וויליאמס, המתגורר במלון "רמאדה".

בשעה אחת אחר־חצות לערך, הגיע וויט לצומת זכרון־יעקב, שם התנגש חזיתית ברכב שהגיע מולו. וויט, שנפגע ברגלו ובידו, הצליח להגיע למלון רמאדה, שם קיבל טיפול ראשוני מ...ארל וויליאמס.

נראה כי וייט ייטול הערב חלק במשחק קבוצתו נגד הפועל רמת־גן.

שחקן אחר של הגליל שספק אם ישחק הערב הוא שמואל זיסמן, שלא החלים כליל ממחלת השפעת שלו.

כתבנו יצחק ויסהוף מוסיף כי אמו של ארל וליאמס עומדת להגיע לישראל. וליאמס הודיע לכל מכריו כי הוא ואמו יורדים לאילת למשך שבוע ימים. ולפיכך חבל לחפשו במלון רמאדה.

ארסנל הגדילה את הפער
ניצחה את לוטון 0:3

קבוצת ארסנל הגדילה בשבת את הפער בצמרת הליגה האנגלית בכדורגל לאחר שניצחה במחזור ה־20 את לוטון — 0:3, כשכל השערים הובקעו תוך 20 הדקות האחרונות על־ידי קווין, אדמסון והייס.

צ'ארלי ניקולאס חידש את הופעתו בארסנל כשנכנס במחצית השנייה כמחליף.

לארסנל, בראש הטבלה, 41 נקודות, ומקדימה ב־5 נקודות את נוטינגהאם־פורסט שסיימה 0:0 עם סאותהמפטון.

שתי נציגות ליברפול צועדות יחד במקום השלישי, עם 35 נקודות כל אחת. אברטון הכניעה את וימבלדון — 0:3, משעריהם של סטיבנס, שידי והית, בעוד ליברפול יצאה ללונדון וסיימה גם 0:0 עם צ'ארלטון.

מחצית מהמשחקים התקיימו בלונדון. בדרבי הלונדוני ניצחה טוטנהאם את האחרונה בטבלה, צ'לסי — 0:2. את שני השערים הבקיע קלייב אלן, שהעלה את מאזנו ל־24 שערים, ומוליך בטבלת מלך־השערים.

הדרבי הלונדוני השני בין וסטהאם וקווינס־פארק־ריינג'רס הסתיים בתיקו 1:1.

מנצ'סטר־יונייטד ניצחה במגרשה את לסטר — 0:2, כשאת השערים הבקיעו קולין גיבסון ופרנק סטייפלטון.

יתר המשחקים הסתיימו בתיקו: אוקספורד — אסטון־וילה 2:2, ווטפורד־נוריץ' 1:1.

שני המשחקים הנוספים שישלימו את המחזור ה־20 יתקיימו ביום ראשון בין קובנטרי ומנצ'סטר־סיטי, ובין שפילד־וונדרסדיי וניוקאסל.

הליגה האנגלית

1.	ארסנל	20	10־34	41
2.	נוטינגהאם	20	27־42	36
3.	ליברפול	20	22־39	35
4.	אברטון	20	19־34	35
5.	טוטנהאם	28	23־28	32
6.	לוטון	20	19־22	32
7.	וסטהאם	20	32־31	31
8.	נוריץ'	20	30־28	31
9.	שפילד	19	29־34	29
10.	קובנטרי	18	14־17	29
11.	וימבלדון	20	25־26	28
12.	ווטפורד	20	28־35	26
13.	אוקספורד	20	34־24	25
14.	סאותהמפטון	19	39־34	24
15.	מנצ'סטר־יונייטד	20	25־25	22
16.	ניוקאסל	19	29־23	21
17.	קווינס פארק	20	26־19	21
18.	לסטר	20	32־22	20
19.	צ'רלטון	20	30־19	20
20.	אסטון־וילה	20	43־27	20
21.	מנצ'סטר־סיטי	19	26־19	18
22.	צלסי	20	39־19	16

הצטמק הפער בסקוטלנד

בסקוטלנד צימצמה דנדי־יונייטד את הפער בינה לבין סלטיק בצמרת ל־4 נקודות, לאחר שניצחה את הארטס — 1:3.

המשחק המרכזי בין סלטיק ואברדין הסתיים בתיקו 1:1, לאחר שהאלופה הוליכה משערו של מקאנלי ואברדין השוותה על־ידי מילר.

לסלטיק בראש הטבלה, 40 נקודות מ־25 משחקים, לפני דנדי־יונייטד ־ 36 וריינג'רס, שניצחה בחוץ את האחרונה בטבלה, האמילטון 0:2 — 74 נקודות.

תוצאות נוספות: — מארוול — היברניאן 0:1, סנט־מירן — קליידבנק 1:3.

גביע־אירופה בשחייה לגרמניה

מערב גרמניה זכתה בגביע־אירופה בשחייה בתחרות שהתקיימה במאלמה, שבדיה. המערב־גרמנים הופיעו ללא כוכבם מיכאל גרוס.

מערב־גרמניה צברה 116 נקודות, לפני שבדיה — 95 נקודות וברה"מ — 90.

מזרח־גרמניה נטלה את הבכורה בין הנשים כשצברה 104 נקודות, והקדימה ב־2 נקודות את מערב־גרמניה.

פינלנד – ברה"מ 2:3

פינלנד חוללה הפתעה במשחקי גביע־איזווסטיה, המתקיימים במוסקבה בהשתתפות הנבחרות הטובות בהוקי־קרח בעולם. שני צחה את אלופת העולם ברית־המועצות — 2:3.

אחר־כך הפסידה פינלנד לשבדיה — 2:0, וסיימה בתיקו 5:5 עם צ'כוסלובקיה.

נבחרת האיגרוף של קובה השיגה את נצחונה ה־13 על ארה"ב, כשהכניעה אותה בשיעור 2:7.

אוברקוביץ הציע טורניר חג־מולד

יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ, שב ביום שישי מסיור עבודה באירופה.

אוברקוביץ ציין כי נפגש עם מזכ"ל פיב"א, בורה סטנקוביץ', והציע לו לקיים, החל מהשנה הבאה, טורניר חג־המולד לנבחרות בישראל.

אוברקוביץ הוסיף כי סיכם עם ההתאחדות הצרפתית על ביקור נבחרת ישראל, לקראת אליפות אירופה, דרגה א' ביוון.

יו"ר האיגוד הדגיש כי פעל למען שיתוף נבחרת הנשים של ישראל בטורניר במערב־גרמניה.

סיוף

כץ, פריצקי וליפסיקיס זכו בתארים

נועם כץ מעכו זכה אתמול באליפות הנוער של הפועל בסיוף, במקצוע הרומח, לאחר שגבר בגמר על אלדר פוקר ממרום־הגליל — 8:10.

שלישי היה אבי עבודי מכפר־סבא.

באליפות הנערות זכתה לילך פריצקי מעכו, שניצחה את גלית רם מכפר־סבא — 6:8. שלישית היתה מיכל קורן מכפר־סבא.

באליפות הדקר זכה בני ליפסיקיס מאשקלון, שגבר על כרמי הלחמי מפ"ת — 5:10. שלישי היה גל ויקטור מפ"ת, שגבר על אחיו, זאב ויקטור — 7:10.

המעפיל, קרית־אתא, מטה אשר ומכבי חיפה – בחצי־הגמר

כדורעף

מאת יצחק ויסהוף

לא היו הפתעות במשחקי רבע־גמר גביע־המדינה בכדורעף שהתקיימו אמש. שתי הקבוצות המובילות של הכדורעף הישראלי כיום, הפועל המעפיל עין־החורש והפועל מטה־אשר, עשויות להתמודד במשחק־הגמר, שעשוי להיות קלאסי, אם, כמובן, יגברו בשלב חצי־הגמר על יריבותיהן, הפועל קרית־אתא ומכבי חיפה.

* הפועל המעפיל/עין־החורש לא התקשתה לגבור בחוץ על הפועל העוגן — 0:3 (5:15, 3:15, 11:15). כששני הבין־לאומיים של המעפיל, אליעזר כגן ושמאי גלזר, היו משכמם ומעלה. בקבוצת העוגן בלט אורי שלם. שפטו: אמנון נשר ואבי איזיקוביץ.

* הפועל מטה־אשר גברה על קבוצת הליגה הארצית, הפועל איחוד עירון — 1:3 (7:15, 15:12, 6:15, 1:15), במשחק שארך 70 דקות. שפטו בנדזור ואברי (רוביסיה) כמאל, במשחק שהיה בקיבוץ ברקאי.

* קבוצה ארצית נוספת שניסתה לעמוד בכבוד מול קבוצה לאומית היתה מכבי פ"ת, מצמרת הליגה הארצית. כתבנו בפ"ת משה רוזנברג מוסר כי הקבוצה המקומית נכשלה מהתרגשות וממתח מיותר.

מי נגד מי בחצי־הגמר

* הפועל קרית־אתא – הפועל המעפיל/עין־החורש.
* הפועל מטה־אשר – מכבי חיפה.

קרית־אתא המנוסה ניצחה — 0:3 (7:15, 7:15, 10:15). עופר שפאק וירון טרייבנר הצטיינו בשורות קרית־אתא ואילו בפ"ת התעלו יורם דוידש וזאב בוטבניק. שפט עזרא כהן, באולם בית־ספר ברנר בפ"ת.

* המשחק השקול ביותר היה באולם הפועל ת"א. מכבי חיפה גברה על הפועל רמת־אביב — 2:3 (13:15, 15:9, 15:8, 10:15, 7:15). המשחק שלא התעלה לרמה גבוהה נמשך למעלה משעתיים וחצי.

בשורות מכבי חיפה בלטו: יוסי פריימן והמאמן־שחקן רובי פרידמן. ברמת־אביב התעלה יוסי ליפשיץ. שפטו נתי הר ואלכס צ'יסמריה.

בת־ים הובסה בכפר־סבא 3:0

במשחק־השלמה בליגה הלאומית בכדורעף הביסה הפועל כפר־סבא באולמה את האלופה, הפועל בת־ים — 0:3 (3:15, 6:15, 6:15).

ריקארדו קנטרוביץ וגיל פישל בלטו בין המנצחים, במשחק שארך 65 דקות. בהפועל בת־ים אין לציין שחקן כלשהו.

יונסי וקשנסקי – אלופים

קליעה

יצחק יונסי מהפועל אשקלון זכה אתמול באליפות הפועל בקליעה ברובה אויר, לאחר שצבר 580 נקודות, לפני הוותיק חנן קריסטל מהפועל ת"א — 568 נקודות וגיא סטוריק מהפועל ירושלים — 565 נקודות.

בתחרות לנשים ניצחה חני קשנסקי מהפועל חיפה — 372 נקודות, לפני גילה זארה מהפועל פ"ת — 367.

באליפות הנוער זכה מרדכי וייס מת"א — 375 נקודות.

בסיכום הקבוצתי הקדימה הפועל ירושלים — 1660 נקודות, את הפועל ת"א — 1659 נקודות והפועל חיפה — 1644 נקודות. האליפות נערכה בת"א.

השעון נעצר...

כל אלה שחזו במירוץ מרתון־טבריה הופתעו לראות את השעון האלקטרוני נעצר על 2:21.42 שעות כאשר המנצח, יאיר קרני מהפועל עמק־חפר, הדביק את המטרה, בעוד שהזמן הרשמי שנמסר ע"י הוועדה המארגנת, היה 2:23.12 שעות.

התברר כי דווקא בגמר חלה תקלה בשעון שנעצר עוד לפני שקרני חצה את קו המטרה.

נוער

גם הנוער: בית"ר ירושלים־נתניה 0:1

אלופת השנה שעברה בליגה הלאומית לנוער בכדורגל, הפועל פתח־תקוה, הנחילה אתמול הפסד במחזור הי"3 לקבוצת־הצמרת של מכבי חיפה — 0:2.

קבוצת מכבי פ"ת, למרות שלא שיחקה, ממשיכה להוליך בטבלת הליגה. משחקה של מכבי פ"ת נגד בני־יהודה נדחה, כמו גם המשחק בין הפועל ת"א והפועל חדרה, בגלל מגרשים בוציים.

במשחקים ששוחקו הושגו התוצאות: מכבי יפו־נווה־יוסף־הפועל חיפה 0:5; הפועל באר־שבע־הפועל חיפה 0.1; הפועל כפר־סבא־הפועל ירושלים 0:1; מכבי ת"א־הפועל רמת־גן 2:2; בית"ר ירושלים־מכבי נתניה 0:1.

● ארנולד מוירן, בן ה־35, קשרה של קבוצת אייאקס אמסטרדם, אלופת הסיבוב הראשון בהולנד, הוזעק לסגל הלאומי של ארצו כדי לשחק היום, נגד קפריסין, במוקדמות גביע־אירופה לנבחרות.

טניס

שבדיה הכניעה את ישראל

נבחרת הנוער של ישראל בטניס נוצחה ע"י נבחרת החזקה של שבדיה — 3:0. היה זה בתחרות סאן־שיין, שהיא אליפות העולם הבלתי־רשמית לנוער, עד גיל 18.

אנדריקסון גבר על רביב וידנפלד — 2:6, 1:6, זייבר ניצח את חיים צינן — 4:6 4:6 ובזוגות ניצח הצמד השבדי את רביב וידנפלד ובועז מרנשטיין — 4:6, 6:7.

בבית־התנחומין לנערות, בגביע קונטיננטל, ניצחה ישראל את בלגיה — 1:2. זהבית גלאון נוצחה ע"י גלקים — 1:6, 6:4, יעל סגל גברה על הפלמן 2:6, 3:6, וזהבית גלאון וענת ואורון ניצחו במשחק המכריע כזוגות את הצמד הבלגי — 4:6, 0:6.

התחרויות התקיימו במיאמי־ביץ'.

מאחורי הקלעים

כפר־סבא תזכה באליפות...

מוט'לה מנהל רומן עם נתניה ● בודניוק לא ויתר ● לארגי: ראיון בעברית ● כדורסלני הלייקרס מלוס־אנג'לס יצדיעו לכדורעפני ישראל ● הבקיע 43 שערים בליגה לנוער ● יאיר קרני – עידן חדש בגיל 35

* * * כפר־סבא תהיה אלופת הכדורגל — קובע מרדכי חביב. כיצד? כמעט בכל קבוצה הנמצאת בצמרת ישנו נציג כפר־סבאי. עובדות? בבקשה. מאמן המוליכה, בית"ר ירושלים, הוא דרור קשטן תושב כפר־סבא; לבני־יהודה ת"א יש את אהוד בן־טובים, המתגורר בכפר־סבא; מאמן מכבי חיפה הוא שלמה שרף, איש כפר־סבא ובשמשון ת"א משחק יגאל הלל, לשעבר בהפועל כפר־סבא. גם הפועל כפר־סבא עצמה היא מועמדת לאליפות * * * גבי לסרי סובל מפציעה במפשעה, וגם כושרו האישי עדיין לא מאפשר לו לזכות בכותרות. עובדה זו לא מפריעה לו לשמור על מוראל גבוה. בשבוע שעבר אמר לחבריו בהפועל ת"א כי תמיד הוא מדורג לפניהם, על־אף שקבוצת־האם שלו לא רוצה בו. כששיחק במכבי ת"א דורגה הקבוצה לפני הפועל ת"א. כשהופיע במכבי נתניה היתה הקבוצה לפני הפועל ת"א, וגם העונה מדורגת קבוצתו הנוכחית, הפועל פ"ת, לפני הפועל ת"א. רק בעונה שעברה, כששיחק בהפועל ת"א זכתה באליפות * * * משהו מתבשל בנתניה. בשבוע שעבר נראה מוטלה שפיגלר יושב בקפה "קינג" בנתניה, מוקף "מומחים", כמו בימיו הטובים בעיר. מוטל'ה רמז שהוא בודק אפשרות לשוב לנתניה * * * בשבועיים בהם הושעה מאימוני מכבי חיפה התאמן ברוך ממן בהפועל עכו — מגלה יוסף גלזר. מאמן הפועל עכו, רוני דורה, חברו של ממן מתקופת השרות הצבאי, איפשר לו זאת. כאחד ממשחקי האימון של העכואים, נגד הפועל מקר (1:6), אף כבש ממן צמד שערים * * * כדורגלן מכבי חיפה והנבחרת, ציון מרילי, יבוא מחרתיים בברית־הנשואין עם ירדנה ססו מקרית־ים. 1200 איש הוזמנו לאולמי "אירים" בעכו. בשבוע שעבר, במסיבת "החינה" באולמי גיל בחיפה, נראו כדורגלנים מכל הארץ, חבריו מהפועל ובית"ר ירושלים, כפועל חיפה והפועל עכו. גם לבני־יהודה ת"א היה נציג, זהו חברו של מרילי מירושלים, מישל דיין. מרילי נראה בלבוש מסורתי: גלימה לבנה ותרבוש אדום... * * *

קשטן שותק

* * * ב"ים החגיגות" סביב בית"ר ירושלים, המוליכה הלאומית, מצטנע לו המאמן דרור קשטן. הוא דוחה ראיונות לכלי התקשורת, ולאחר משחק הנצחון 1:2 על מכבי ת"א, סירב גם להצעת הטלוויזיה. מדוע? מרדכי חביב מספר שקשטן הוא מתוח, דווקא בגלל ההצלחות. הוא חושש מעין־הרע ומותיר את הפירסומת לשחקנים. את העתונאים הוא דוחה באדיבות המאפיינת אותו. כשנשאל מדוע השיב בקושי: "אין לי תשובה; לא יודע". קשטן זכה ב־1982 באליפות כמאמן הפועל כפר־סבא וב־1983 הצעיד את הפועל לוד לזכייה בגביע * * * חברה להפקת סרטים כבר החלה בהכנות לסרט על בית"ר ירושלים. נציגי החברה, בתיאום עם הנהלת הקבוצה הירושלמית, מתווים למשחקי הקבוצה ומצלמים אלפי מטרים של פילים. גם בחדר־ההלבשה של בית"ר ירושלים יש מצלמות. הכל עלול להשתבש אם לא תהיה בית"ר ירושלים בתום העונה במקום בו היא נמצאת כיום * * * יצרן כובעים תל־אביבי שהחליט לעלות על גל הצלחות בית"ר ירושלים הפיץ לפני המשחק עם מכבי ת"א אלפי כובעים בצבעי כחול־צהוב שעליהם כתוב: "בית"ר ירושלים". היצרן התכונן למכור את כולם באותה שבת. אך גשם הזלעפות שניתך באותו יום גרם לו לחזור למפעלו עם הכובעים * * * במכבי פ"ת קנסו בשבוע שעבר את הבלם ירון פרסלני ב־4500 ש"ח. זאת לא מעט בגלל הרמזים שהכדורגלן מבקש לעבור להפועל עכו מצמרת הליגה ארצית. פרסלני מכחיש מכל־וכל את השמועות. דבר אחד, מציין מרדכי חביב, אין פרסלני יכול להכחיש: במחזור הקודם הגיע עם הפועל עכו לחולון, למשחק עם הפועל צפריירים. כן לא יכול להכחיש שלפני שבועיים אף נטל חלק באימון הקבוצה * * * כשהגיעו שחקני הפועל פ"ת למגרש בשכונת־התקוה למשחק עם בני־יהודה ת"א (3:1), היה ברור שהבלם הפתח־תקואי הוותיק איתן בודניוק לא ישחק ונותר בביתו בגלל מחלה. לאחר שהמאמן אברהם גרנט מסר את הרכב קבוצתו לעתונאים הגיע לפתע בודניוק, נושם ונושף, וביקש לצרפו בכל מחיר להרכב. כששאל כתבנו נפתלי כהן אם לא מוטב היה שיישאר במיטתו לאחר שקבוצתו נוצחה, השיב: "מה שבטוח שלא אישן כל הלילה" * * * בבני־יהודה מצטערים שלא העתיקו את משחקם הדחוי נגד הפועל פ"ת לבלומפילד. כבר מ־4 אחה"צ, שעה לפני שריקת הפתיחה, לא נותרו כרטיסים ואלפים נשארו בחוץ. תקריות לרוב היו גם ליד שער השחקנים. מאמנים כבירים ועסקנים נדחקו ורגזו. בין אלה שבאו למשחק היו כדורגלני הפועל ירושלים, בתלבושת ספורט, לאחר שקודם־לכן ניצחו בליגה הארצית בגבעתיים את הפועל רמת־גן (0:1). הם באו לעודד את שחקנם לשעבר, מישל דיין, המופיע בבני־יהודה. גזבר בני־יהודה ת"א גד סרלומי, אמר לנפתלי כהן: "אילו הייתי גובה רק שני שקלים מכל העסקנים ואוכלי־החינם הייתי זוכה בנתח הכנסה רציני נוסף" * * * תוך 24 שעות הופיע הבדרן חופני כהן בשני אירועים הקשורים ישירות באנשי מכבי ת"א ושמשון ת"א, שקבוצותיהם התמודדו אתמול. תחילה הופיע בחגיגת בר־המצווה של בנו של יגאל יפת, מכוכבי העבר של שמשון, הקבוצה האהודה על חופני. למחרת התייצב לחגיגת בר־המצווה של ישי קאשי, בנו של שמואל קאשי, ממקורבי מכבי ת"א. חופני, איש שמשון, הצליח להרגיז את אוהדי מכבי ת"א... * * *

קלארק ישחק באיטליה

* * * מוזר, כדורסלן שנכשל בארץ, הצליח להתקבל באיטליה. יוסף גלזר מספר כי מייק קלארק, שהחל את העונה במכבי חיפה והוחלף בריצ'י גדנסון, שוחרר בשבוע שעבר לקבוצה האיטלקית סן־מרינו, נציגת המדינה הזעירה בליגה האיטלקית השנייה. בעבר שיחק קלארק בקבוצת נאפולי עד שהוחלף ב... לי גדנסון, כיום כדורסלן מכבי ת"א * * * בתום משחק ההפסד של מכבי חיפה בהארכה לבית"ר ת"א (82:76 בהארכה), גידפו אוהדים חיפנים את המאמן פנחס גרשון. האיש שבא לנחמו היה מאמן בית"ר ת"א, אלי קנטי, שהיה חניכו. לפני המשחק הסתודדו ארוכות אביגדור מוסקוביץ (בית"ר ת"א) ומטיב שלכטר (מכבי חיפה), היו שהתלוצצו שהשניים דיברו על תוכנות הפועל רמת־גן, קבוצה בה שיחקו בעונות האחרונות * * * מייק לארגי שוכב חולה במיטתו וקבוצתו, הפועל ת"א, נאלצת להיאבק בלעדיו. בשבוע שעבר, בתכנית הרדיו בגלי צה"ל, "סבבה במגרש," ראיין אלי ישראלי, את לארגי, אחרי נצחון הפועל ת"א על הפועל חיפה (95:98). לארגי רואיין בעברית, ולעתים באנגלית, כשגם בשפת האם שלו שיבץ מלים עבריות כמו "פציעה" ו"ניתוח" * * * תקרית אירעה במשחק בין הפועל ת"א והפועל חיפה בין הכדורסלן החיפני אבנר שם־טוב ועסקן קבוצתו, דובי שטיין. שם־טוב שהוחלף לא התיישב על הספסל אלא שעמד בצד. שטיין צעק לו לשבת. שם־טוב סירב, ושטיין איים: "אני אדאג שיגמרו אותך בחיפה; אתה לא תשחק יותר בקבוצה." דקה לאחר־מכן הורה מאמנו, יריב ורשיצקי, לשם־טוב להיכנס למגרש. שטיין לא הבחין בכך מאחר שהיה עסוק באותו רגע בטיפול בגדנסון דלזל, שנפגע כשנחת על גבו * * * במחלקת הכדורסל של הפועל ת"א השלימו עם כך שאנשי בית"ר ת"א כועסים עליהם. מדוע? יצחק ויסהוף מגלה כי זאת לאחר שהתנגדו להעתיק את הדרבי זוטא הערב ל... ערד. כתגובה העבירה הנהלת בית"ר ת"א את משחקיה מאולמה הביתי, שהוא אולם הפועל ת"א, להיכל הספורט ביד־אליהו. כבר הערב תשחק שם נגד הפועל ת"א, בתקווה שאוהדי מכבי ת"א שיבואו לעודד את קבוצתם נגד מכבי חיפה, יעודדו גם את שחקני בית"ר * * *

עבר את הכביש

* * * באליצור נוה־דוד רמלה שיכנעו ראשי הקבוצה את כוכבם ארל ויליאמס להישאר בארץ ולא לצאת לחופשה בארה"ב, מחשש ש... לא ישוב. בינתיים לא בא ויליאמס לאימון בשבוע שעבר. הנימוק הרשמי: פציעה. הפיכה בוצעה בקבוצה כאשר יעקב אדלר, מי שאימן בסוף העונה את הפועל ת"א, החליף את שמואל יעקבסון. כתבנו יצחק ויסהוף מוסיף כי לעומת זאת יצא כוכבה של מכבי ראשל"צ מהארצית, קורקי נלסון, לחופשה בארה"ב עם רעייתו הישראלית, מיכל * * * שאול בן־אזור, מכירים? זהו שאול לוסי, כדורסלן הפועל עמק־הירדן מהליגה הארצית. שינוי השם — מציין יוסף גלזר, גורם לבלבול במזכירות שם רגילים לשמו הקודם עוד מהימים ששיחק בהפועל חיפה. אגב, לוסו הוא בעל תואר בפילוסופיה ומשמש כמורה באחד ממוסדות החינוך בעמק־הירדן * * * שאלה נוספת: מי זה עמוס זערור? וככו. זערור הוא נער בן 14, היכול להיכנס לספר־השיאים של גינס לאחר שהבקיע 43 שערים (!) במשחק אחד בכדורגל, בו ניצחה קבוצתו, מכבי עירוני קרית־מוצקין, את מתנ"ס נשר בליגה לנוער 11:64 * * * כדורסלנים מאן. בי.איי. יצדיעו לכדורעפני ישראל שייערכו בחודש הבא סידרת משחקים בחוף המערבי של ארה"ב. הנבחרת תהיה אורחת הלייקרס מלוס־אנג'לס במשחקה ב"פורום" ב־15 בינואר. אורח־הכבוד נגד יו.סי.ל.איי. יהיה הכדורסלן האגדי וולט צ'מברלין * * * הגב של אורן שר מדאיג מאוד את נבחרת ישראל בכדורעף. אורן, שחקן הפועל מטה אשר ואחד מטובי שחקני ישראל, היה רתוק כמה שבועות למיטתו. הוא מנסה לשוב בהדרגה לאיתנו. אך עדיין אין יודעים מתי ישוב לכושרו הטוב * * * שוקי גרין הוא המאמן הבכיר החובש כיפה. על אף היותו חבר בקיבוץ דתי ועד להשנה אימן את אליצור ת"א, חצה את הכביש ומאמן כיום את הפועל רמת־אביב, הנאבקת עם קבוצת־העבר שלו על השירות בליגה * * * אלון אלפיה, בנו של משה אלפיה, יו"ר הפועל קרית־אתא, בן ה־17, הוא כדורעפן בקבוצה השנייה של המועדון, המשחקת בליגה הארצית אבל הצטיינותו היא בעיקר בטניס. כאלוף הנוער של קרית־אתא ניצח גם את אלוף הבוגרים, ישראל גרייסרו, וזכה בתואר אלוף־האלופים. * * * השפה ההונגרית שלטה בשבוע שעבר במכון־וינגייט, שם הופיעו מתעמלי הונגריה. שתי המאמנות הישראליות, אגנס קלטי ורחל שוגר, נהנו לשוחח עם האורחים בשפתם * * * מרתון הכנרת אורגן כהלכה. האיש על הארגון, היה עמוס קריזה, לשעבר בכיר רצי ישראל במרחקים בינוניים; כן נראו ספורטאי עבר שסייעו במלאכה כמו שמעון דנאי, מנהל יורוקארט; משה אייזן, הוותיק אברהם גרין ואחרים * * * המנצח, יאיר קרני, לא ידע נפשו מרוב שמחה. "טוב פעם גם לנצח במרתון" — אמר. קרני השתתף ב־22 מירוצים והפעם זכה בנצחון גדול * * * "מצעד של 360 ספורטאים בארץ ובעולם" הוצא בשבוע שעבר. הכוונה לתמונות של ספורטאים שהופצו למכירה ויורבקו באלבום מפואר. בו נכתב סיפור על כל מהם. את האלבום ערך מרדכי חביב, איש מדור הספורט ב"על־המשמר" * * *

חוליית הנשק האיטלקית

מאת אהרון ניר, רומא

טאלאמונה, כפר דייגים קטן, חבוי מאחורי חומות עתיקות שהגנו בעבר על תושביו מפני הגיחות התכופות של ה„סאראצנים", שודדי הים המוסלמיים שביקשו לחטוף את בנות האיזור, שנודעו ביופיין, כדי למוכרן להרמונות השייחים הערביים והפאחות התורכיים. התיירות, כמובן, חיסלה את הדיג והנמל הקטן גדוש כיום לא בסירות דיג אלא ביאכטות של קבלנים מרומא ובעלי מקצועות חופשיים מפירנצה, המשתעשעים בסופי־שבוע בהפלגות קצרות אל האיים הרבים, המפוזרים בים הכחול, הבלתי מזוהם עדיין.

הנמל הננסי טאלאמונה זינק באחרונה אל הכותרות בקשר לפולמוס הגדול סביב עיסקת החליפין של משלוחי נשק אמריקני לאיראן תמורת שיחרורם בני הערובה האמריקניים המוחזקים בידי קנאים שיעיים בלבנון. מסתבר כי איטליה, האינטרסנטית הגדולה בעיסקות הנשק בעולם כולו, מעורבת אף היא בפרשה, וכי הנמל הצנוע והנידח של טאלאמונה משמש כבסיס לוגיסטי חשוב לחלקה של איטליה בעיסקה המפוקפקת הזאת.

מסתבר, כי בטאלאמונה הוטענו כמויות בלתי מבוטלות של ציוד צבאי על אניות רעועות שהפליגו לנמלים איראניים ובדרך חנו בפיריאוס, ולפעמים גם בנמל אילת. חרף ההכחשות בחצי־פה מצד ראש ממשלת איטליה ושר ההגנה שלה, הטיח סגן יו"ר איגוד הימאים הדיניים האשמות ברורות: תחמושת, חלפים למטוסים צבאיים וציוד צבאי אחר, בכמות המרשימה של 5,000 טונות, הוטענו על 12 אניות רעועות בטאלאמונה, משם הפליגו אל הנמל האיראני באנדאר אבאס.

אין זו הפעם הראשונה שהנמל הנידח בקצהו הדרומי של חבל טוסקאנה מפליגים מטענים מסתוריים ליעדים עלומים. לפני כמה שנים דובר רבות, בעתונות האיטלקית והסקאנדינבית על ציוד צבאי שיצא מטאלאמונה לדרום־אפריקה הגזענית. בימים אלה מתנהל כאן פולמוס ציבורי סביב מטעני תחמושת המפליגים מטאלאמונה כדי ללבות את אש המלחמה בין איראן ועיראק.

קציני ביון לשעבר
עוסקים בייעוץ לסוחרי נשק

בתיקיו של השופט האיטלקי קארלו פאלרמו - מי שהתמסר בשעתו (ובכך עורר את רוגזו של קראקסי) לחקירת תנועת הנשק מאיטליה למדינות שונות, חקירה שהסתיימה במסקנות סנסאציוניות ואף במעצר אנשי „קבוצת ארסאן", קבוצת ספקולאנטים בענף זה — מצוי מסמך סודי. זהו פרוטוקול מחקירת רב החובל של פריגאטה, אנג'לו דה פיאו, שעבר שנים רבות בשביל שירות הביון הצבאי האיטלקי, הסי"ד, (כיום ה„סיסמי"). אותו רב־חובל מסר בחקירתו פרטים על שורה שלמה של „מבצעים", אשר החלו באותו נמל צנוע, והדגיש את העובדה כי סוכנים רבים, שעזבו את השירות ועברו לחיים האזרחיים, נהפכו ליועצים של חברות איטלקיות העוסקות בסחר נשק. לא בכדי איטליה הינה יצואנית הנשק הרביעית בגודלה בין מדינות העולם.

הפרוטוקול נושא את התאריך 8 בנובמבר 1983. הנחקר נקב בשמותיהם של הקצינים הבכירים בשירותי הביון האיטלקיים שלאחר פרישתם מן השירות נהפכו ליועצים, מנהלים או סתם סוכנים של חברות המייצאות נשק בדרכים חוקיות ובלתי־חוקיות, תוך ניצול המידע הרב שבידיהם על המנגנונים הממשלתיים והצבאיים המפקחים על יצוא נשק, ומתן הדרכה לאותן חברות כיצד לנוע בתוך מבוך האיסורים וההיתרים הממשלתיים.

רב החובל דה־פיאו סיפר על אפיזודה אופיינית, אחת מני רבות: יום אחד הגיע אל השירותים האיטלקיים איתות מן השירותים האמריקניים, לפיו גילו לוויינים ביון של ארה"ב ארבעה טאנקים מסוג „ליאופארד" מהסוג בו מצויידים חילות נאט"ו — במדבר הלובי. השירות האיטלקי השיב כי לא ידוע לו דבר על ה„ליאופארדים" במדבר לוב. השירותים האמריקניים אותתו שנית באותו עניין והאיטלקים ביקשו להתנער ממנו. אולם רשויות נמל ליבורנו גילו ביומן הנמל כי ארבעה טנקים מסוג „ליאופרד" הוטענו בתאריך זה וזה על אניה שהפליגה למזרח התיכון. למרות זאת, הודיעו השירותים האיטלקיים לאמריקניים כי מאיטליה לא יצא שום טנק „ליאופארד", וכי הרישום בנמל ליבורנו הוא סתם „טעות באנאלית".

מסיפורו של דה־פיאו מתברר, כי בפרשת ארבעת הליאופרדים טיפל האדמיראל מארטיני, העומד כיום בראש שירות הביון הצבא האיטלקי, הסיסמי", אשר בא במקומו של ה„סיד", שפורק בגלל מחדליו הרבים.

יצויין כי דה־פיאו עצמו היה בעבר קצין בכיר ב„סיד" הישן וייצג את שירות הביון הזה בוועדה של המשרד לסחר־חוץ המאשרת משלוחי נשק לחו"ל, וכי קיים מטעם הוועדה הזאת מגעים עם מפעל הנשק „ברטה", יצרן אקדחי הבארטה ששמם הולך לפניהם בעולם כולו (הפנטאגון האמריקני הזמין באחרונה 000, 60 אקדחים מסוג זה).

המסמך הסודי שבתיקו של השופט פאלרמו מכיל פרטים חסויים על עסקות נשק לאו דווקא כשרות, בהם מעורבים דווקא הנמלים הקטנים והנידחים טאלאמונה ואורטונה (הראשון לחוף הים הטירני, השני לחופו של הים האדריאטי. נמלים אלה שימשו, ומשמשים עד היום כבסיסים למשלוחים בין השירותים האיטלקים לבין חברת אניות חשובה הפועלת בעיקר בים הטירני ומדובר בכלל הנראה בחברת „טירניה").

דה־פיאו סיפר בחקירתו, כי מאחר שטאלאמונה הוא נמל קטן, ללא מעגנים חדישים, כיסו החברות שטענו בו ציוד צבאי בשביל ארצות־חוץ את ההוצאות הבלתי מבוטלות הכרוכות. בהעברת הציוד בסירות גרורות אל האניות שהמתינו להן במים העמוקים, הרחק מן הנמל עצמו. דה־פיאו מסר, כי גם בנמל אורטונה נאלצו להשתמש באניות דניות, המתאימות למים לא עמוקים ביותר.

מטוסי „אימונים" ללוב

בין הפרטים הרבים שהעלתה החקירה, קוריוז מוזר של משלוח אקדחים, שהוחרמו ב„מאורות טרוריסטים" בתורכיה ונמכרו והועברו „רשמית"...לבולגריה. קוריוז נוסף נוגע למשלוח נשק לדרום־אפריקה, אשר נמכר „רשמית"...לצרפת.

וכאן אנו מגיעים ללוב, למשלוחים של מטוסי אימונים המיוצרים במפעלי הנשק האיטלקיים „סיטי מארקטי" ו„איירמארקי". המטוסים הללו, המיועדים כאמור לאימונים, הותאמו בלוב על־ידי מומחי החברות האיטלקיות הנ"ל לתפקידי קרב. כמובן, המשלוחים ה„עדינים" האלה בוצעו תחת פיקוחו של קצין גבוה בשירותים האיטלקיים.

דה־פיאו מסר לשופט החוקר פרטים על פרשה אחרת, המעידה על ממדי הבחישה האיטלקית בסחר בנשק הבינלאומי. במקרה אחד השתמשו לשם משלוח טילים המיוצרים במפעל האיטלקי „סניה" למאוריטניה במטוס חכור מחברה פרטית (אמריקנית; המשלוח בוצע לא רק באישור השירותים האיטלקיים אלא גם באישור השירותים האמריקניים). על אף מטענו המסוכן קיבל המטוס היתר מיוחד לחנות בשדה התעופה המישני של רומא, צ'ימפינו, ולהמריא ממנו. בתום חקירתו הממושכת מסר רב החובל דה־פיאו לשופט החוקר שורה ארוכה של שמות של קצינים גבוהים שעברו משירותי הביון האיטלקיים הישר אל מפעלי נשק פרטיים.

תושבי האיזור מודאגים

העובדה שנמלם הנחמד נהפך לאחד המוקדים החשובים בסחר הנשק הבינלאומי, ושאניות עמוסות טילים וכלי משחית מסוכנים אחרים עוגנות דרך קבע במימיו הרדודים, מדאיגה לא מעט את תושבי העיירה ואת תושבי האיזור כולו.

האנס אדם. חיוך רחב

קטנים ומאושרים

המדינה האירופית שכל־כולה 160 קילומטרים רבועים יודעת שגשוג כלכלי — אם לא באמצעות אוצרות־טבע אז בעזרת משיכת הון בינלאומי

מאת יוסף אלפרן, ז'נבה

האם קיימת באירופה מדינה שאינה יודעת גרעון תקציבי, אבטלה ומתחים חברתיים למיניהם?

כן, יש מדינה כזו: נסיכות ליכטנשטיין 26,000 תושבים, 160 קילומטרים רבועים (מתוכם, 60 אחוז מכוסים הרים), גבולות עם שוויץ ואוסטריה, ומשפחתה מלכותית הוכה להערכת הכל.

באוגוסט 1984, הנסיך השליט (למעשה, השליט הוותיק ביותר באירופה) פראנץ יוזף, בן ה־79, מסר לבנו את מלאכת ניהול העניינים השוטפים. מאז הנסיך הוד מעלתו, הנסיך האנס אדם, בן 41, כלכלן בכיר לראש המדינה בפועל. לא מזמן דיבר על ההווה ועל עתיד ארצו ב„מועדון הדיפלומטי" של ז'נבה.

שגשוג כלכלי

בדברו בפני דיפלומטים וכתבים בינלאומיים, לא הסתיר נסיך הכתר את שביעות רצונו מן השיגשוג של כלכלת ארצו. אף־על־פי אין נתונים רשמיים לגבי ההכנסה לגולגולת, מעריכים שהיא שווה לזאת של תושבי שוויץ ושוודיה, דהיינו בין הגבוהות באירופה. המיסים הנמוכים וחוקי הסודיות של הנסיכות הפכה לאבן־שואבת לכספי אחרי מלחמת העולם השניה.

ברומה לשוויץ, גם ליכטנשטיין נטולת אוצרות הטבע, משכה הון בינלאומי רב, ו־30 אחוז ממשאביה הכספיים נובעים עתה מ־50,000 החברות הרשומות בנסיכות. „אצלנו קיימת תחרות בין מספר התושבים לבין מספר החברות. אולם כדי להגיע לשוויון, אין מתכוונים לצמצם את מספר החברות, אלא להגדיל את הילודה", הצטחק האנס אדם.

גם בנקים, משרדי עורכי־דין ומגזר תעשייתי מודרני פורחים היום בליכטנשטיין, וכתוצאה מן המצב הכלכלי הטוב, המדינה יכולה להרשות לעצמה להקל בנטל מס ההכנסה (מקסימום 20 אחוז מן ההכנסה) ואינה נאלצת ללוות בשוקי הכספים הבינלאומיים.

דוגמה לדמוקרטיה פרלמנטארית

ב„אני מאמין" שלו הרגיש הנואם שאין לו ספק שאמנם יש קשר הדוק בין המצב הכלכלי והמשטר הפוליטי של ארצו. ולשומעים שאינם מתמצאים במשטר ליכטנשטיין שהוא מונארכיה חוקתית עם שתי מפלגות (הדומות לרפובליקנים ודמוקרטים בארה"ב), האנס הארם, שפתיחותו עומדת בניגוד למזגו הקדיר של אביו, הוסיף בחיוך רחב: כן, גם אצלנו מקיימים משאלי־עם כמו בשוויץ, אף איננו אוהבים להפריז בהם..."

תושבי ליכטנשטיין מספרים, כי נסיך הכתר עושה רושם של טיפוס יותר עממי מפראנץ יוזף הזקן, אשר היה זה שהעלה לפני שנה את הרעיון להציג את האוסף האמנותי של המשפחה לעיני כל, במוזיאון מטרופוליטאן הניו־יורקי.

בעד הצטרפות לאו"ם

הנסיכות, ש־95 אחוז מאזרחיה קאתולים, נפתחה אט־אט כלפי חוץ. אשתקד היא זכתה לביקור ראשון של אפיפיור וגם שלחה את שגרירה הראשון, לוואתיקן.

אבל האנס אדם חושב, שצריך פירוק של ממש של „ חומות ליכטנשטיין", וה„מועדון הדיפלומטי" של ג'נבה חזר על הצהרה שכבר השמיע בראיון עיתונאי (והיתה מעין „סקופ") בזכות הצטרפות ארצו לאו"ם.

בין שתי מלחמות העולם סירבה ליגת האומות להכיר במדינות קטנות כדוגמת ליכטנשטיין, וכתום המלחמה פראנץ יוזף לא התלהב מן הרעיון של חברות ליכטנשטיין באו"ם.

עתה סבור בנו ש„חברות באו"ם יכולה לשמש ערבות לעצמאות ליכטנשטיין", והוא מוכן להאבק כדי לשכנע (במשאל־עם) את עמו.

מפלת המצדדים בהצטרפות לאו"ם של שוויץ אינה מרתיעה את נסיך הכתר של ליכטנשטיין, והדבר כבר אומר משהו על אופיו...

כלכלה דו־כיוונית

מאת ראלף בולטון, רויטר

המשק המזרח־גרמני, הדינאמי שבמשקי הגוש הסובייטי, ניצב לפני בעיות גדולות והולכות בשאיפתו לשלב את האינטגראציה שלו בכלכלת מזרח־אירופה עם גישה לטכנולוגיה מערבית חיונית.

תוכניות כלכליות חדשות לשנים 1986־1990 מוכיחות כי מטרות מסויימות בסחר החוץ כבר נזנחו בעקבות הירידה במחירי הנפט השנה, וגם בשיתוף הפעולה בגוש הסובייטי נבעו פרצות.

טיוטה של תוכנית החומש, שהוכנה על־ידי המפלגה הקומוניסטית בראשית השנה, קראה ל„עודפים משמעותיים" בסחר עם המערב. ובמזרח־גרמניה עצמה היתה ההשקעה בתעשייה, שקפאה על שמריה בחמש השנים האחרונות, אמורה לגדול ב־3.7 אחוזים בשנה. אולם בחוק הסופי, שאושר בראשית דצמבר על־ידי הפרלמנט המזרח־גרמני, הושמטו הסעיפים בדבר רווחי־סחר גדולים, ושיעור הגידול המתוכנן בהשקעות צומצם ל־2.9 אחוזים.

לדעת הורסט לאמברכט, איש המכון הגרמני למחקר כלכלי במערב־ברלין, הקיצוצים נובעים מן הירידה במחירים העולמיים של התעשייה הראשית במזרח־גרמניה המכניסה מטבע זר, התעשיה הפטרוכימית. פירוש הדבר, הפסדים של למעלה ממיליארד מארקים (500 מיליוני דולארים) השנה.

עדיפות „ייצור לצריכה ולרכישת ידע"

מ־1970 עד 1981 צברה מזרח־גרמניה גרעון בסך 41 מיליארדי מארקים (כ־20 מיליארד דולאר) בסחרה עם המערב. העודפים שהושגו ממכירת מוצרים פטרוכימיים הורידו סכום זה אשתקד ל־30 מיליארד מארקים (15 מיליארד דולאר).

אולם מזרח־ברלין, המודעת לבעיית החובות של המשק ההונגרי בעל האוריינטאציה השיווקית יותר, מגלה זהירות בלקיחת אשראי נוסף.

„הם כנראה מודעים לעובדה כי בתנאים שהשתנו, עודפי־סחר גדולים אינם באים בחשבון. אך הם מבקשים להגדיל את הסחר, בעיקר במוצרי אלקטרוניקה, וקיימת החלטה ברורה לא להנהיג ריסון במיגזר מוצרי הצריכה", אמר לאמברכט.

המנהיג הקומוניסטי אריך הונקר הטעים באחרונה, כי יש להעניק עדיפות לייצור מוצרי צריכה בחמש השנים הקרובות.

לדברי דיפלומטים ואנשי עסקים מערביים, מתעניינת מזרח־גרמניה בסחר במוצרי צריכה ובקניית ידע מערבי בתחום האלקטרוניקה. עם זאת, לא ברור עדיין כיצד ישפיעו הקיצוצים בהשקעות וההפסד במטבע זר על התוכניות המקיפות למודרניזציה של המשק הריכוזי־נוקשה ושל המפעלים המיושנים.

חברות מערביות מגלות עניין רב בתוכניות המזרח־גרמניות לשפץ מפעלים כימיים מיושנים מסויימים. ראש הממשלה, וילי שטופ הטעים בימים אלה בהציגו את התוכנית, את חשיבותה של טכנולוגיית המחשבים ושל האלקטרוניקה.

המזרח־גרמנים רואים עצמם כמפלסי דרך באירגון הכלכלי של מדינות מזרח־אירופה, הקומקו"ן, אולם תחום זה מציב קשיים לפני מזרח־ברלין.

לדברי פרופ' כריסטה לופט מהקולג' הברליני לכלכלה — מוסד חשיבה ממשלתי — כי מזרח־גרמניה סירבה אשתקד לחתום על הסכם של קומקו"ן בדבר פיתוח רובוטים תעשייתיים, בטענה כי לא יכלה להסכים לתנאי שכל מדינה ומדינה תתמחה בתחומים מיוחדים של הרובוטיקה במקום לכסות את השטח כולו.

„לא יכולנו לחתום על הגישה הזאת... השטח הזה כרוך בהשקעות גדולות לגבינו ובייצור סחורות שיש למוכרן בשווקים שלישיים", הסבירה פרופ' לופט. מזרח־גרמניה יודעת היטב כי אי־יכולתה להפוך מחקר מתקדם במהירות למוצרים הניתנים לשיווק עלולה לעלות לה בהפסד החלק המוגבל שלה בשוק העולמי בתחום זה.

סמכויות יותר לקומקו"ן

לופט גילתה אופטימיות אשר לסיכויים להסכם בעתיד. „לכאורה מוטב היה שכולם (בקומקו"ן) יחתמו על ההסכם. זהו שטח חשוב מאוד, ולדעתי עדיין לא נאמרה המלה האחרונה בתחום זה".

שטח האלקטרוניקה מדגים את מה שלאמברכט מתאר כ„פער הכפול" של מזרח־גרמניה ברמת החיים — מצד אחד לעומת המערב המתקדם יותר, ומצד שני לעומת שכנותיה הפחות מפותחות בגוש הסובייטי.

למזרח־ברלין יש הרבה להרוויח מגישה לטכנולוגיית מחשבים מערבים ומתוכניות מחקר משותפות. אך הללו מוגבלות בשל מחוייבותה לשכנותיה בקומקו"ן, וכן בשל הגבלות מסויימות החלות במערב לגבי מכירת ידע טכנולוגי.

לדברי דיפלומאטים מערביים, שיתוף פעולה בתחום האלקטרוניקה עם מדינות כגון בולגריה גרם בעבר לקרע עם סופיה, שלא מימשה בעוד מועד את חלקה בתוכנית.

לופט אמרה, כי שיתוף פעולה בעתיד בתוך הגוש יתנהל על בסיס מסחרי ועל מכירת טכנולוגיה וידע בין המדינות, במקום על „מסירתן" גרידא כמו בעבר.

היא הודתה כי פערים ניכרים קיימים בקרב הקומקו"ן, שעם חברותיו נמנות בריה"מ, מזרח־גרמניה, הונגריה, בולגריה, רומניה, פולין, צ'כוסלובקיה, וייטנאם, מונגוליה וקובה. היא מאמינה כי בידי מזרח־גרמניה המפתח לשיטות ייצור חסכוניות יותר, ולרציונאליזציה בשימוש בדלק ובחומרי גלם.

בריה"מ, המספקת כ־90 אחוז מן הדלק של מזרח־גרמניה, מתחילה עתה בעצמה ללכת בדרך הזאת. מאז תקף גורבאצ'וב את הקומקו"ן, באביב האחרון, בנאום שנשא במזרח־ברלין, וקרא לרפורמות בארגון, חייבים פקידי הגוש להיוועד כדי לדון בשינויים.

פקיד במזרח־ברלין אמר כי עדיין לא נראים סימנים לכך שהדיונים הללו אכן הובילו לפעולה של ממש כדי להפיח חיים בקומקו"ן. אולם לדברי לופט, שעבדה כמה שנים במטה של קומקו"ן במוסקווה, צפוי כי לארגון יוענקו יותר סמכויות ביצוע. על נציגי המדינות להיות אישים בכירים יותר, המוסמכים להחליט במקום.

„קשה לגלות גמישות כאשר בידי נציגים יש הוראות מצומצמות בלבד ועליהם לחזור ולפנות ללא הרף אל הבירות שלהם. במשך השנים הוקמו מחיצות ביורוקראטיות רבות, ויש להסירן" אמרה פרופ' לופט.

פינה סיפית

סוף המדע

יסלחו לי קוראי האמיצים על העדרותי בשבועיים האחרונים. כיום קל מאוד לתרץ העדרות — שפעת סינגפורית. וככן, לא היתה לי שפעת סינגפורית וגם לא התקף לב. אני עוד לפני כל הטורים הזה. המאמר המרכזי של המדור עוסק בתיאוריה חדשה בפיסיקה, הנקראת בשפת הסלנג „תיאוריית עשרת המימדים". שמעתי מדענים מתבדחים, שבעקבות התיאוריה הזאת לא יהיה יותר מחקר מדעי. לא רק הנדסה. מי יודע, אולי, אם אמנם יאוחדו ארבעת הכוחות העיקריים בטבע תחת עיקרון יחיד, ניתן יהיה להסביר כל דבר. לכן איפוא אני מתייחס לתיאוריה הזאת ברגשות מעורבים — מצד אחר מרותק אליה, ומצד שני מתפלל שתיכשל.

שערו בנפשכם שהבדיחה הרעה זאת תתממש ולא יתקיים יותר מחקר מדעי. סוף העולם. מה יעשו מיליוני החוקרים? מה תעשינה האוניברסיטות? מה שיוותר לנו זה לעסוק בפוליטיקה ובעסקים. זה באמת סוף העולם. תמיד קיננה בי תחושה שהאנשים העוסקים בפוליטיקה ובנגזרותיה הם פקחים יותר מאוסף המדענים והחוקרים. עובדה, עכשיו פרופסור מיכאל פלדמן יחפש עבודה אצל דוד לוי. או איך קוראים לו... פסח גרופר או משהו כזה. סוף העולם. אין ספק.

אבל מה, יש לי תקווה קטנה, והתקווה הזאת נולדה בי כאשר באופן מקרי הצצתי לטלוויזיה באחד הערבים וחזיתי בראיון של רם עברון עם סמי אלקיים. זה היה מרגש. לרגע היה נדמה שנולד לנו ז'אן ז'אנה ישראלי. יכול להיות. אבל מעבר לכך נדלקה בי התקווה בדמות בית הסוהר.

זו כבר הפעם העשירית אולי, שאני נתקל בתופעה שחלמתי עליה כל חיי. לשבת במקום מסוים, כאשר כל דאגותי טמונות באיזה עמוד עלי לפתוח היום ובאיזה ספר. האם היום אני אלמד או היום אני כותב. לא מטרידות אותי בעיות פרנסה, או בעיות קידום. רק עמודים ויצירה. סמי אלקיים הוכיח שהוא אינטלקטואל רגיש ועמוק, שהיצורים שהופיעו אחריו באותה תוכנית (משום מה אינני זוכר את שמה... אולי סיבה למסיבה עמוסת האינטלקט... לא זוכר... בטח לא סוף ציטוט) שהחזיקו מעצמם כנציגי האינטלקט, נראו כעשב מדולדל וקצוץ. במיוחד העורך ההוא ממערכות... ששוב, אלוהים אדירים, אינני זוכר את שמו.

וככן, אינני יודע כיצד אוכל לברוח מחיי היומיום הארורים האלה ולהפסיק ולכתוב לכם מדורים לצורך פרנסתי. האפשרות היחידה — בית הסוהר. וזה מתקשר גם לסיפור של סוף המדע. אחרי שהסוף הזה יגיע, אני מתנדב להתמקם בבית הסוהר. למה שאגנוב כדי לעשות זאת? אי אפשר לקבל אותי ככה, ישר? תחשבו על העניין הזה, שהאינטלקטואלים מתפתחים בזמן האחרון רק בבתי הסוהר. אם לא ייצא לכם כלום מהמחשבה הזאת, תחשבו על ההיפך מזה. כלומר, תחשבו מדוע מחוץ לכותלי הכלא לא צומח אינטלקט? יותר קל? תחשבו על זה שהאינטלקט הזה לא רק ידע יבש וכושר ציטוט המעורב פיקחות של „לדעת היכן לשבת". חישבו על כך שאינטלקט אמיתי יושב קודם כל על כנות. על אומץ. על כוח שבחולשה אליבא דסמי אלקיים. אם גם החברה שלנו אינה מכירה באותה חולשה? אינה מפרגנת לה? חישבו על זה... וזיכרו שהזמנתי מקום בבית הסוהר כדי לברוח מכם. מחשבות נעימות.

העולם בעשרה ממדים

מאת חיים אסא

סופרסטרינגס — מערכת תאוריות חדשה המאחדת את ארבעת הכוחות הבסיסיים וקשורה למכאניקת הקוואנטים, נוסחה עבור שלושה מארבעת הכוחות המרכזיים המוכרים בטבע: הכוח החזק, הכוח החלש והכוח האלקטרומגנטי. עד לא מזמן קיננה בלב הפיסיקאים תקווה, שהתיאוריה של אלברט איינשטיין בנושא הגרוויטציה — הכוח היסודי הרביעי — תאוחד עם המושגים של מכאניקת הקוואנטים. הקושי העיקרי היה נעוץ בכך, שאיחוד כזה היה מביא להגדרה וניסוח מחדש (קיצוניים) של חוקי הפיסיקה בסקאלות הקטנות מאוד. לדוגמא, במין הגדרה מחדש שבזאת, היה יוצא, שרעיון הרציפות של קבוצת נקודות המייצגות את הזמן והמרחב היה מתבטל.

הפאראדוקס המרכזי של פיסיקת החלקיקים האלמנטריים הנוכחית נעוץ באי הקומפטביליות של שני יסודותיה המרכזיים: היסוד הראשון — התיאוריה היחסית (הכללית) של איינשטיין, המייחסת את כוח הגראוויטציה למבנה של מרחב וזמן. היבט הזה של הגראוויטציה הוביל למודלים שהסבירו תופעות בסקאלות קוסמיות, וכן להבנת האבולוציה הקוסמית. היסוד התיאורטי השני הוא אי יכולתה של מכאניקת הקוואנטים לתאר את העולם האטומי והתת־אטומי.

חלקיק או גל

אחד הפאראדוקסים הכבדים הקשורים למכאניקת הקוואנטים קשור לאופי התנהגותם ותנועתם של החלקיקים. חלקיק נע באופן עקרוני במהירות האור ובקווים ישרים, אלא אם כן מופעל עליו כוח מסוג שהוא (גראוויטציה, התנגשות או אלקטרומגנטי). גל, לעומתו, נע כפי שאנו מכירים מגלים הנוצרים במים שקטים לאחר הטלת אבן. לכאורה, מי שהוא חלקיק לא ייצור תופעה של גל. ניסוי שנערך לפני כמה עשרות שנים סתר את התחושה ההגיונית הזאת. כיצד? העמידו לפני תותח חלקיקים מחיצה וניקבו בה שני חורים. מאחורי המחיצה העמידו לוח המסמן את פגיעות החלקיקים העוברים דרך החורים במחיצה. כיוונו את התותח אל חור אחד, וראה זה פלא, הלוח הציג פגיעות חלקיקים שכמו עברו דרך שני הנקבים. מה עושים? מנסים לעקוב אחר מסלול התנועה של החלקיק. כיצד? מאירים אותו! אבל כאשר מאירים אותו פוגעים בו למעשה בפוטונים. כלומר, מפעילים עליו כוחות המשבשים את מסלול תנועתו. מה עושים? מחליטים שהחלקיקים הם חלקיקים, אבל יש להם גם תכונה של גלים. פאראדוקס? התשובה היא — כן, אבל ניתן לחיות עם זה. הפאראדוקס הזה יצר שני עקרונות חשובים במכאניקת הקוואנטים. עיקרון אי הוודאות של אייזנברג, המסביר מדוע לא ניתן לבדוק בניסוי תופעות מסוימות משום שהניסוי עצמו משפיע על אופי התופעות; ועיקרון שני הנקרא „אי השוויון של בל", המעריך את תחומי הסטייה של החלקיקים. למעשה, בזכות הגדרת התחומים האלה מוקטנת מידת אי הוודאות.

תורת השרשרות

בשנתיים האחרונות קיבלו הפיסיקאים העוסקים בחלקיקים אלמנטריים מנת עידוד. מקור העידוד נמצא בתיאוריה חדשה, הנקראת „תורת הסופרסטרינגס". לצורך הבהרה מילולית, סטרינגס פירושו מחרוזות או שרשרות. בתיאוריה זו, חלקיקים אלמנטריים מתוארים בשרשרות (סטרינגס), להבדיל מתורת הקוואנטים הקלאסית, המתייחסת אל חלקיק כאל נקודה מתימאטית. מאחר ששרשרת ניתנת למתיחה או להרחבה בדיוק כמו מיתרו של כינור, כל מתיחה של המיתר יוצרת מוד של ויבראציות. או במילים אחרות, כל מוד הארמוני או מוד של ויבראציות נקבע על־ידי מידת המתח המוכנסת למיתר. תדירות הוויבראציות של המוד מגדירה את מידת האנרגיה של אותו חלקיק ולכן גם מגדירה את המאסה שלו.

עכשיו נתבונן בהבדל שבין מכאניקת הקוואנטים הקלאסית לבין התורה החדשה: במכאניקת הקוואנטים מתבוננים בתופעה מסוימת בשני אספקטים, כגל או כחלקיק (או שניהם). כלומר, לכל תופעה בטבע יש שני אספקטים (שהם למעשה סותרים). על־פי התאוריה החדשה, כל חלקיק מוגדר על־ידי מוד ויבראציות של מיתר. כאשר חלקיקים נפרדים יש להם מודי ויבראציות שונים של אותו המיתר. או במלים אחרות, החלקיקים האלמנטריים המוכרים לנו ניתנים להבנה כמודים נפרדים של אותו מיתר יחיד.

חלום איינשטיין

תורת הסופרסטרינגס מחברת את תורת השרשרות (מחרוזות) עם המבנה המתימאטי הנקרא סופרסימטריה. השילוב הזה, לא רק שהוא מונע את הבעיות שתוארו לעיל, הקשורות לאינטראקציה שבין תורת הגראוויטציה למכאניקת הקוואנטים, אלא גם מאפשר התבוננות בכל ארבעת הכוחות היסודיים כבארבעה אספקטים שונים של עיקרון יחיד. וזו עיקר המהפיכה. מהפיכה שאלברט איינשטיין חלם עליה רבות.

על־פי תיאורית הסופרסטרינגס, החוקים הסטנדארטיים של הפיסיקה מהווים ורסיות (לא מדויקות) של תיאוריה עשירה בהרבה, המתחשבת ולוקחת בחשבון במבנה שלה סקאלות זעירות ביותר. השרשרות הוגדרו על־ידי התאוריה כבעלות אורך קרוב ל־10^{-35} (עשר בחזקת מינוס שלושים וחמש), או בערך עשר בחזקת עשרים פעם קטן יותר מקוטרו של פרוטון. ההגדרות בתחומים כל כך זעירים מהווים את עיקר כוחה של התיאוריה ביחס לתיאוריות הקלאסיות.

בתורת הסופרסטרינגס, הגראוויטציה מוגדרת בעולם הנפרס על פני תשעה ממדים, ובתוספת מימד הזמן מקבלים עולם בן עשרה ממדים. שוב, תנועה מוגדרת או ממשיכה להיות מוגדרת לאורך הגיאודזיה. כאשר שישה ממדים הינם כה זעירים שאינם ניתנים לראייה או תצפית. ארבעת הממדים הנותרים הם אותם הממדים המוכרים לנו של מרחב וזמן. לחומר, ניתן לראות את המבנה הגיאומטרי החדש של העולם כארבעת הממדים המוכרים שנוספו אליהם שישה נוספים שאינם ניתנים לצפייה.

מה כוחה של ההגדרה הזאת, של עשרה ממדים או ארבעה + שישה, נציג בהזדמנות נוספת באחד המדורים הקרובים.

אנרגיה בבקבוק

אפשר להפיק אנרגיה מיידית מבקבוקי איחסון של גאז דחוס, שפותחו על־ידי חברה בריטית, ליישומים צבאיים, תעשייתיים וליישומי החלל.

הבקבוקים האלה, המאחסנים גאזים בלחץ עד 1172 בר, יכולים לשמש כמקורות אנרגיה חד־פעמיים או הניתנים להטענה חוזרת. אפשר להשתמש בהם בכל רגע במשך הזמן העולה על עשר שנים, כך טוענת החברה. הבקבוקים מיוצרים מפלדת אל־חלד בדרגת נקיון גבוהה ומרותכים בעזרת אלומה אלקטרונית.

סוג הבקבוקים הנראה בתמונה מספק אוויר נקי למצלמה המיועדת לצלם סביבות חמות מאד. והוא מחובר למצלמה על־ידי שסתום חיבור מהיר הנאטם מאליו. בקבוקים אחרים מיוצרים לפי הזמנה במגוון רחב של צורות וגדלים, כדי להתאים לדרישות הנפח הפנוי של כל יישום. החברה גם מתכננת מדחסים קלי־משקל להטענה חוזרת של הבקבוקים, מערכות אוויר לניקויים ומגוון רחב של מערכות ניפוח מהיר, המתאים למספר רב של עבודות.

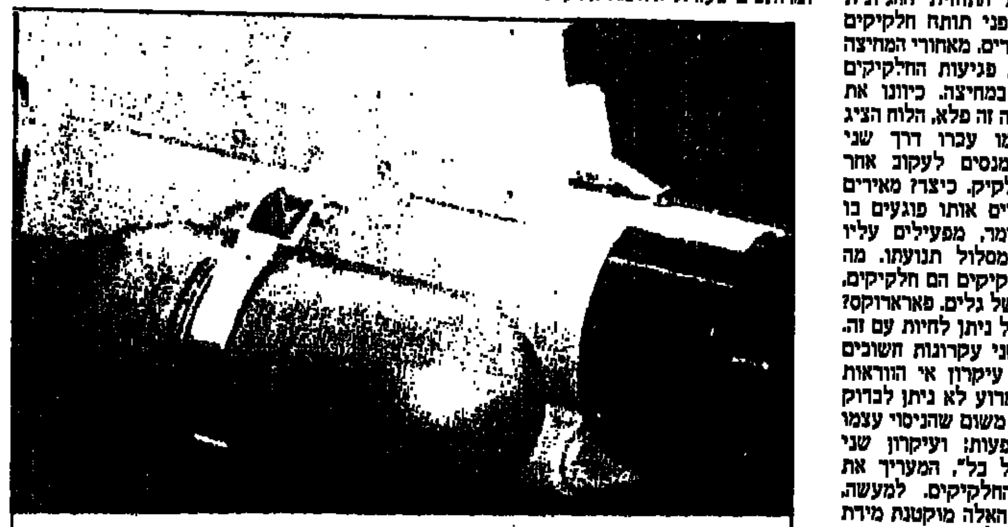

גלאי מוסיקאלי

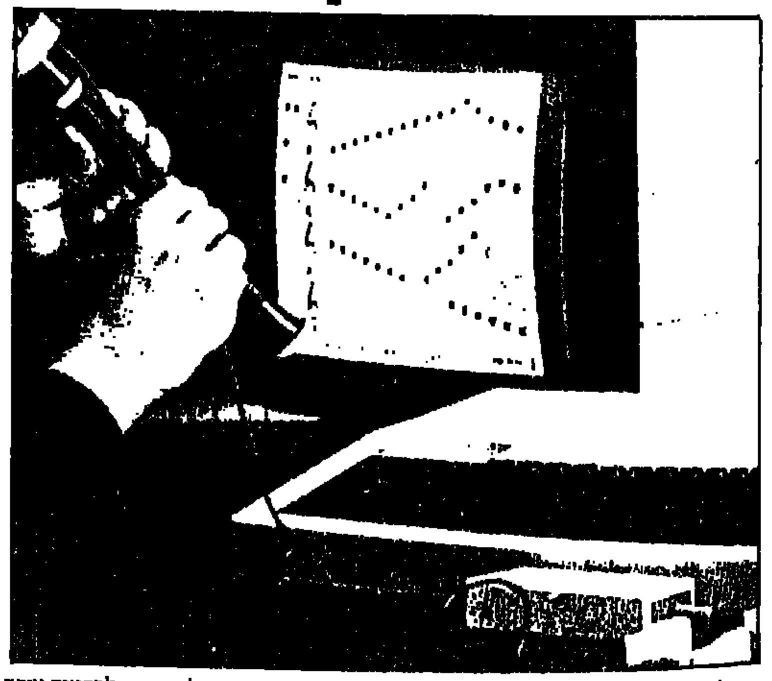

גלאי תדירות, הרושם כל תו מוסיקאלי בזמן שמנגנים אותו, מאחסן את מה שהוא שומע ומנגן בחזרה את המוסיקה לפי פקודה, פותח במרכז התעשיה של אוניברסיטת קרדיף, בבריטניה. המערכת כוללת מיקרופון, מחשב עיבוד האותות ותוכנה גראפית גמישה. המערכת הזולה הזאת פותחה תחילה כעזר להוראת המוסיקה, אולם אפשר להתאים אותה לדרישות מערכת האבטחה המאפשרת גישה רק כשהיא מזהה סדר ספציפי של תווים. היא גם יכולה לשמש כמערכת המעקב אחרי ביצועי המכונות בכך שהיא תגלה שינויים בתדירות רעש המנוע החשמלי.

סורק רנטגן

סורק מתקדם, הפועל על בסיס קרני רנטגן, מאפשר למבקרי הטיב של מפעל להביט לתוך כפות הטורבינה של מנוע המטוס באותה הצורה בדיוק כמו מודול קרני הרנטגן, המבוקר על־ידי מחשב והנמצא עתה בפעולה במפעל ייצור של ג'נראל אלקטריק, הוא אחד הרכיבים במערכת בקרת האיכות של כפות הטורבינה בעת אוטומציה גבוהה ההולכת ונבנית על־ידי צוות החברה. הלהבים נסרקים לשם גילוי פגמי יציקה פנימיים וטעויות הייצור, כגון קדיחת מעברי הקירור שלא במקומם, וזאת בשני תהליכים נטולי סרט צילום. קרני הרנטגן החודרות דרך החפץ הנבדק נקראות על־ידי הגלאי ומפוענחות על־ידי מחשב באופן המרכיב מהם את התמונה. בהרכבה הנוכחית התמונה מוצגת על גבי המרקע הצבעוני, ומבקר האיכות מביט במרקע ועל סמך ראייתו מסווג את הלהבים כ„טובים" או „טעוני בדיקה חוזרת".

במודול השייך לדור הבא, הקרוב עתה להשלמתו, אינטליגנציה מלאכותית מתקדמת יותר תאפשר למחשב „לזהות" פגמים ובכך תאפשר לו לקחת על עצמו את תפקיד קבלת ההחלטות. לדברי מנהל האוטומציה בביקורת איכות בקבוצה העיסקית למטוסים ומנועים, „הגישה החדשה לקבלת תמונות רנטגן מבטלת את המגרעות של צילום רנטגן ויוצרת תמונות ברורות יותר. נוסף לכך היא מבטיחה חסכון בעלויות, הנאמד במיליון דולר ויותר".

מזכירה אלקטרונית

תל"ם היא תוכנה חדשנית, פרי פיתוח ישראלי למחשבי יבמ פיסי ותואמיו. תלם מעניקה פתרון משולב לניהול המשרד בקלות וביעילות מירבית. המרכיבים השונים משולבים זה בזה, והמידע הנאגר במערכת מנוצל למטרות רבות ושונות, כמו תיוק באלפון (המכיל שמות, מספרי טלפון וכו'), חיוג מספר טלפון מתוך האלפון, שליחת מכתב למכותב מתוך אותו מאגר, והדפסת מדבקה המכילה את הכתובת. אלפון הוא ספר טלפונים אלקטרוני מתוחכם, המכיל מידע מגוון על האדם הרצוי. האלפון קשור ישירות לחייגן, וניתן בקלות להגדיר למי ומתי לחייג. בתום החיוג תופיע הודעה למשתמש, בחלון המופיע על הצג, המדווחת על השגת מספר הטלפון, כולל פרטים הקשורים למספר שהושג. מלבד האלפון והחייגן, מכילה התוכנית מערכת תיוק אלקטרונית, שבה ניתן לתייק כל מסמך במגוון חתכים. מערכת תיוק זו שואבת את נתוני המסמכים ממעבד התמלילים של תל"ם, וורדמיל. תוכנה לעיבוד תמלילים היא חלק בלתי נפרד מתל"ם וכוללת מילון עברי/אנגלי ואנגלי/עברי, ומאפשרת תיקון שגיאות באנגלית.

מיהו מסתנן ומיהו תושב כדין בשטחים

אחרי־עשר אנשים עתרו לבית המשפט הגבוה לצדק נגד שר הביטחון, ושניים נגד המפקד הצבאי לאיזור יהודה ושומרון, נגד גירושם. כולם אסירים לשעבר, שנידונו לתקופות מאסר ארוכות בגין עבירות נגד הביטחון, ואשר שוחררו ממאסרם בעקבות ההסדר שאליו הגיעו השלטונות בקשר לשחרור החיילים הישראליים שהוחזקו בידי ארגון הטירור של אחמד ג'יבריל (החזית העממית לשחרור פלשתין — המפקדה הכללית). שר הביטחון ומפקד האיזור טוענים, כי העותרים הם מסתננים ולכן ניתן לגרשם.

פרקליטות העותרים, עוה"ד צמל ולנגר, העלו את הטענה כי הגירוש מהווה הפרת ההסדר עם ג'יבריל. נשיא ביהמ"ש השופט מאיר שמגר גורס, כי ההסדר לא הוגש לפני בית המשפט ולא הובאו ראיות בגרונו. כל שהוגש היתה הודעת ארגונו של ג'יבריל, בשפה האנגלית, המופנית ל"אחים הלוחמים", שהופצה בין האסירים הבטחוניים בשיתוף עם שלטונות בתי הסוהר הישראליים, והמתארת את ההסדרים הארגוניים שייערכו לקראת השחרור. מכאן אין ראיה על הסכם והשלכתו לגבי מי שנטען לגביו כי הינו מסתנן.

העותרים נכנסו, במועדים שונים, ליהודה ושומרון שלא כדין. כל אחד מהם נתפס, הורשע בעבירות שונות (כולל הסתננות) ונכלא לריצוי העונש.

הצו בדבר מניעת הסתננות (יהודה ושומרון) קובע, כי מסתנן הוא מי שנכנס לאיזור ביודעין ושלא כדין, לאחר ששהה בגדה המזרחית של הירדן, בסוריה, במצרים או בלבנון לאחר 7.6.1967 (תאריך כיבוש הגדה במלחמת ששת הימים). הצו קובע, כי מפקד כוחות צה"ל באיזור, או מי שהוסמך על־ידיו, רשאי לצוות בכתב על גירושו של מסתנן. צו הגירוש משמש אסמכתא חוקית להחזקתו של המסתנן במשמורת עד לגירושו. כן נקבע, כי אם ניתן צו גירוש, והמסתנן נמצא מסיבה כלשהי במאסר או במעצר, מותר לשחררו ממאסרו או ממעצרו לשם ביצוע הצו, אף אם לא תמה תקופת המאסר או המעצר.

הסמכות לתת צו גירוש איננה עונש מן העונשים הפליליים. על כן גם יתכן כי יגורש מסתנן בלי שננקטו נגדו כלל צעדים משפטיים. אין לערבב בין הסמכות לגרש מסתנן לבין סמכות הגירוש מטעמי ביטחון. אמנת ז'נבה מ־1949, בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה, אינה חלה על מי שהסתנן שלא כחוק אחרי שקם השלטון הצבאי בשטח.

נטען, כי מאחר שהעותרים נידונו וריצו שנות מאסר רבות, הרי הזמן הרב שחלף היה בו כדי לרפא את הפגם שבהסתננות, או שיש ליישם לגביהם את תקופות ההתיישנות החלות לגבי עבירות פליליות. הנשיא שמגר אינו סבור כך. לא מדובר בעונש, אלא בפעולה של רשות מינהלית שהוסמכה לכך, ולגירוש אין מטרה עונשית אלא מניעת הנצחת תוצאות העבירה.

הפרקליטות טוענות כי לא ניתן לגרש את העותרים, מאחר שהיו תושבי האיזור כדין לפני שיצאו מתוכו לאחת הארצות השכנות, אשר מתוכן הסתננו לאחר מכן לתוך האיזור.

ואת ועוד. חלק מהם אף התפקדו במפקד האוכלוסין שנערך באיזור בשנת 1967.

אין ממש בטענות אלה. אם העותרים הם מסתננים, והדבר הוכח, אין נפקא מינה לעובדה שמעם היו תושבים חוקיים של האיזור. במלים אחרות, מעשה ההסתננות הוא הקובע עתה את מעמדו של כל אחד מהעותרים לצורך המשך השהות באיזור, וכל עוד לא הוכשר המעשה על־ידי מתן רשיון לשהות באיזור, מוסיף אקט ההסתננות לשמש בסיס להפעלתה כחוק של סמכות הגירוש.

נתקבלה טענתו של נציג המדינה כי המדינה לא התחייבה כלפי "מאן דהוא במישור הבינלאומי שמישהו שהוא מסתנן יישאר בה", ושהמדינה לא תהיה רשאית לגרשו.

עתירותיהם של המועמדים לגירוש נדחו.

בולים ובולאים | מאת יהושע מרקוס

חותמות מיוחדות לחג המולד

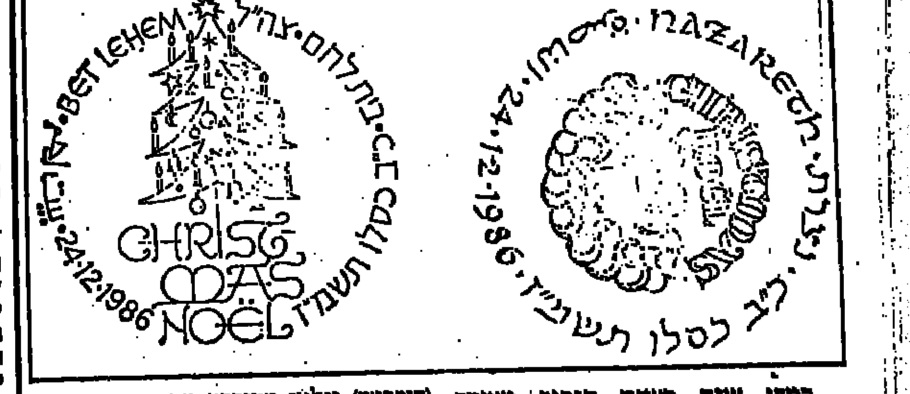

כמדי שנה בשנה הנפיק משרד התקשורת (השירות הבולאי) שתי חותמות דואר מיוחדות לחג המולד, שהופיעו ביום רביעי (24.12.86). אחת מוקדשת לנצרת והחותמת השנייה לבית־לחם, שני המוקדים המרכזיים לאירועי חג המולד.

אספני בולים האוספים חותמות מיוחדות שלחו למנהלי סניפי הדואר בשתי ערים אלה מעטפות מבויילות שעליהן יוטבעו החותמות המיוחדות. בחותמת מופיע שם העיר בעברית, בערבית ובאנגלית וכן סמלים של חג המולד. אולם על החותמת בית לחם מופיעה תוספת "צה"ל", כמו על כל חותמות הדואר המונפקות ביישובים שמעבר לקו הירוק.

(הודפיש) וגליון המזכרת עם כנסיית הקבר ומסגד אל־אקצה בירושלים. בולים אלה נאמר שם, "מבטאים את חופש הפולחן לכל, המשמש אבן יסוד בדמוקרטיה הישראלית."

למרות שהסידרה, שלושת בולי ישראל — יובל הפילהרמונית, יובל השירות המטאורולוגי ובול נצרת הופיעו ביום חמישי (18.12.86) — צירפנו הופעת בול נצרת למדור זה, בשל נושאו — כנסיית הבשורה בנצרת, המהווה מוקד מרכזי לאירועי חג המולד של הנוצרים בישראל. וכנסיות בית־לחם משמשות כמוקד בינלאומי וכחג המולד פוקדים אותה אלפי נוצרים מרחבי העולם.

בול נצרת עוצב בידי אסף ברג. הוא הודפס בצבעים רב־גוניים בדפוס לוין אפשטיין, בערך של 70 אגורות, ומראה את כנסיית הבשורה עם כתובת בעברית, בערבית ובאנגלית. מנפיקי הבול השמיטו את הצלב המופיע על כנסיית הבשורה, כדי לרצות את הממסד הדתי (משרד התקשורת והשירות הבולאי לא שכחו שנאלצו להשמיד בול נצרת שהופיע לפני 15 שנה, במסגרת בולי ערים, בגלל הצלב על הכנסיה שהופיע בו).

בדברי ההסבר לבול נצרת מציין השירות הבולאי, כי "בול זה מונפק במסגרת הבולים שמנפיק השירות הבולאי לכבוד העדות הלא־יהודיות בישראל וקודש לו, בין השאר, בול מסגד אל־ג'זאר בעכו, קבר הנביא סיבלאן

הדור שלא ידע את המלחמה

בניטו אלונסו גומס, שחזר לספרד אחרי 38 שנות גלות — על השינויים החברתיים הפוליטיים והכלכליים בארצו, בעקבות המעבר מדיקטטורה לדמוקרטיה

מאת שלמה סלוצקי

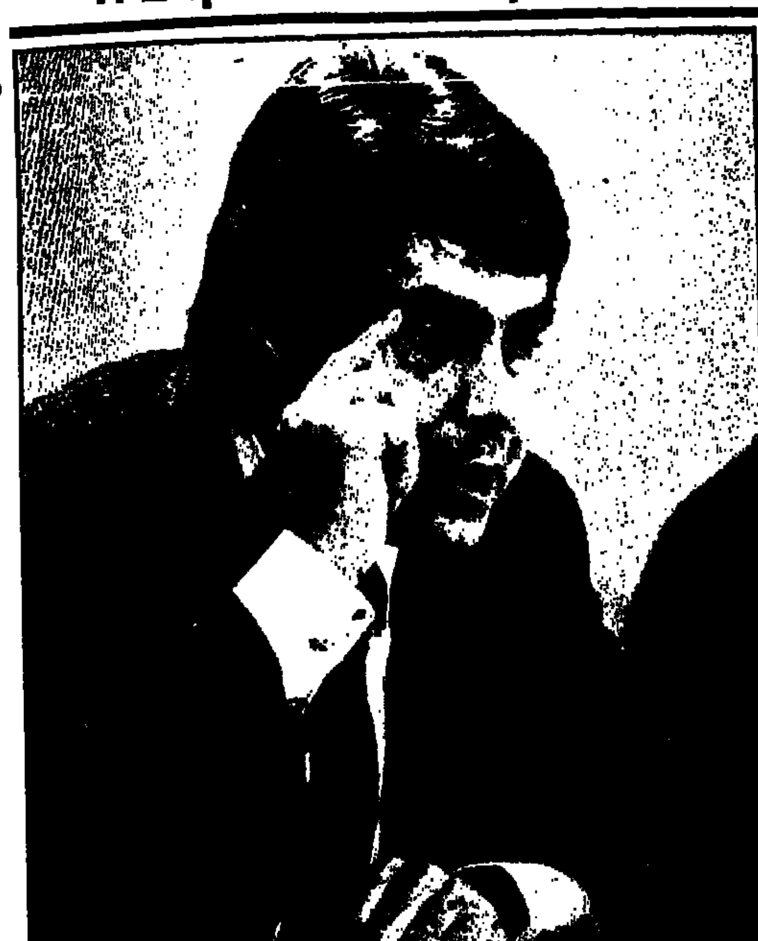
פליפה גונזלס תוכניות לצמצום הצבא

אירועי שנת החמישים להקמת הבריגדות הבינלאומיות למלחמת האזרחים בספרד, שבהם ליהודים — מהעולם כולו ומפלשתינה דאז — היה מקום של כבוד, היו הסיבה הרשמית לבואו לארץ מספרד של בניטו אלונסו גומס (76). הוא בירך את ותיקי הבריגדות בשם ההסתדרות הכללית של העובדים בספרד (ו.ג.ט.) והמפלגה הסוציאליסטית הספרדית, בנאום שנשא בטקס שהתקיים לפני מספר שבועות בבית־לסין, בהשתתפותו של נשיא המדינה חיים הרצוג.

היה זה נאום משלהב כפי שיכול להיות רק נאומו של מי שהחל את פעילותו הפוליטית כבר ב־1930, באיגוד עובדי הדואר ובמפלגה הסוציאליסטית, הפך לחייל בצבא הרפובליקני, לחם בכל החזיתות, נכלא ונשלח למחנה־ריכוז בצרפת, כאשר לספרד הצליח לחזור רק ב־1976, לאחר 38 שנות גלות ומאבק פוליטי בלתי פוסק למען החזרת הדמוקרטיה לארצו.

נושאי השינוי

שובו לספרד של בניטו אלונסו גומס התאפשר לקראת הקונגרס הראשון של ו.ג.ט., שהתקיים ב־1976 בתנאים חצי מחתרתיים, ומאז צרף את מירצו למאבקם של בני הדור הצעיר של ספרד אשר מאס בדיקטטורה של פראנקו. בדור הצעיר שלא ידע את המחנות הנלחמים במלחמת ספרד של 1936־39, רואה בניטו אלונסו גומס את נושאי השינוי, נושאי הדמוקרטיה החדשה. "בספרד החרחש למול עינינו נצחון של המודרניות כנגד המסורת המתנוונת, יותר מאשר נצחון אידיאולוגי של הסוציאליזם מול הקפיטליזם", אמר.

כדי לפתוח צוהר לעבר החיים בצוותא של ממשלה סוציאליסטית עם מונארכיה, ומעבר חד מחברה סגורה וכמעט פיאודלית לחברה המתפשטת את התעשייה עתירת־הידע ואת הרווחה השוויונית עבור תושביה, וכדי ללמוד פה ושם מנסיונם של אחרים, שוחחנו עם בניטו אלונסו גומס.

המלך לא אכזב

גומס: אכן, אחד הפחדים שהעיקו עלינו בתקופת החזרה אל הדמוקרטיה היה החשש שהנסיך חואן קרלוס, שנבחר על־ידי פראנקו, יהיה לממשיכו או לכלי־שרת בידי הפאשיסטים ותומכי הפראנקיזם לאחר מות המנהיג. אלא שכבר בנאום הכתרתו, חואן קרלוס הבהיר שהוא מתכוון להיות מלכם של כל הספרדים ולמען כל הספרדים, ומאז הפך למוקד לגיבוש הדמוקרטיה. זאת הוכיח במיוחד כאשר בפברואר 1981 תפסו מספר אנשי צבא את הפרלמנט וניסו לבצע הפיכה, שנתקלה בהתנגדות ברורה מטעם המלך, אשר שידר לאומה את מחוייבותו הבלתי־מותנית לדמוקרטיה, ובהאשמתו את המורדים בקונספירציה נגדו אישית, כראש המונארכיה הפרלמנטארית הספרדית.

— בביקורנו בארצכם ואף מהתרשמים בעיתונות, אנו עדים לביקורת גלויה על הממשלה שבראשות חברך למפלגה הסוציאליסטית, פליפה גונזלס. אשר, למעשה, מבצע בשטח מדיניות קפיטליסטית לחלוטין, הכוללת פיטורים, הורדת שכר ועוד כאלה צעדים כלכליים שלא היו מביישים את נציגי הימין בספרד.

בעייתו של הפ.אס.או.אי. (מפלגה סוציאליסטית פועלית ספרדית) היא, שכאשר הגיעה לשלטון מצאה מדינה עם כלכלה בגבול פשיטת הרגל, עם חברות שהונן העצמי שלהן הוקטן עד למינימום, שכבת תעשיינים אשר לא דאגה לאינטרס הלאומי ונמנעה מלהשקיע את רווחיה במדינה ובתשתית התעשייתית שלה. וההסתמכות על הסובסידיות והגיבוי הכלכלי שהממשלה נתנה להם ביד רחבה. הסובסידיות האלו ניתנו על חשבון מישכורתו של הכלכלה הספרדית, וכדי למנוע פיטורים וזעזועים חברתיים שעלולים היו לסכן את המשטר.

צעדים בלתי נמנעים

כתוצאה מכך, הכלכלה הספרדית שמצאנו בהגיענו לשלטון היתה מיושנת ומבוססת ברובה על עבודה זולה, למול מצב שכזה, לא נותר לסוציאליסטים אלא לקחת לעצמם תפקידים דמוקרטיים שבמדינות אחרות ממלאים המעמד והמפלגות הקפיטליסטיות הבורגניות — מודרניזציה של התעשייה והחקלאות, דמוקרטיה של החיים הפוליטיים בספרד, חינוך ולימוד קרוא־וכתוב. מכאן, שגם כאשר לסוציאליסטים יש רוב בו.ג.ט. (איגוד כללי של העובדים), הרי גם בתוך המפלגה ובעיקר בקרב האופוזיציה משמאל היתה התנגדות חריפה לאותם צעדים בלתי נמנעים במצב הנוכחי.

— אחד העקרונות הכלכליים של הפ.אס.או.אי. הוא "התוכנית לשינוי מבנה התעשיה". מה הם עיקרי התוכנית וכיצד מנסים להפחית באמצעותם את המחיר החברתי הנובע מהפעלתם?

התוכנית לשינוי מבנה התעשיה כוללת סגירתה של סידרת תעשיות אשר לא הניבו אלא הפסדים, ואשר היו מבוססות — כאמור — על טכנולוגיות מיושנות ועל מונופרודוקציה וייצור ראשוני, תוך בטחון שאם יגיעו לפשיטת־רגל, יעברו החברות לידי הממשלה. והממשלה, כדי למנוע פיטורין, תשקיע הון ציבורי במפעל, אשר עם הבראתו יחזור לידי הבעלים הפרטיים הקודמים בתנאים מועדפים. את המפעלים הקשורים לשיטה הישנה, יש להחליף בכאלה שיהיו מבוססים על טכנולוגיה ורנטביליות גבוהה, דבר שמאלץ להתרגל למצב של אבטלה מבנית בתקופת המעבר, מאחר שעשרות־אלפי עובדים ייפלטו מהמפעלים בהם הוחלפו על־ידי מכונות חדישות, חולות אף משכר עבודתם העלוב. עם זאת, חלק לא מבוטל מהמפוטרים הפוטנציאליים מאותן חברות כושלות, אינו מסוגל לעשות הסבה מקצועית אוטומטית לאותן תעשיות עתירות־ידע, הדורשות רמה גבוהה יחסית של התמחות והשכלה.

הסבה מקצועית

כדי להתמודד עם בעיית האבטלה, ננקטו כמה יוזמות חברתיות ונובעות ישירות מהרגישות ומן המחויבות האידיאולוגית שלנו לשכבות החלשות של האוכלוסיה. הצעד המעשי החשוב ביותר בהקשר זה הוא הקמת "הקרנות הלאומיות למלחמה באבטלה". בעזרת אותן קרנות אנו מממנים את התוכנית המבוססת על השעיה זמנית ממקום העבודה תוך קבלת 70 עד 80 אחוז מסכום המשכורת הכוללת למשך שלוש שנים או עד שהעובד ימצא עבודה, וזאת, במקום פיטורין ישירים של העובד. אותן קרנות משמשות גם לסבסוד תוכניות לימודים והסבה מקצועית לעובדים בהשעיה זמנית, וכן קיימת האפשרות להתארגנות של קבוצות עובדים להקמת קואופרטיבים שיתבססו על ההון העצמי של סכום הפיצויים של העובדים, על תמיכה מהמוסדות הממלכתיים ותמיכת הו.ג.ט.. כדי לספק צרכים אלו, הוגדלו התקציבים המיועדים לסעיפים הללו בתקציב הלאומי של שנת 1987.

— במה, אם כך, ניתן לחוש את הגוון הסוציאליסטי של הממשלה הסוציאליסטית?

אציין רק כמה נושאים. לדוגמה, ניקח את החינוך, שכה הוזנח על־ידי הממשלות הקודמות והושאר בידיים פרטיות ודתיות עד לעליית המפלגה הסוציאליסטית לשלטון. הצלחנו להעביר חוק חינוך בפרלמנט, למרות התנגדויות של הימין. החוק לא רק אינו גורע מהסובסידיות הממלכתיות לחינוך הפרטי, אלא אף מוסיף להם תמיכה. זאת, נוסף על תוכניות חדישות כפיקוח משרד החינוך על תוכניות הלימודים ובמתן אפשרות לכל תלמיד להתקבל לבית־הספר בלי האפליות שהיו נהוגות עד כה.

תרבות — מצרך עממי

בהקשר של החיים התרבותיים, עוברת ספרד מהפכה שמעבר למהות התכנים שלה, מתבטאת גם בכך שהתרבות הפכה למצרך עממי ולא מוצר יקר למעמד המיוחסים. המוזיאונים שלנו מלאים מבקרים מקומיים, נוסף על ארבעים מיליון התיירים הפוקדים כל שנה את ספרד.

תחום אחר שבו טיפלנו הוא הצבא, שהוא נושא רגיש ביותר ואגוז קשה לפיצוח. ממשלתו של פליפה גונזלס הפעילה תוכנית לצמצום הצבא על כל מרכיביו, וזאת בקיצור שירות החובה לשנה במקום שנתיים, שינוי תוכניות הלימוד באקדמיות הצבאיות, מודרניזציה של הנשק והחימוש תוך הקטנת התקנים ובעיקר שינוי המטרה הבסיסית של הצבא מהגנת "שלמות המולדת מפני האויבים הפנימיים" בנוסח פראנקו, להגנת הגבולות כפי שצבא צריך לעסוק.

— האם זהו סוציאליזם "אילוד אסמבילידה"?

אינני חושב שניתן לכנות זאת "סוציאליזם". מדובר כאן בממשלה עממית של מדינה היוצאת מהדיקטטורה לדמוקרטיה, כאשר אנשים מקרב הסוציאליסטים נמצאים בשלטון.

אותם אנשים, על אף צעירותם, זוכרים עדיין את הניסיון המר של הרפובליקה מתחילת שנות ה־30, שבהם תוך כוונות טובות וצעדים מהירים כמו, למשל, הנהלתם של שר ההגנה אזניה, אשר שלח לגימלאות את הגנראלים של הצבא הריאקציוני, דבר אשר הקל עליהם את התחירה נגד הרפובליקה, המרד ולאחר מכן הדיקטטורה האכזרית שנמשכה עשרות בשנים.

הפעם, חמישים שנה לאחר אותו ניסיון, אנחנו מנסים לא לחזור שוב על אותן שגיאות.

אם ושלוש בנותיה הורעלו מעשן גחלים

מאת ניצה ריימון.

אם ושלוש בנותיה הועברו ביום שישי במצב קשה לביה"ח רמב"ם בחיפה לאחר שהורעלו מעשן גחלים.

חרידה קטן בת 56 משכונת עמישב בפתח־תקווה הכינה ביום חמישי בלילה ברבקיו על מיתקן גחלים ביתי. יחד איתה היו בבית שלוש בנותיה: אסתר בת 16, אסירה בת 10 ויויה בת 8.

כאשר חזר אבי המשפחה בלילה הביתה מצא את אשתו ושלושת בנותיו במצב של עילפון במיטותיהן והבחין כי הגחלים במיתקן הברבקיו עדיין רוחשו והפיצו עשן. האב הזעיק מיד אמבולנס וארבעת הנשים הועברו לביה"ח השרון ומשם לביה"ח רמב"ם בחיפה, המצוייד במכון לחץ מיוחד לטיפול בהרעלות.

החולות קיבלו טיפול ומצבן הוגדר כיציב.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חדרה

הודעה עפ"י סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה בקשה לשינוי אגף ממגורים למשרדים על חלקה מס' 119 בגוש 10036 ברחוב הרצל.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת האישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה, את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדויקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

אינג' י' כהנא
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

הועדה המקומית לתכנון ובניה

מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6660 חלקה (חלק) 10 [illegible]

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. הרפז
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

מרחב תכנון מקומי

כפר־סבא

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

[illegible]

דב שויש, יו"ר
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

עירית חיפה

משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
חיפה רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04־640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: בית־יולס בע"מ — לאשר תוכנית אגף לבית־אבות — רחוב אילנות כבר הרקפות חלקה 1 בגוש 10908, כרמל.

המבקשת מבקשת בהקלות הבאות:
1. בליטה של 60 ס"מ למרווח הצדדי של גג.
2. עודף שטח בניה מעל למותר למגורים וכניסות מקורות.

אשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק, 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.

המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 207 בגוש 8273 רח' מימון מס' 10 חריגות מבוקשות כהקלה: (1 ק' מאושרת) 0.10 מ', בק.ב.ג. מזרחי 1.22 מ' הבלטת מרפסות פתוחות בצד דרום וצפון ותב"ע 34/86 מתוקנת. כהקלה: עד 6% בניה, 20 ס"מ מקו בנין קדמי. את התכניות מס' 34/86, 368/86 ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלדראי
יו"ר הועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה כנכס. בגוש 6203 חלקה 99 רח' הומיד מס' 12 והריגה הקלה 6% משטח החלקה ו־10% מק. ב. במרווחים צדדיים.

על המעונין והרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטית. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב
אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

המועצה המקומית

ירוחם

מחלקת ההנדסה — הועדה המקומית לתכנון ובניה־ירוחם

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה 1965 ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה ירוחם, בקשר למתן היתר לשימוש חורג. חריגה מתוכנית מתאר מקומית מספר 107־03־26.

מהות הבקשה: לקבוע שטח להקמת קיוסק בתוך שטח מידרכה רחבה. גוש 39539 חלקה 12 (חלק) השטח 42.25 מ"ר לשימוש חריג.

שם המבקש — המועצה המקומית ירוחם. כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתוכנית המצורפת אליה ללא תשלום במשרד הועדה המקומית ירוחם. כל הרואה עצמו נפגע ע"י מתן ההיתר וזה וכן כל זכאי עפ"י סעיף 100 לחוק רשאי תוך שבועיים מיום פרסום ההודעה להגיש התנגדות לשינוי. במשרד הועדה המקומית ירוחם.

על החתום
ברוך אלמקייס
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

מרחב תכנון מקומי

כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה לתוספת על חלקה/ות 58, 54 בגוש 6440 ברחובות ירושלים, המיישרים הקלה/הקלות כלהלן: סטייה בתשריט חלוקה לצרכי רישום מתוכנית בתוקף כס/12/5 הפרטים הבאים:

לפי ת.ב.ע.	לפי תשריט	שטח לפי ת.ב.ע.	שטח לפי תשריט
7555	2	2950 מ"ר	2944 מ"ר
7556	3	1780 מ"ר	1791 מ"ר
7557	4	3150 מ"ר	3437 מ"ר
D.S.W	5	370 מ"ר	455 מ"ר
דרכים	6	4669 מ"ר	2796 מ"ר
דרכים	7	נכלל ב־6 לעיל	1796 מ"ר

כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה במשרדי הועדה המקומית בכפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש. התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 תלמוד — שניים אוחזין — בעיה 40 08.2 מסך לספרות (יסודי) — גשם יהיה 09.00 אנגלית ו' 09.20 השעה שלנו — נסים ונפלאות (כ) 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — חנוכה 11.00 חשבון ה' — מספרים מורים 11.15 צרפתית 11.30 גיאוגרפיה ה'־ו' — גאנה — החיים בארץ מתפתחת 12.00 ספרות (תיכון) — שתי הספות 12.25 אנגלית ט' 13.00 אנגלית י' 13.30 מוסיקה — שולית הקוסם 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 כלי סודות — כד — אלפי מציג את הצלילים כ.ה. 14.45 HELLO ISRAEL! HAVE YOU BEEN THERE? — NO. 1

15.00 האוניברסיטה הפתוחה: צמיחת המדינות באפריקה. 16.00 רחוב סומסום 16.30 בית ספר לשוטרים — פרק 4. 17.00 ערב חדש 17.30 שישאר בינינו — התכנית הפעם על נימוס ודרך ארץ. מנחה: דורון נשר 18.00 לאקי לוק מול — סדרת מערבונים בהנפשה. שם הפרק: "הרלתנים בשיקום" 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 עם הכוכבים — כוכב התכנית הפעם הוא הזמר הבריטי רוד סטיוארט, בתכנית סקירת ההיסטוריה המוסיקלית של הזמר משנות ה־60 המוקדמות ועד צאת תקליטו האחרון בימים אלה. (ערבית) 18.45 חידושים והמצאות בישראל: 1. בקרת השקיה 2. מנהרת מים — כשלב מקדים לניסויי חלקי המטוס במנהרת הרוח משתמשים בתעשיה האווירית במנהרת מים. (ערבית) 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 עד פום — מגזין לפום ולבידור. במרכז תכנית ראיון עם עפרה חזה על תכניתה החדשה "עפרה חזה על הבימה" וגם שירים מתוך התכנית. עוד ראיון בתכנית — עם דייויד ברן, מנהיג להקת "ראשים מדברים". בראיון יסופר על סרטו החדש, "סיפורים אמיתיים". שירים נוספים בביצוע יואי לואיס, איגי פופ, רוברט קריי, ארטה פרנקלין ועוד. מנחים: ענת דולב ומנחם גרנית 21.00 מבט לחדשות ומוסף שער ראשון 21.45 שושלת — סדרה אמריקנית. הפרק העשרים ושלושה: קריסטל נכנעת להפצרותיו של בעלה בלייק לפנות לסיועו של הפסיכיאטרי של ניק, לצלצל הטלפון שלה בירותו של ניק עתה... מאלון. 22.35 סוף ציטוט — תכנית בעינייני ספרות. מנחה: ירון לונדון 23.15 דרמה אנגלית — "אדון לעצמי".

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר" 07.09 "בהאזנה ניגונה" 08.00 "קונצרט בוקר" — קורלי: קונצ'רטו גרוסו ברה מג'ור; ריפורו קונצ'רטו מס' 2 לצלו ולתזמורת במול מג'ור; מנדלסון־בוסלי: אורטוריה על המתות מתוך התנ"ך; פליקס מנדלסון: הפתיחה "ים שקט ומסע צלח"; שארל דה בריו: קונצ'רטו מס' 7 במול מג'ור לכנור ולתזמורת; לקוק: "העלמה אנגו" — בלט 11.57 "מגישים שיר" 12.00 "אמנים באולפן". 13.05 "בהאזנה ניגונה" — גרשווין: רפסודיה בכחול; "שולית הקוסם"; גלאזונוב: "לאללה ולה", סויטה דרום אמריקנית; גרשווין: סויטה סימפונית מתוך "פורגי ובס"; סן־סנס: "מחול המוות"; לוקטלי: סונטה ברה מג'ור; צ'ייקובסקי: מתוך הקטעים לפסנתר 15.00 "מוסיקה כאן ועכשיו", 16.00 "מוסיקה ליום ראשון" — באך: אורטוריה לחג המולד (חלקים 6־5); הנדל: קטעי מקהלה מתוך "המשיח"; בריטן: מזמור שירי חג מולד 18.00 "הזירון המוסיקלי" 19.00 "מוסיקה קלאסית קלה" "אינטרלוד" 20.27 "מגישים שיר" 20.30 "הקונצרט הקאמרי השבועי" 22.30 "מן המקורות" — אמירת "הלל" ונעימתו 23.00 "מחזורי יצירות" — באך: הפרלודים הכוראליים לעוגב — חלק א' וחידון; הקונצ'רטו לליירה ולתזמורת מס' 3 בסה מג'ור (האחרון); מנדלסון: רביעיות כלי־הקשת רביעייה מס' 5, במי במול מג'ור.

רשת א'

07.30 "היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 "חוגה" — עם בני הנדל 09.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים 10.30 "רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 השידור היומי לבתיה"ס 11.30 תכנית לגיל הרך — "הסביבון", "השכלה לכל" — צרפתית למתקדמים 12.05 "בערוגות הבושם" 14.05 "לבת ולבן המתעניין" — תכניות לילדים 14.45 "לילדים הגדולים" 15.30 [illegible] 15.55 "סאר חדש" — סקירה 16.05 "ג'ידי־עשרה" — מגזין נוער — כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער 17.12 "מגישים שיר" 17.20 "האוניברסיטה המשודרת" — "מבוא לתורת הלשון" — פרופ' רפאל ניר 18.00 [illegible] 18.50 פרקי היום בתנ"ך 19.05 "מחשבת ישראל" 19.30 שידורים לעולים 22.05 "תמה ועד" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. עורכת ומנחה רבקה מיכאלי. יועץ לתכנית ד"ר עמירם רביב — פסיכולוג חינוכי־קליני.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה" 08.05 "עושים עניין" — עם רבקה מיכאלי 09.05 "ביקור ביתי" 10.05 "כל צבעי הקשת" — מגזין יומי 11.30 "סקן לשלום" — עם גדעון הוד

12.10 "אלף־אלף כ"בית" — עם אהוד מנור 13.00 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14.06 "בת צחוק" — הווי והומור 15.05 "רגעי קסם" 15.51 לוח מודעון 16.05 שירים ושעורים 17.05 "יומן כלכלה" 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.05 "מסיבת עתונאים" — עורך ומנחה: יצחק גולן 18.45 היום בספורט 19.00 "היום הזה" 19.35 "עם ישראל" — מוסף לעניינים יהודיים בעולם 20.05 "אומר בשבחין". 22.05 "צמוקים ושקדים". 23.05 "צלצול שלישי" — שבועון לאמנויות בשידור חי.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — אתגרים ופריצת דרך במדעי התעופה. ייצוב מלאכותי של כלי טיס. מרצה: פרופ' שמואל מרחב. 06.30 "פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 "אילה בוקר" 10.05 "הפסקה 10" — עם מיכל ניב. 11.05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 "אחד אחד" — פזמונים ישראליים. 14.05 "רז רה יומי" — עם רוני לנץ ורני קרסל. 15.05 "פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 16.05 "רדיו ספורט" — מגאזין ספורט. 16.54 באופן מילולי. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 שעה קלה על כלכלה — 18.45 "משולש" — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרד. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 פזמונים לכולכם. 20.05 "חיילים, אנשים צעירים" — תוכניתה של פנינה בת־צבי. (ש.ח) 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — אתגרים ופריצת דרך במדעי התעופה (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים. 23.05 "תוצרת הארץ" — פזמונים ישראלים. 23.55 "שיחת חצות". 00.05 ציורי לילה עם מאזינים. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

רשת ג'

06.11 "בחזרה לאושר" — להיטים וותיקים 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 "מה כבר תשעה?" — עם אבי אתגר 10.05 "שבעים מי יודע" 11.05 "שעה תמימה" — עם מלאכי חזקיה 12.05 "רק מוסיקה" 13.05 "רק בימי חול" — עם מנוס פרי 14.05 "זמנן חזור" 15.05 "חדש, חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי 16.05 "הצגה יומית" 18.05 "מצעד הפזמונים הלועזיים" 21.05 "אורות עתיקים" — שירים 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: עיסקה ללא רחמים 9.40,7.15,5
אורלי: חודה לנעורים 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: ישנוני 23.15
קריזרה: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
בית ציוני אמריקה: אהבה כמותחרת 9.30 ,7.15 ,4.30
גת: קטיפה כחולה 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אוונטי פופולו 9.30 ,7.00
דקל: סרט אילם 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: חמושים ולא מסוכנים 9.45 ,7.45 ,5.45
הוד: לאורך כל הלילה 9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: רומן במכונית
מוזיאון תל־אביב: "שואה"
סינמה 1: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: פולטרגייסט II 9.30 ,7.15 ,5
פאר: ג'נג'ר פרד 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: עוברת אורח 12, 2, 7.15, 9.30
ראסטי ג'יימס 23.30

רב־חן

חן 1: קטיפה נעימה 9.30 ,7.30 ,5
חן 2: לשרוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: בשידות האל 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: דונה פלור 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: שרבו של הנוסע השמיני 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: שוטר ללא חוק 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: מי מפחד מהשכן ממול 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן

ארמון: קטיפה נעימה 9.30 ,6.40 ,4
לילי: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.15
ארמון: עיסקה ללא רחמים 9.45 ,7.30 ,5

רב־גן

גן 1: קטיפה כחולה 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: נשיקת אשת העכביש 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: שלושה רווקים ותינוק 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: לשרוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: פולטרגייסט II 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: עיסקה ללא רחמים 9.15 ,7 ,4.30

בית אגרון

מפגשים מהסוג השלישי 18.00
ד"ר סטרנג'לב 20.15
מופע הקולנוע של רוקי 22.00
מבוקש חלוי או נשוי 24.00
בעיני השמש: אהבה במחתרת 9.00 ,7.00
כפיר: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: קטיפה נעימה 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: משפט הנשרים 9.00 ,7.00
סמדר: צעדים מסוכנים 9.30 ,7.00
תבירה: אוונטי פופולו 9.15 ,7.15 ,4.30

אוריון

אור 1: לתפוס מלך 9 ,6.30 ,4
אור 2: שתי אצבעות מצידון 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: שוטר ללא חוק 9.00 ,7.00 ,4.30

חיפה

ארמון: עיסקה ללא רחמים 9.00 ,6.30 ,4
אורה: רק בין חברים 9.15 ,7.00 ,4.30

חן: רונה פלור נשואה לשניים 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: שוטר ללא חוק 9.15 ,7.00
עצמון 2: אוונטי פופולו 9.30 ,7.15 ,4.45
פאר: קטיפה נעימה 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודשת: ג'נג'ר ופרד 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: פולטרגייסט II 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: אהבה בשחקים 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: לשרוע אתמול והיום 9.15 ,6.45

נתניה

שרון: עיסקה ללא רחמים 9.15 ,7 ,5
סטודיו: שבט ר"ב המערות 9.15 ,7 ,5

חולון

סבוי: לאורך כל הלילה 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: קטיפה נעימה 9.00 ,6.00
ארמון: בעקבות הברך 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: שוטר ללא חוק 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה

חיכל: משפט הנשרים 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל האדריאטיקום:
הצבע ארגמן 21.30 ,18.15

באר־שבע

חן: משפט הנשרים 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: משפט הנשרים 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: שבט ר"ב המערות 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: איש הנצח 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

מטמתרון: אהבה בשחקים 8.30

רעננה

אורות: הצבע ארגמן 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

הודר: משפט הנשרים 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 21.12
מירלה אפרת: 20.30
ביבוף: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום א' 21.12 בשעה 20.30
"החילוני האחרון"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב.

חולון
אהרון — הפעיין 52.
קופ"ח עין יהב.

ירושלים
צרפתי — גילה (מול הפארק).

נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31.

פתח־תקוה
רסל — רוטשילד 59.

רמת־גן
מכבי — ז'בוטינסקי.

תל־אביב
זיוה — אצ"ל 52.
בס — פרישמן 66.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא, תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע כולל שבת.

ירושלים

הדסה ה"צ - נשים, הדסה ע"כ - ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג.; שערי צדק - פנימית; ביקור חולים - כירורגית.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה', ב'־ 08.00־20.00; בימי ו' 08.00־15.00 טלפונים: 03־433300, 03־435500.

יד ביד - ארגן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04־229488 (11.00־20.00)
נהריה - 04־920014 (11.00־20.00)
קו פתוח להורים במצוקה - בימי ב' ו־ד' - טל. 282736.
"קו פתוח" - ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד התאגיד לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות וחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רח' הנמל 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחות מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00־9.00. אפשר תצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־55316.

סילוק מטרידים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 7511111. רמלה — 101, טל' 08־221022, עפולה — טל' 065־93334. טבעון — 101, טלפון 04־931401, נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה' 16.00
בימי ו' וערבי חג 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'־ו' 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה' 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.36.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
הרכבת תופעל בימי א' בשבוע וי' אחרי חג כלבד.

טלקס

● אירלנד סוגרת שגרירותה בלבנון

משרד החוץ בדבלין אישר אתמול, כי אירלנד החליטה לסגור את שגרירותה בביירות.
בהודעה צוין כי שגריר אירלנד בבגדד יכהן מעתה גם כשגריר בלבנון. (ע"ר)

● הסורים השתלטו על כיסי ההתנגדות האחרונים בטריפולי

ביירות. – כוחות סוריים, שנסתייעו בטנקים ובנגמשים השתלטו בשבת על הכיסים האחרונים של התנגדות המוסלמים הפונדמנטליסטיים בעיר טריפולי שבצפון־לבנון, לאחר יותר משלושים שעות של קרבות קשים.
חילופי האש האחרונים שככו בצהרי היום, לאחר שכוחות סוריים חמושים היטב ערכו מצוד אחרי לוחמי המיליציה הסוניים באזורים שונים של עיר הנמל. (ע"ר וע"צ)

● התנגשות גבול קטלנית בין יוונים לתורכים

אנקרה. – שני חיילים תורכיים וחייל יווני נהרגו ביום שישי בקרב יריות שנמשך שעתיים ואשר פרץ, לטענת התורכים, בגלל חדירת היוונים לשטחים.
לכתב "רויטר" נמסר, כי שני טוראים יוונים עברו את הגבול ליד העיר איפסלה וחיילי הגבול התורכים הזהירו אותם לשוב אל מעבר לגבול. או אז פתחה כיתה של 10 חיילים יוונים באש מצד הגבול שלהם והרגו טוראי תורכי.
יחידות נוספות של צבא תורכיה חשו לאיזור ובחילופי האש שהתפתחו נהרג סגן של הצבא התורכי וטוראי יווני ועוד טוראי אחד נפצע, נאמר בהודעה התור־כית.
שלטונות תורכיה מסרו, כי הוגשה מחאה חריפה לשגריר היווני באנקרה. השגריר התורכי באתונה מחה על התקרית בפני סגן שר־החוץ היווני, נאמר בהודעה. (ע"ר, ע"צ)

● משלחת מצרית יצאה לעיראק להיפגש עם ערפאת בעיראק

קהיר. – משלחת מנהיגי מפלגות האופוזיציה במצרים יצאה לבגדד בשבת לשיחות עם ראש אש"ף יאסר ערפאת, בניסיון לסיים את מלחמת המחנות בלבנון.
המשלחת יצאה בראשותו של מנהיג המפלגה הסוציאליסטית איברהים שוקרי. אנשיה כבר נפגשו עם הנשיא אסד בדמשק בשבוע שעבר, לשם יצאו בשליחות דומה. לא נמסר בינתיים על תוצאות.
דובר המשלחת אמר, כי הקבוצה המייצגת 5 מפלגות אופוזיציה במצרים מקווה למצוא נוסחה לדו־קיום בשלום בין הלבנונים לבין הפלשתינים. (ע"ר)

שערי מטבע־חוץ
בנק הפועלים – 21.12.86

	יחידה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	1.4980
דולר אמריקני	1	1.4935
מרק גרמני	1	0.7445
לירה סטרלינג	1	2.1387
פרנק צרפתי	1	0.2270
יין יפאני	100	0.9157
גילדן הולנדי	1	0.6587
פרנק שווייצרי	1	0.8861
כתר שבדי	1	0.2151
כתר נורווגי	1	0.1972
כתר דני	1	0.1969
מרק פיני	1	0.30
דולר קנדי	1	1.0832
דולר אוסטרלי	1	0.9970
ראנד דר' אפריקני	1	0.6698
פרנק בלגי	10	0.3578
שילינג אוסטרי	10	1.0577
לירה איטלקית	1,000	1.0734

שר הנפט הלובי אחמד שקשוקי מוקף עיתונאים לאחר החלטת נציגי מדינות אופ"ק לצמצם את תפוקת הנפט (צילום: אי. פי.)

אופ"ק בתום ישיבה לילית:
חבית נפט — 18 דולר

ז'נבה. — קרטל אופ"ק קיבל החלטת־רוב, לפיה יקצצו המדי־נות המספיקות המאורגנות בו את תפוקת הנפט שלהן ב־7.25 אחוז בששת החודשים הראשונים של 1987.
הקרטל גם החליט על קביעת מחיר קבוע לתקופה זו — 18 דולר לחבית.
עיראק לא נכללה בהסכם זה, משום שסירבה להסכים לרמת תפוקה הנמוכה מזו של איראן.
לאחר ישיבה שנמשכה כל הלילה, החליטו בשבת בבוקר 13 שרי הנפט של אופ"ק על צמצום התפוקה ועל חלוקת הצמצום הזה בין המדינות המפיקות. כמו כן הודיעו, כי המחיר החדש והצמצומים ייכנסו לתוקף ב־1 בינואר.
תקרת התפוקה של אופ"ק לששת החודשים הראשונים של 1987 תהיה 15.8 מיליון חביות ליום במקום 17 מיליון חביות עכשיו.
נשיא ועידת אופ"ק רילואנו לוקמן מניגריה, הביע שמחה על ההסכם שנתקבל לאחר דיונים מייגעים של 10 ימים. שר הנפט האינדונזי סוברוטו אמר לרויטר: "זה המכסימום שיכולנו להשיג, אבל זה היה יותר ממה שציפיתי".
מומחים לתעשיית הנפט אמרו, כי ההסכם הזה עשוי להעלות את מחיר הנפט לרמה של 18 דולר לחבית. (רויטר־עתים ועצ)

רבבות סטודנטים מפגינים בשנחאי לחיזוק הדמוקרטיה

שנחאי. — רבבות סטודנטים סיניים הוסיפו להתגודד במוצ"ש ליד עיריית שנחאי, בתום היום השני להפגנותיהם למען חיזוק הדמוקרטיה בסין עממית.
באווירה שדמתה לאווירת קרנבל ישבו אלפי סטודנטים על הקרקע, מול כמאתיים שוטרים ששמרו על בנין העיריה. הם שרו שירים, וסעדו את ליבם בלחם ובשוקולד, אשר ניקנו ע"י מנהיגי ההפגנה מתרו־מותיהם של עוברים ושבים.
חלק מן הסטודנטים הכריזו בפני סופר, "רויטר", כי מנוי וגמור עמם להשאר ללא הגבלת זמן מול העי־ריה, כביטוי לתביעותיהם לויתורים פוליטיים, וכן ל"פיצויים" על הלקאת כמה מן הסטודנטים בידי המשטרה בשעות הבוקר של השבת.
הפגנות המחאה של הסטודנטים בשנחאי — שבהם נוטלים חלק עתה סטודנטים מארבע אוניבר־סיטאות לפחות — נפתחו ביום ה', והתפתחו להפגנה הראוותנית ביותר של סטודנטים, בקמפוסים ברחביה של סין העממית, נמסר על הפגנות סטודנטים מקסיאן שבדרום ועד לקונמין שבדרום מערב.
בכל הקמפוסים האלה ובערים עצמן קראו הסטודנטים בהפגנו־תיהם לרפורמות דמוקרטיות — אם כי רבות מן ההפגנות היו בתחילתן ביטוי למורת רוח על התפתחויות מקומיות, כגון איכות המזון בקמפוס.
הפגנות הסטודנטים החלו למעשה כבר ב־9 בדצמבר, בעקבות שורה של הכרזות מפי המנהיג דנג קסיאופינג ומנהיגים אחרים, שעמדו על הצורך לרפורמות דמו־קרטיות. דנג סבור, כי "מנה מוג־בלת" של דמוקרטיה, הכרוכה בהג־ברת חרות ותחרות, ובצמצום התערבותה של המפלגה הקומו־ניסטית בהנהלת מפעלים — תסייע לקידומה של התעשייה הסינית המפגרת.

הקרמלין יוצא מגדרו להסביר הפגנות הסטודנטים בקזחסטן

מוסקבה. – מאות סטודנטים שהתפרעו ברחובות אלמה אטה, בירת קזחסטאן שברוסיה האסייתית במחאה על הדחתו של המנהיג המקומי של המפלגה והחלפתו ברוסי — אילצו את הקרמלין להגיב רשמית על האירוע יוצא הדופן.
סגן שר החוץ ולאדימיר פטרובסקי אמר במסיבת עיתונאים ביום שישי במוסקבה, כי כמה מאות סטודנטים הפגינו ברחובות העיר, אולם המצב התדרדר רק בגלל מספר חוליגנים, שהפריעו את הסדר הציבורי.
בידיעת הסוכנות הסובייטית טאס נאמר, כי הסטודנטים ביחד עם תלמידי תיכון, בעיקרם קזאחים הפגינו ברחובות, אולם הצטרפו אליהם חוליגנים ופרזיטים שהציתו מכוניות וחנויות מזון ונאבקו נגד המשטרה. כמה אנשים נפצעו וכ־20 מכוניות הועלו באש.
פטרובסקי אמר, כי המהומות החלו בגלל אי הבנה בקשר להדחתו של המנהיג הקזחי הוותיק של המפלגה הקומוניסטית המקומית דינמוחמד קונייב והחלפתו בעסקן רוסי.
הוא אמר, כי המצב באלמה־אטה חזר לקדמותו והרגיע, כי רוב האנשים שם מסכימים עם החלטת הועד המרכזי.
פטרובסקי ציין לשבח את הודעת טאס בעניין המהומות ואמר, כי זוהי דוגמה לפתיחות החדשה תחת הנהגתו של מיכאיל גורבאצ'וב.
המנהיג הקזחי המודח קונייב, 74, היה בן חסותו של המנהיג הסובייטי הקודם ברז'נייב. מומחים לענייני ברית־המועצות אמרו כי אין להעלות על הדעת כי היו הפגנות ומהומות בתמיכה בו אלא בגלל מינויו של רוסי במקומו, גנאדי קולבין.
קולבין קנה לו שם כמימוש המסע של גורבאצ'וב נגד שתיה מופרזת של אלכוהול באיזור אולינובסקי, על נהר הוולגה, שם כיהן כמזכיר הראשון של המפלגה הקומוניסטית המקומית.

תיקון טעות

בידיעה מיום 18.12 נכתב כי "בכיר במועצת פועלים בדרום חשוד בשוחד מיני". אין מדובר בבכיר במועצת הפועלים אלא בבכיר בגוף סיעודי בדרום.
עם אנשי מועצת הפועלים בדרום — הסליחה.

מבקר ההסתדרות
יום עיון
למבקדים פנימיים במשק ההסתדרותי
שיתקיים ביום 23.12.86 בבית"ס לפעילי ההסתדרות, רח' נהרדעא 5, תל־אביב
בהשתתפות:
● הח' י. קיסר – מזכ"ל ההסתדרות
● ד. רוזוליו – מזכיר חברת העובדים
● י. בכור – יו"ר ועדת הבקורת, בנק הפועלים
● ב. גאון – מנכ"ל קו"אופ דן השרון
● א. גאון – סגן ראש אגף הכספים – "כור תעשיות"
● א. גפני – יו"ר "כור תעשיות"
● י. נאמן – מנכ"ל "תדיראן"
● מ. פסוויג – יו"ר יכין־חק"ל
יום העיון יחל בשעה 8.30 ויסתיים בשעה 17.00

● למה שווה העיתונות בדרום־אפריקה. מראה באותות ובמופתים אחד מקוראיה המאוכזבים (צילום: אי. פי)

אש"ף החליט להקים משרד עצמאי בלונדון

לונדון. — אש"ף החליט לפתוח משרד משלו בלונדון — ונתברר כי המשרד ישכון סמוך לבתיהם של צירי פרלמנט יהודים.
דובר משרד החוץ ציין ביום שישי, כי אש"ף מיוצג בבריטניה מאז 1971 אבל הוא פעל מן המשרדים של הליגה הערבית בלונדון. "אנו רואים באש"ף ארגון גג של כמה ארגונים פלשתיניים עם קשת גדולה של דעות. הם החליטו באחרונה להקים משרד משלהם והם רשאים לעשות זאת", אמר.
אולם אנשים המתגוררים ליד הבניין בו ייפתח המשרד, בשכונת קנסינגטון, התנגדו להחלטה זו ואמרו כי אש"ף מתכוון להקים "מיבצר" והדבר מפר נוהגים מקובלים. (עד)

ממשלת פקיסטאן התפטרה בעקבות המהומות בקראצ'י

איסלמאבאד.— ממשלת פקיסטאן התפטרה אתמול, בעקבות מהומות הדמים הבינעדתיות בקראצ'י, אשר בהן 184 בני־אדם מצאו את מותם ומאות אחרים נפצעו.
דובר ממשלתי ציין כי ראש הממשלה, מוחמד חאן ג'ונג'ו יוסיף לכהן, ויקים ממשלה חדשה תוך ימים ספורים.

לוב פתחה בהתקפה כללית בצפון צ'אד.

אנג'מנה. ממשלת צ'אד הודיעה בשבת, כי הצבא הלובי פתח בהתקפה כללית על כוחות המורדים לשעבר בצפון מזרח צ'אד.
הפיקוד העליון של צבא צ'אד מסר, כי חילות הקרקע של לוב, טנקים ומטוסים תוקפים את הערים באדראי, זואר ואת העיירה וורי, שהוחזקו על ידי מנהיג כוחות המורדים לשעבר ג'אוקוני וידיה.
הודעה של ממשלת צ'אד קוראת לגיוס כללי של כל הכוחות בצ'אד למלחמה בפולש הלובי.
בהודעת הפיקוד העליון נאמר, כי ההתקפה הלובית נפתחה בשעה 6 בבוקר והיא מתנהלת באלימות שאין דוגמתה. כוחותיו של ג'אוקוני, שקודם לכן נלחמו בממשלת צ'אד בהנהגת הנשיא האברה, מגלים התנגדות לפולש הלובי, נאמר בהודעה.

איינשטיין הפציר ברוזוולט לפתח פצצת אטום
מכתב שלו נמכר ב־200 אלף דולר

מאת כתב "על המשמר" בניו־יורק
המוציא־לאור האמריקני מלקולם פורבס, בעליו של העתון הכלכלי היוקרתי, הקרוי על שמו, שילם 220,000 אלף דולר עבור מכתבים שנשלחו על־ידי המדען אלברט איינשטיין לנשיא רוזוולט.
במכתבים אלה, משנת 1939, הפציר המדען היהודי בנשיא רוזוולט, שיתמוך במאמצים לפיתוחה של פצצת אטום. את המכתבים כתב איינשטיין לבקשתו של המדען ההונגרי ליאו סילארד, שביקש לשכנע את רוזוולט בצורך לפתוח בתוכנית האטום. המכתבים נכתבו על־ידי סילארד, אבל נחתמו על־ידי איינשטיין.
פורבס מסר בסוף השבוע בניו־יורק כי בכוונתו להציג את המכתבים שרכש בגלריה במנהטן.

המפכ"ל: ניאלץ לסגור תחנות אם תימשך פרישת השוטרים
"מישהו שאל אם ניתן להטיל עיקול על תחנות משטרה בגלל חובותיהן" — אמר קראוס במליאת מועצת העיתונות

מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, הביע ביום ו' שיהיה צורך לסגור תחנות משטרה, אם תימשך פרישת השוטרים משורות בגלל השכר הנמוך ובעקבות הקיצוץ בתקציב המשטרה.
המפכ"ל שסקר את פעולות המשטרה במליאת מועצת העיתונות ב"בית סוקולוב" בתל־אביב, ציין, כי ראשי ערים איימו להפסיק אספקת מים לתחנות משטרה בגלל אי־תשלום חובות. "מישהו אף פנה ליועץ המשפטי לממשלה כדי לברר אם ניתן להטיל עיקול על תחנות המשטרה", אמר.
רב־ניצב קראוס ציין, כי 1200 איש פרשו מהמשטרה, ואם הדבר יימשך, תיאלץ המשטרה לצמצם את הפריסה שלה. סגירת תחנות תגרום לכך, שאזרחים יצטרכו לנסוע מעיר אחת לשניה כדי לפנות למשטרה.
שוטרים רבים הפורשים מה־שירות עוברים למשרדי חקירות פרטיים, ומתעורר חשש של העברת מידע משטרתי לידי גופים אלה.
לעזרת המשטרה באים כיום כ־4 אלפים מתנדבים, המצטרפים במדים לניידות המשטרה אחת לשבוע במשך 6־8 שעות.
לדבריו, המחסור בתקן כוח־האדם אינו מגדיל את תקציב הפעולות של המשטרה, משום שההקצבה לשכר השוטרים נשארת בידי משרד־האוצר. המשטרה זקוקה היום ל־3 מיליון דולר לצורך מיחשוב טביעת האצבעות ול־16 מיליון דולר לחידוש רשת הקשר.

"תעשיית רכב" בעזה
להלן מסר, כי המשטרה פתחה במיבצע רחב (בשם "השקעה טובה") למניעת פירוק רכב גנוב בנפת עזה ובנפת כפר טייבה. התברר, שבעזה התפתחה "תעשייה" שלמה של גניבת אביזרים ממכוניות גנובות בתחומי ישראל. המפרקים קונים גם רכב ישן מחברות ביטוח, ומשתמ־שים בתעודת הזיהוי שלו, כדי להחזיר לשוק הישראלי רכב חדש, הכולל את האביזרים הגנובים.
מאות שילדות של מכוניות גנובות מפורקות נתגלו ברצועת עזה. כתוצאה מכך הפכו בעלי חנויות מכולת ברצועה לבעלי מוסכים, ובבתים רבים מאוחסנים חלקי רכב. יש גם שיתוף בין יהודים וערבים לגניבת רכב ופירוקו. המשטרה תשתף במיבצע גם את חברות הביטוח, משרדי הרישוי ומשרד התחבורה.

מלחמה בסמים
רב־ניצב קראוס מסר, כי המשטרה הכריזה על שנת 1987 כשנת מיבצע נגד השימוש והמסחר בסמים, ותשתף בכך גם גורמים ציבוריים רבים. בחודש הבא ייפתח המיבצע ברב־שיח במשכן נשיא המדינה. המשטרה מתמודדת כיום עם הברחה של 200 טונות חשיש, 200 ק"ג הרואין ועשרות ק"ג של קוקאין לשנה. "יש להזהיר את הנוער והציבור מפני הסכנה, שאם תתפשט תהרוס כל חלקה טובה במדינה, כולל בצבא", אמר.
בהמשך דבריו אמר, כי הסתמנה ירידה של 8 אחוזים בפשיעה הפלילית בשנת 1986 ויש גם ירידה בעבירות רכוש. עם זאת הסתמנה עלייה של 15 אחוז בתאונות דרכים, לאחר שנים של ירידה במספר התאונות. המשטרה טיפלה השנה ברבע מיליון תיקים פליליים.
כן אמר, שהמשטרה יישמה את הלקחים של מבקר המדינה ביחס למעצר חשודים, ובדו"ח האחרון לא הצביע המבקר על מקרים חריגים של מעצר חשודים ללא יסוד.
פתח את הישיבה נשיא המועצה, ד"ר יהושע רוטנשטרייך, שעמד על הצורך בשיתוף פעולה בין העתונות והמשטרה וציין, כי יש לעקור תופעות חריגות, שהיו בתחום זה משני צידי המיתרס. (עתי"ם)

טלקס

● "מיתקפת" זהב"י על שרי הממשלה
48 סניפי תנועת זהב"י פתחו יום שישי ב"מיתקפת" מברקים על לשכותיהם של 25 שרי הממשלה במחאה על הכוונה להטיל היטלים באגרת חינוך, תרבות ובריאות וכן לגבות מיסים על קצבאות הילדים במסגרת התוכנית הכלכלית החדשה.
במברק ששלח יו"ר התנועה, ד"ר עזון וינר, לראש הממשלה, יצחק שמיר, הוא אומר, כי הממשלה מתכוונת להטיל גזירות כלכליות מוטעות במעמדן ובמצבן הכלכלי של המשפחות ברוכות הילדים. "אנו לא חלשים, למרות שישנן הוראות לא לפגוע בשכבות החלשות. אנו הנכס הלאומי היקר ביותר למדינה ומתפקידם של נותני העם למנוע הפיכתנו למקורי עוני", אומר וינר.
ירון זליג

● חוקר ישראלי חזר מסימפוזיון בסין
חוקר ממרכז וולקאני בבית־דגן, ד"ר מ. ויסוקי מהמחלקה לאנטומולוגיה, חזר משהות של 22 יום בסין העממית, כאורח המכון לאנטומולוגיה בקנטון.
החוקר השתתף בסימפוזיון שהוקדש למלחמה ביולוגית במזיקי חקלאות בעזרת הצרעה הטפילית טריכוגרמה.
ד"ר ויסוקי התקבל בלבביות רבה והופתע לגלות כי הסינים מקיאים היטב בנעשה בארץ.
יוסף גלילי

● "אתר הראשונים בנגב" ייחנך מחר
"אתר הראשונים בנגב" ייחנך מחר בטקס שייערך בקיבוץ רוחמה במעמד נשיא המדינה, חיים הרצוג, ובנוכחות יו"ר הדירקטוריון של הקרן הקיימת, משה ריבלין.
יהיה זה אחד האירועים המרכזיים בתוכנית "ראשונים בנגב", הנערכת לרגל מלאות 75 שנה לראשית ההתיישבות היהודית בחבל־ארץ זה.
אירוע נוסף יהיה "ערב ראשונים בנגב", שיתקיים ביום ד' בקיבוץ רוחמה בהשתתפות שר־הביטחון יצחק רבין. בתוכנית האמנותית יופיעו חבורת חמור "קולות חמים", להקת המחול "צוותא שער הנגב" ולהקת רוחמה. (עתי"ם)

● קופסת נרות חנוכה תעלה 75 אג'
המחיר המירבי לקופסה בת 44 נרות חנוכה הוא 0.75 ש"ח לצרכן, כולל מע"מ, ובאילת 0.65 ש"ח – על כך נמסר ממשרד־התעשייה־והמסחר.
המחיר גבוה ב־6 אחוזים מאשר בשנה שעברה. בכך הושלמה קביעת המחירים למוצרי חנוכה, לאחר שהמשרד קבע מחיר מירבי לסופגניות.
חיים מרגלית

מדריך נאשם בהתעללות מינית בילדים בפנימיה בירושלים

שורה ארוכה של מעשי התעללות מינית בילדים בני 11 עד 13 מיוחסים על־ידי התביעה הכללית למדריך במוסד חינוכי פנימייתי בירושלים.
כתב־אישום נגד המדריך, זאב פישר בן 33 מבית־שמש, הוגש ביום ו' לבית־המשפט המחוזי בירושלים ע"י עו"ד משה כהן מפרקליטות המחוז בבירה.
בכתב־האישום נאמר כי הילדים מתגוררים בפנימיית המוסד והנאשם התגורר גם הוא באחד החדרים במקום.
התביעה טוענת, כי באחד המקרים תחב הנאשם כדור לפיו של אחד הילדים, כיסה את עיניו בסמרטוט, הפשיט את הילד ועשה בגופו מעשים מגונים כדי לספק את יצרו המיני. במקרה אחר נכנס בלילה לחדרו של אחד הילדים, הפשיטו ועשה בו מעשים מגונים. רק לאחר שהילד התנגד ונתן מכה לנאשם — הירפה ממנו.
בפעם אחרת — טוענת התביעה — הכניס הנאשם בעורמה את אחד הילדים לחדרו במוסד, התפשט וביקש לעשות בילד מעשי סרום. הילד התנגד והחל לצעוק ורק אז איפשר לו הנאשם לצאת מהחדר. במקרה זה הוא מואשם בנסיון לבצע מעשי סרום.
בסעיף נוסף בכתב־האישום נאמר, כי באחד מלילות אפריל השנה נכנס הנאשם לחדרו של אחד הילדים במוסד, הפשיטו והחל לעשות בו מעשים מגונים. "הקטין דרש מהנאשם להפסיק את מעשיו, חבט באפו של הנאשם וכתוצאה מכך הירפה ממנו הנאשם ויצא מהחדר", נאמר בכתב־האישום.
הנאשם העיר באותו החודש ילד משנתו, נשא אותו על ידיו לחדרו האישי במוסד, הפשיט אותו ואילצו להביאו לסיפוק מיני. לדברי התביעה גם נהג הנאשם להיכנס לחדר הילדים במוסד ולעשות בהם מעשים מגונים בתוך שנתם.
פישר מואשם בשבע עבירות שונות של תקיפה, ביצוע מעשים מגונים בכפייה וניסיון למעשי סרום. (עתי"ם)

3 מנהלים ב"פיאט" חשודים בהעלמת מאות אלפי דולרים

3 מנהלים בכירים בסוכנות המכוניות למזרח־התיכון, המייבאת ומשווקת את מכוניות "פיאט" בארץ, נעצרו ביום ו' בפקודת שופט השלום ארי זרי־אב בת"א ל־7 ימים.
מחלקת החקירות של מס הכנסה העלתה נגדם את החשד שרכב ששווק ע"י החברה נמכר לסוכנים, ואילו התמורה שנתקבלה לא נרשמה במלואה בספרי החברה.
נציג החקירות של מס הכנסה, יוסף גולדשטין, טען בפני השופט, כי החשודים הם שלמה עידו מנכ"ל החברה, מאליק חרמון גזבר החברה ויוסף דואינוס, מנהל המכירות והשיווק של החברה.
על־פי מידע שנאסף ממקורות מודיעיניים של מס הכנסה וממקורות אחרים, אמר החוקר, נודע, כי בשנה האחרונה ייצרה החברה מחסור מלאכותי מכוון במכוניות "פיאט 127". לגבי מכוניות אלה היתה דרישה מוגברת בשל מחירן הזול, יחסית, בתקופת הקפאת המחירים. "הנהלת החברה עשתה יד אחת עם סוכניה כדי לשווק את הדגם האמור בעיקר דרך סוכנים. לפי הסדר עם הסוכנים סוכם, כי על כל מכונית מסוג 127, שהחברה משווקת באמצעותם, ישלמו הסוכנים כ־600 ש"ח, במזומן ומתחת לשולחן, כלומר — ללא רישום בספרי החשבונות של החברה.
בדרך זאת העלימו החברה ומנהליה מאות אלפי דולרים

במלילים

מנהל "סונול" בצפון לשעבר נאשם במעילה

מאת יואב אביב כתב "על המשמר"
מנהל סניף הצפון לשעבר של חברת "סונול", אורי אביחי בן 51 מתל־אביב הואשם בבית־המשפט המחוזי בחיפה במעילה בכספי החברה בסכום של מיליוני דולרים.
כתב־האישום שהוגש ביום ו' על־ידי התובעת דינה רוטגרונד כולל 11 אישומים והתביעה זימנה 48 עדים מטעמה.
בכתב־האישום טוענת התובעת כי הנאשם, שהיה אחראי על עסקות מכירות דלק ושמן בחברת "סונול" מחדרה ועד רמת הגולן, נטל לעצמו בתשעה מקרים כספים שגבה עבור דלק ושמן במרוצת החודשים אפריל־ספטמבר 1984.
לטענת התביעה הסב הנאשם צ'קים שקיבל מסוכנים והפקיד אותם בחשבון שפתח לצרכי הסוואה על שם גיסתו חנה אפרתי. כן מואשם אביחי ברישום כוזב בכך שחייב לקוחות שלא קיבלו דלק ברישומי החברה, כדי שיהיה כיסוי לכספים שנטל מקופתה.
באישומים אחרים טוענת התביעה כי הנאשם עיכב תשלומים שנתקבלו מלקוחות "סונול" על־ידי תרגיל באמצעות צ'קים דחויים. בדרך זו עשה שימוש בכספי החברה ומנע ממנה ריבית בסך 11 מיליון שקלים ישנים.
התביעה טוענת כי בסך הכל מגיעים כספי המעילה לכ־30 מיליון שקלים ישנים ומאשימה את אביחי בגניבה בידי מורשה, ברישום כוזב במסמכי תאגיד, בעבירות מנהלים בתאגיד, במירמה ובהפרת אמונים.

מואשם באונס תיירות לאחר שסימם אותן

תושב ירושלים, בן 39 מואשם בביצוע מעשי אונס במספר תיירות, לאחר שהשקה אותן ביין מהול בכדורי־שינה, ומשנרדמו ביצע בהן את זממו.
כתב־האישום הוגש ביום ו' בבית־המשפט המחוזי בירושלים נגד יאסין ריפעאי. הוא מואשם בכך, כי בראשית חודש דצמבר השנה פגש שתי תיירות מפינלנד בשעות הבוקר המוקדמות בתחנה המרכזית בירושלים. הנאשם סיפר לתיירות כי הוא מנהל מוטל והזמינן ללון אצלו.
הוא מואשם כי לקח את השתיים לביתו בירושלים, השקה אותן ביין אשר הכיל סם־שינה וביצע בהן מעשים מגונים.
ימים אחדים אחר כך, בנמל התעופה בן־גוריון, ניגש הנאשם לתיירת מגרמניה ושיכנע אותה לבוא לביתו. הוא הישקה את התיירת ביין מהול בסם וכאשר היתה תחת השפעת הסם אנס אותה. כן גנב מתיירת זו 400 מארקים גרמניים. (עתי"ם)

תושב כרמיאל נאשם בנסיון לזייף דולרים

מאת יואב אביב. כתב "על המשמר"
דמיטרי לרנר בן 36 מכרמיאל הואשם ביום ו' בבית־המשפט המחוזי בחיפה בנסיון לזייף דולרים.
בכתב־האישום טוענת עו"ד תמי שפיר, כי הנאשם רכש בשנת 1984 ציוד דפוס וצילום ועשה הכנות להדפסת דולרים ותעודות זהות מזוייפות. בחיפוש שערכה המשטרה בביתו בסוף נובמבר נתפסו תשלילים וצילומים של דולרים אמריקניים ושל תעודות זהות ישראליות. התביעה מאשימה את דמיטרי לרנר בהחזקת חומרים לזיוף שטרי כסף ובהחזקת מט"ח בנסיבות מחמירות.

בננו האהוב
אהוד (אודי)
נפל בעת מילוי תפקידו
יובא למנוחות ביום ב' 22.12.86 בשעה 15.30
בחלקה הצבאית בבית הקברות קרית טבעון
מתאבלים: משפחת בורנובסקי, קרית טבעון
משפחת פארן, קיבוץ מרחביה

למשפחת בורנובסקי
איתכם בצערכם בנפול
אהוד (אודי)
קיבוץ מרחביה

למשפחת חכים ולבית רמת־השופט
משתתפים באבלכם על מות
ציפורה
חבריכם בקיבוץ בית־זרע

למשפחת חכים ברמת־השופט
אתכם באבלכם במות האם
צפורה חכים
קיבוץ מגידו

לדגנית ואילן ברונובסקי
בנפול
בנכם
אבלים
רשות ניקוז נחל קישון
מועצה אזורית מגידו
מועצה אזורית יזרעאל

למשפחת חכים ולקיבוץ רמת השופט
אתכם בצער על מות
צפורה
חברים בקיבוץ חצור

לדוד שוב והמשפחה
אתכם באבלכם במות האב
מאיר שוב
קיבוץ נחשון